

Gemeente
Roosendaal

PROGRAMMA **BEGROTING** 2025

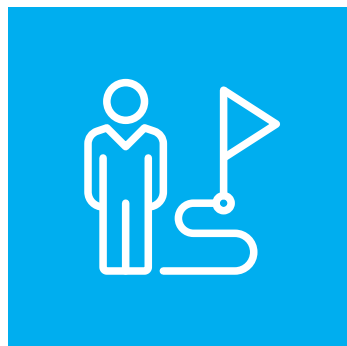
INHOUDSOPGAVE

Begroting in één oopgopslag (Infographic)	4
Aanbiedingsnota	6
Vaststellingsbesluit	9
Totaaloverzicht Meerjarenramingen 2025-2028	11

PROGRAMMA 1 BESTUREN & SAMENWERKEN 14

Algemene bestuurlijke zaken	15
Regionale representatie en samenwerking	18
Betrouwbare gemeente	22
Bedrijfsvoering	26
Openbare orde, veiligheid en preventie	32
Financieel overzicht Besturen & Samenwerken	36

PROGRAMMA 2 LEREN & ONTWIKKELEN 38

Onderwijsbeleid	39
Onderwijshuisvesting	45
Sport	47
Cultuur	51
Financieel overzicht Leren & Ontwikkelen	56

PROGRAMMA 3 WERKEN & ONDERNEMEN 58

Ondernemerschap	59
Bestaanszekerheid	64
Financieel overzicht Werken & Ondernemen	71

Paragrafen	124
Paragraaf 1. Lokale heffingen	124
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	135
Paragraaf 3. Financiering	144
Paragraaf 4. Onderhoud kapitaalgoederen	149
Paragraaf 5. Verbonden partijen	155
Paragraaf 6. Grondbeleid	180
Paragraaf 7. Bedrijfsvoering	182
Paragraaf 8. Subsidieverstrekingen	184
Paragraaf 9. Wet Open Overheid	188
Paragraaf 10. Indicatoren prioriteiten collegeprogramma	189

PROGRAMMA 4
WONEN &
VERBLIJVEN
72

Ruimtelijke ordening	73
Openbare ruimte	78
Vergunningen	81
Mobiliteit	83
Energie en warmte	88
Natuur, landbouw en milieu	92
Financieel overzicht Wonen & Verblijven	100

PROGRAMMA 5
ZORGEN &
STIMULEREN
102

Leefbare buurten en dorpen	103
Welzijn	106
Zorg en ondersteuning	110
Jeugd en jeugdzorg	113
Financieel overzicht Zorgen & Stimuleren	118

PROGRAMMA 6
BETALEN &
FINANCIEREN
120

Financieel overzicht Betalen & Financiering	122
---	-----

Begroting 2025 in één oogopslag

ZIJ AAN ZIJ
IN EEN GEMEENTE
MET AMBITIE

Aantal inwoners 2024: **77.559**

in

**Inkomsten
2025**

Lokale heffingen

	OZB	€ 17.227.000
	Rioolheffing	€ 14.270.000
	Afvalstoffenheffing	€ 11.080.000
	Leges	€ 3.695.000
	Parkeerbelastingen en -vergunningen	€ 3.080.000
	Reclamebelasting	€ 618.000
	Marktgeden	€ 83.000
	Toeristenbelasting	€ 255.000
	Precariobelasting	€ 126.000

Overige inkomsten

	Opbrengst grondexploitatie	€ 20.584.000
	Opbrengst vastgoed (huur en verkoop)	€ 3.447.000
	Penvoerderschap Jeugd	€ 7.214.000
	Opbrengsten overheidsinstellingen	€ 3.942.000
	Rente en dividendopbrengsten	€ 746.000
	Overige opbrengsten	€ 5.227.000

356
miljoen

=

Programma 1

	totaal	per inwoner
Algemene bestuurlijke zaken	€ 3.725.000	€ 48
Regionale representatie en samenwerking	€ 1.206.000	€ 16
Betrouwbare gemeente	€ 1.039.000	€ 13
Bedrijfsvoering	€ 35.314.000	€ 455
Openbare orde, veiligheid en preventie	€ 13.204.000	€ 170

55
miljoen

+

Programma 2

Onderwijsbeleid	€ 9.450.000	€ 122
Onderwijshuisvesting	€ 6.406.000	€ 83
Sport	€ 5.952.000	€ 77
Cultuur	€ 6.455.000	€ 83

28
miljoen

+

Programma 3

Ondernemerschap	€ 5.022.000	€ 65
Bestaanszekerheid	€ 74.269.000	€ 958

79
miljoen

+

Programma 4

Ruimtelijke ordening	€ 26.957.000	€ 348
Openbare ruimte	€ 38.884.000	€ 501
Vergunningen	€ 2.923.000	€ 38
Mobiliteit	€ 2.743.000	€ 35
Energie en warmte	€ 2.612.000	€ 34
Natuur, landbouw en milieu	€ 11.747.000	€ 151

86
miljoen

+

Programma 5

Leefbare buurten en dorpen	€ 4.720.000	€ 61
Welzijn	€ 9.507.000	€ 123
Zorg en ondersteuning	€ 30.073.000	€ 388
Jeugd en jeugdzorg	€ 40.623.000	€ 524

85
miljoen

+

Programma 6

Algemene lasten, treasury en belastingen	€ 3.126.000	€ 40
Dotaties Reserves	€ 19.692.000	€ 254

23
miljoen

Bovenstaande cijfers zijn inclusief de aanbiedingsnota.

Kijk voor de gehele begroting op www.roosendaal.nl/begroting

Inkomsten
2025

Uitgaven
2025

Begroot
resultaat

0,12
miljoen

AANBIEDINGSNOTA

Aan het begin van deze collegeperiode hebben wij ons collegeprogramma 'Zij aan Zij in een gemeente met ambitie' gepresenteerd. Daarin hebben wij 15 prioriteiten opgenomen die wij belangrijk vinden voor onze gemeente.

Roosendaal is een gemeente met ambities. De gemeente bereidt zich voor op een schaa sprong. Een schaa sprong is nodig om onze stad en dorpen leefbaar en vitaal te houden, zodat onze voorzieningen op peil blijven. Tegelijkertijd is Roosendaal ook een gemeente met grote opgaven. Denk hierbij aan opgaven op het gebied van bestaanszekerheid, kansengelijkheid en de brede welvaart van inwoners. Het programma 'Voor ons Roosendaal' (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid) is dan ook een belangrijke pijler voor het aanpakken van onze opgaven.

De komende jaren willen we graag blijven investeren in onze gemeente. Gezien onze opgaven vinden we dat belangrijk en noodzakelijk. Daarom doen wij in deze begroting ook voorstellen voor nieuw beleid. Deze nieuwe voorstellen zijn belangrijk om uitvoering te kunnen geven aan de prioriteiten uit ons collegeprogramma.

Naast onze lokale opgaven spelen er ook landelijke en mondiale ontwikkelingen waar Roosendaal mee te maken heeft. Die ontwikkelingen zijn soms onvoorspelbaar, volgen elkaar in hoog tempo op en de samenhang ertussen en complexiteit ervan lijkt alleen maar toe te nemen. Denk aan de stijgende bouw- en energiekosten, de vraagstukken rondom klimaat en netcongestie, de toenemende druk op de jeugdhulp en de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen. Zij beïnvloeden in grote mate het dagelijks handelen van de gemeente.

Daar komt bij dat het Rijk de structurele bekostiging van gemeenten vanaf 2025 terugschroeft, zonder dat dat gepaard gaat met taakverlichting. Sterker nog, op onderdelen is eerder sprake van taakverzwaring. De bijdrage vanuit het Gemeentefonds pakt ook voor Roosendaal de komende jaren negatief uit, wat onze ambities onder druk zet. In de Kadernota 2025 hebben we het financiële beeld voor de komende jaren geschetst. Daaruit was op te maken dat we voor de komende jaren een (fors) begrotingstekort hebben.

Dat beeld is in deze begroting niet veranderd. Ondanks het financieel zware weer houden wij vast aan onze ambities en prioriteiten uit het collegeprogramma. Het nemen van maatregelen is echter wel noodzakelijk om weer een gezonde financiële positie te creëren, die ook in de toekomst ruimte biedt om te kunnen blijven investeren. Want investeren in onze gemeente blijft hard nodig.

Wij beseffen ons dat mogelijke maatregelen om ons begrotingstekort te dichten een impact hebben op onze samenleving. In het traject om te komen tot de maatregelen zijn we daarom begonnen met het opstellen van uitgangspunten, zodat we een zorgvuldige afweging kunnen maken tussen mogelijke maatregelen. Wij hebben de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- > De begroting 2025-2028 is gebaseerd op een evenwichtig meerjarig financieel beleid;
- > We nemen eerst financieel-technische maatregelen, voordat we overgaan tot maatregelen die impact hebben op maatschappij of organisatie;
- > De OZB en andere inkomsten voor de gemeente stijgen proportioneel, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen;
- > De gemeente blijft de majeure opgaven van Roosendaal, het programma 'Voor ons Roosendaal' en Schaalsprong, centraal zetten;
- > 'Onomkeerbare' keuzes worden ontzien in de bezuinigingsmaatregelen.

In bijlage 1 in het Bijlagenboek zijn deze uitgangspunten en de concrete maatregelen verder uitgewerkt.

We volgen de stad en onze vijf dorpen met brede blik

In 2024 hebben we gewerkt aan de ontwikkeling van een monitor met brede blik. Met een brede blik bedoelen we alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het dan ook om zaken als gezondheid, onderwijs, leefomgeving, sociale cohesie en veiligheid. Via <https://roosendaal.incijfers.nl/> is de meest recente en interactieve versie op Roosendaal in Cijfers te zien, zoals de wijkprofielen van alle wijken en dorpen.

Naast het monitoren met een brede blik, monitoren we gericht de prioriteiten uit het collegeprogramma 2022-2026 'Zij aan Zij'. Hiervoor zijn de maatschappelijke doelen van de prioriteiten zo veel als mogelijk vertaald naar indicatoren. Dit geeft ons de mogelijkheid om de voortgang van onze doelen te volgen. In de paragraaf 'Indicatoren prioriteiten collegeprogramma' lichten we dit nader toe.

Financieel beeld

Het financiële meerjarenbeeld voor onze gemeente ziet er als volgt uit:

Samenvatting financiële beeld	2025	2026	2027	2028
a. Financiële uitgangspositie	-/- 1.806.000	-/- 5.045.000	-/- 2.437.000	227.000
b. Autonome ontwikkelingen	-/- 4.534.000	-/- 4.315.000	-/- 3.886.000	-/- 3.634.000
c. Nog te dekken nieuw beleid	-/- 1.058.000	-/- 1.210.000	-/- 1.483.000	-/- 1.659.000
Subtotaal: financiële opgave	-/- 7.398.000	-/- 10.570.000	-/- 7.806.000	-/- 5.066.000
d. Financieel-technische maatregelen	2.146.000	2.579.000	2.410.000	2.291.000
e. Verhogen inkomsten	3.017.000	3.061.000	3.136.000	3.183.000
f. Bezuinigingsvoorstellen	2.356.000	2.746.000	3.896.000	3.896.000
Subtotaal: saldo na maatregelen	121.000	-/- 2.184.000	1.636.000	4.304.000
g. Inzet algemene reserve		2.184.000		
Begrotingssaldo	121.000	0	1.636.000	4.304.000

Het tekort dat we moeten oplossen wordt gevormd door de regels a, b en c. Voor alle jaren betreft dit forse bedragen. Met name in 2026 is het tekort groot (€ 10,6 miljoen). In de jaren daarna loopt het tekort terug.

Na het nemen van maatregelen ontstaat voor de jaren 2025, 2027 en 2028 een positief begrotingssaldo. In 2026 is nog steeds sprake van een begrotingstekort. Dit tekort bedraagt circa € 2,2 miljoen. Omdat we geen maatregelen willen treffen die moeilijk terug te draaien zijn of die meer impact op de samenleving hebben dan nodig is, hebben we besloten dit tekort te laten staan. We dekken dit tekort uit de algemene reserve. In bijlage 1 uit het Bijlagenboek is het bovenstaande gedetailleerder uitgewerkt.

VASTSTELLINGS**BESLUIT**

Vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Roosendaal in zijn vergadering van 7 november 2024.

De griffier,

De voorzitter,

E. van der Mark

M. Bujs

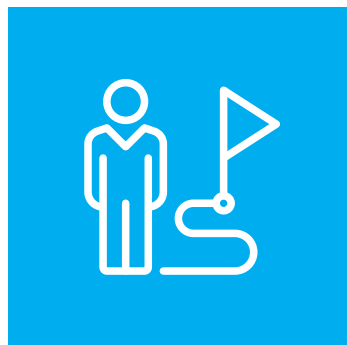

TOTAALOVERZICHT MEERJARENRAMINGEN 2025-2028

Lasten (X € 1.000)		2025	2026	2027	2028
1	Besturen & Samenwerken	55.314	56.010	57.203	57.830
2	Leren & Ontwikkelen	27.798	28.357	28.689	29.219
3	Werken & Ondernemen	79.494	80.776	81.743	83.093
4	Wonen & Verblijven	84.391	78.345	71.162	77.427
5	Zorgen & Stimuleren	80.607	80.716	77.900	77.868
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	5.799	5.676	5.823	5.875
	Totaal	333.403	329.880	322.519	331.313
Baten (X € 1.000)		2025	2026	2027	2028
1	Besturen & Samenwerken	1.904	1.867	1.895	1.949
2	Leren & Ontwikkelen	5.655	5.737	5.770	5.804
3	Werken & Ondernemen	40.170	40.457	41.149	42.073
4	Wonen & Verblijven	55.899	49.010	44.311	45.374
5	Zorgen & Stimuleren	10.739	10.108	9.537	9.541
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	214.824	210.217	215.560	220.607
	Totaal	329.191	317.396	318.222	325.349
Saldo (X € 1.000)		2025	2026	2027	2028
1	Besturen & Samenwerken	53.410	54.143	55.308	55.881
2	Leren & Ontwikkelen	22.143	22.620	22.919	23.415
3	Werken & Ondernemen	39.324	40.319	40.594	41.020
4	Wonen & Verblijven	28.492	29.335	26.850	32.053
5	Zorgen & Stimuleren	69.868	70.608	68.363	68.327
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	209.025	204.541	209.737	214.732
	Saldo rekening lasten en baten	4.212 N	12.484 N	4.297 N	5.964 N
Mutaties reserves:					
998	Toevoegingen aan reserves	15.548	11.881	16.624	12.917
998	Onttrekkingen aan reserves	16.450	17.193	15.347	14.221
	Resultaat rekening lasten en baten	3.310 N	7.172 N	5.574 N	4.660 N

PROGRAMMA 1
BESTUREN &
SAMENWERKEN

PROGRAMMA 2
LEREN &
ONTWIKKELEN

PROGRAMMA 3
WERKEN &
ONDERNEMEN

PROGRAMMA **BEGROTING** 2025

PROGRAMMA 4
WONEN &
VERBLIJVEN

PROGRAMMA 5
ZORGEN &
STIMULEREN

PROGRAMMA 6
BETALEN &
FINANCIEREN

PROGRAMMA 1

BESTUREN & SAMEN WERKEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Algemene bestuurlijke zaken	burgemeester Mark Buijs
Regionale representatie en samenwerking	burgemeester Mark Buijs
Betrouwbare en gastvrije gemeente	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Openbare orde, veiligheid en preventie	burgemeester Mark Buijs

ALGEMENE BESTUURLIJKE ZAKEN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Het verhaal van Roosendaal vertelt ons verhaal, wie wij zijn als stad, de dorpen en de mensen die er wonen en werken. Roosendaal is een gemeente in beweging, waar veel mogelijk is. De stad en de dorpen zijn een fijne plek om te wonen, werken, recreëren, ondernemen en studeren. We willen bereiken dat de inwoners van Roosendaal trots zijn op hun eigen stad en dorp en daar ook een substantiële bijdrage aan willen leveren. Niet alleen voor de stad en dorpen zelf. Maar vooral ook voor de medemens in de samenleving. We willen een goede gastheer zijn bij verschillende bijeenkomsten.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Verhaal van Roosendaal

Het verhaal van Roosendaal is gericht op het leren kennen, erkennen en waarderen van Roosendaal. Het verhaal besteedt aandacht aan ons verleden (DNA), heden én toekomst. In mei 2024 is de film "Orde van de Roos" gelanceerd waarin het verhaal wordt verteld over ons DNA. In 2025 wordt de longstory afgerond en geïmplementeerd. De longstory moet ons handvatten geven om de trots van Roosendaal uit te dragen aan de hand van ons verhaal. Het verhaal van Roosendaal is de opmaat voor de kwaliteitssprong, Roosendaal in 2040. We maken dit verhaal van Roosendaal samen, ook externe partijen helpen ons hierbij. Het verhaal van Roosendaal wordt zo sterk dat iedere (potentiële) Roosendaler en ook andere doelgroepen (bedrijven, organisaties, instellingen, bezoekers, recreanten) zich hierin herkennen. Ook besteden we aandacht aan het neerzetten van de symboliek van het verhaal van Roosendaal en maken dit in samenwerking met Citymarketing zichtbaar.

Representatie

- > Het organiseren van de volgende activiteiten: nieuwjaarsreceptie, bijeenkomst gedecoreerden met een Koninklijke onderscheiding, Dodenherdenking, Bevrijdingsfestival, Bevrijdingsconcert, Bevrijdingsroute en bijeenkomst van inwoners die in het verleden een Roosenspeld, Jongerenroos en Bruggenbouwer hebben gekregen,
- > Stimuleren om aanvragen in te dienen voor Koninklijke onderscheiding, Roosenspeld, Jongerenroos en Bruggenbouwer. Zodat de inwoners die zich intensief inzet voor de samenleving ook gewaardeerd worden
- > Het bezoek van bewindspersonen en externe organisaties op gepaste wijze vormgeven.

WAT MAG DIT KOSTEN?

Algemene bestuurlijke zaken

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	3.678	3.594	3.744	3.593	3.693	3.797
Baten	299	0	0	0	0	0
Saldo	3.379	3.594	3.744	3.593	3.693	3.797

REGIONALE REPRESENTATIE EN SAMENWERKING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Om de ambities waar te kunnen maken, blijft het verstevigen van onze (trekkers)rol en positie binnen de eigen regio, daarbuiten en richting provincie en Rijk van belang. Bestuurlijke samenwerking is en blijft een belangrijk middel dat hiervoor wordt ingezet. De gemeente Roosendaal maakt deel uit van een breed palet aan overlegstructuren.

Lobby en public affairs

Ruim een jaar geleden is ingezet op een versterking van de Public Affairs op meerdere fronten. Door de uitbreiding van de B5 naar de B7 zet Roosendaal actief in op haar regionale verbindingsrol in de Stedelijke Regio West-Brabant West, richting Den Bosch en Den Haag, alsook bij de G40, de VNG en andere bovenregionale samenwerkingsverbanden- en overlegtafels. Inhoudelijk ligt het zwaartepunt op de ontwikkeling en uitrol van de Schaalsprong, en hierbij specifiek op de ontwikkelingen in de Spoorzone en het bredere emplacement.

Stedelijke regio West-Brabant-West

De stedelijke regio West-Brabant-West (SRWBW) is één van de vier Brabantse stedelijke regio's waarbinnen we als 7 gemeenten samenwerken in de Westflank van Brabant. We werken hierbij aan een gezamenlijke verstedelijkingsstrategie, om enerzijds het landelijk woningtekort het hoofd te bieden. Anderzijds om als regio zelf een betere positie te verwerven voor nieuwe vestigers (bedrijven en inwoners), de hieraan gelieerde voorzieningen toekomstproof te maken en een breed welzijn voor iedereen te bevorderen. De zeven gemeenten en het waterschap hebben daartoe, in samenspraak met provincie Noord-Brabant, de Regionale Investeringsagenda (RIA) vastgesteld. Met de ondertekening van het Pact van Moerdijk hebben de deelnemers zich verbonden aan deze RIA. Hierin wordt omschreven hoe er de komende jaren, in ieder geval tot 2040, gezamenlijk wordt gewerkt aan de vijf thema's: Economie, Energie, Mobiliteit, Wonen en Klimaatadaptatie (water, natuur en landschap). Brede welvaart is daarbij een overkoepelend en verbindend thema. De gemeenten Etten-Leur, Zundert en Tholen zijn ook uitgenodigd om op deze thema's mee te doen.

De ontwikkelingen binnen SRWBW hebben meerwaarde voor projecten binnen Roosendaal, zoals de Schaalsprong, NPLV en Woondeal; maar zijn bijvoorbeeld ook van belang voor ontwikkelingen rondom Roosendaal onderwijsstad, invulling lokaal/regionaal zorgconcept etc. Belangrijk voor Roosendaal om hier inhoudelijk op te sturen vanuit de trekkersrol. Dit betekent ook dat hierin geïnvesteerd (inzet en middelen) moet worden.

Integraal Zorgakkoord

De zorg in Nederland staat in toenemende mate onder druk door een stijgende zorgvraag en toenemend arbeidstekort. Om de zorg voor iedereen toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden, hebben allerlei partijen (o.a. zorgpartijen, gemeenten, zorgverzekeraars, Ministerie) gezamenlijke afspraken gemaakt in het Integraal Zorgakkoord (IZA). Gemeenten zijn essentieel in deze transformatie. Onderdeel van deze afspraken is het versterken van regionale samenwerking. Hiervoor zijn vorig jaar in alle zorgkantorregio's, regiobeelden en regioplannen opgesteld op basis waarvan partijen de nodige transformaties kunnen organiseren om toegankelijke en goede zorg in de regio te waarborgen. Ook West-Brabant ziet de zorgkloof de komende jaren groeien. In het regioplan van West-Brabant West zijn de belangrijkste opgaven opgenomen die de regio gezamenlijk aan wil pakken. Binnen de regio West-Brabant West is René van Ginderen coördinerend wethouder.

Regionale Energie Strategie

In de regio West-Brabant zijn 16 gemeenten, het Waterschap, Provincie en Enexis bezig met het opstellen van de RES 2.0. De regio West-Brabant zet zich via de Regionale Energie Strategie (RES) in voor duurzame, betaalbare en veilige energie voor iedereen. In heel West-Brabant zijn we bezig om op een andere manier onze huizen te verwarmen, elektriciteit op te wekken en te zorgen dat onze bedrijven voldoende energie hebben. Dat vraagt om een nieuwe balans tussen vraag en aanbod van energie. In de winter van 2024/2025 ligt de RES 2.0 ter besluitvorming voor in de raden en algemeen bestuur. Hierin worden voorstellen gedaan over de energietransitie in West-Brabant en wat waar een plek gaat krijgen in de regio. Dit zijn voorstellen die ervoor zorgen dat inwoners en bedrijven de overstap naar duurzame energie zo goed mogelijk kunnen maken. Voorstellen die gaan over de balans tussen vraag en aanbod en voorstellen die gaan over wat prioriteit krijgt. De stuurgroep RES wordt voorgezeten door wethouder Koenraad uit Roosendaal.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

- > We nemen proactief deel aan diverse landelijke en regionale netwerken, zoals Brabant-Stad, G40, RWB, RES, West-Brabant West (regioplan i.h.k.v. IZA) en de VNG.
- > We continueren onze inzet op de Stedelijke Regio ontwikkelingen in West-Brabant-West. De gewenste schaa sprong van Roosendaal dient hierbij als hefboom voor het woningbouwprogramma, verbetering van onze bereikbaarheid, voorzieningen, verduurzaming en landschapsontwikkelingen.
- > We werken vanuit de volgende regionale samenwerkingen aan de volgende overkoepelende thema's:
  - De opgaven rondom de A58 en het spooreplacement zijn voor Roosendaal en de regio van groot belang. We onderzoeken de haalbaarheid voor mogelijke aanpassingen van het A58-tracé dwars door de stad en de hieraan gekoppelde ruimtelijke ontwikkelkansen. Over de ontwikkeling van de Spoorzone zijn we samen met NS, ProRail en de provincie Noord-Brabant met de ministeries I&W en BZK in gesprek.
  - RWB (Regio West-Brabant) is een samenwerkingsverband van 16 gemeenten, waarbij de focus komt te liggen op nieuwe economie en verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven. Momenteel wordt er binnen de RWB gekeken naar een accentverschuiving van de beleidsvelden, het regionaal programma en de te voeren agenda.
  - Stedelijke regio West-Brabant-West (SRWBW) is een van de vier stedelijke regio's in Brabant. We hebben in deze stedelijke regio als Roosendaal een belangrijke voortrekkersrol. Als SRWBW gaan we werken aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de Regionale Verstedelijkingstrategie en de Regionale Investeringsagenda. We doen dit als gemeenten, waterschap en provincie binnen het construct van Novex Stedelijk Brabant, waarin ook het rijk met verschillende Ministeries is vertegenwoordigd. De RIA zelf zal worden uitgebreid met het thema brede welvaart.
  - De binnenstad geeft identiteit en een hart aan de stad. In de City Deal Dynamische Binnensteden werken ministeries, grote steden en andere partners ook volgend jaar samen om de Roosendaalse binnenstad aantrekkelijk te houden en toekomstbestendig te maken.
  - Uitvoering opgaven Regioplan West-Brabant West ter borging van toegankelijke en goede zorg in de regio.
  - Verder vormgeven van de energietransitie. Na vaststelling van de RES 2.0 door de raden en het algemeen bestuur in de winter van 2024/2025 zal er een start worden gemaakt met de uitvoering van de hierin opgenomen voorstellen.

WAT MAG DIT KOSTEN?

Regionale representatie en samenwerking

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	926	1.019	1.215	1.245	1.276	1.308
Baten	146	116	132	128	133	139
Saldo	780	903	1.083	1.117	1.143	1.169

BETROUWBARE GEMEENTE OPEN EN GASTVRIJ

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

De gemeente Roosendaal wil een betrouwbare en gastvrije gemeente zijn.

Om dat te realiseren willen we in toenemende mate vanuit de leefwereld van onze inwoners en ondernemers naar binnen werken. Onze inwoners en ondernemers zijn betrokken. En daarbij hoort dat we ze, horen, zien en informeren. Binnen werken we proactief en flexibel. We sluiten aan bij wat er nodig is. We handelen daarbij betrouwbaar. Mensen kunnen ook op ons vertrouwen dat wij het juiste doen. Wij zijn een open, zelfbewuste en daadkrachtige lokale overheid die handelt in het algemeen belang zonder het individu uit het oog te verliezen. Samen werken we aan onze gemeente Roosendaal.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Programma betrouwbaar en gastvrij

Op programmaniveau staan er een krachtige programmastructuur, monitoring, sturing en ontwikkelplannen als basis. Hier bouwen we verder op voort. In 2024 is de organisatie meegenomen in de ontwikkeling van onze gastvrijheid en wordt gewerkt aan een plan om lokale kennis over democratie en haar werking te vergroten onder inwoners van de gemeente Roosendaal. De uitwerking van het programma vindt plaats op programmaniveau en in samenwerking met de drie projectlijnen, dienstverlening, Open Roosendaal en participatie.

In 2025 leveren wij het volgende:

- > Uitvoering geven aan het ontwikkeltraject gastvrijheid. Op groeps- en individueel niveau is er aandacht voor gastvrijheid door op maat gemaakte verbeterinitiatieven en trainingen, zowel op mens-, systeem- als procesniveau. Dit proces betreft alle groepen die werkzaam zijn binnen de gemeente. Daaraan gekoppeld is een interne bewustwordingscampagne over gastvrijheid.
- > Het uitvoeren van een multidisciplinair aangepakt traject ter verhoging van kennis over democratie, gericht op specifieke doelgroepen binnen de gemeente. Het plan en de uitvoering worden opgepakt in samenwerking met diverse groepen in de organisatie en de griffie.
- > Aanvullend hierop wordt gewerkt aan een plan om lokale kennis over democratie en haar werking te vergroten onder inwoners.

- > Input voor en begeleiding van projecten die bijdragen aan kennis, eigenaarschap en verbinding met inwoners. Bijvoorbeeld de opkomstbevordering van de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 in samenwerking met diverse groepen in de organisatie en de griffie.

Dienstverlening

De gemeente Roosendaal is er voor iedereen. Dat betekent dat wij gastvrij zijn, maar ook goed bereikbaar en benaderbaar. We digitaliseren onze dienstverlening waar het kan, maar bieden altijd de mogelijkheid voor persoonlijk contact voor wie dat wenst. In ons werk staan het algemeen belang, de inwoner en ondernemer centraal. Ze zijn het vertrekpunt van ons handelen. Wij horen en zien onze inwoners en ondernemers.

In 2025 werken wij aan:

- > Het implementeren van de omnichannelstrategie, oftewel hoe wij onze on- en offline dienstverlening verbinden en verbeteren. Meer centraal werken, vanuit gedeelde kennis en uitgangspunten, staat hierin centraal.
- > Na de implementatie van MS Teams bellen in 2024, wordt in 2025 gewerkt aan verbetering van onze bereikbaarheid.
- > De gastvrije ontvangst in de publieksplaza en het vergadercentrum is een voortdurend aandachtspunt. We gaan onze dienstverlening in de plaza monitoren, tijdens en na het bezoek van onze klant. Daarnaast wordt er van tijd tot tijd een Mystery Guest ingezet.
- > Wij zetten onze klant nog verder centraal in onze dienstverlening. We richten ons op aanpassingen zoals thuisbezorging van producten, verbetering van dienstverlening o.b.v. klantreizen en persona's (een zeer gedetailleerde omschrijving van een gebruiker van onze producten of diensten). De klantreizen worden nog verder geprofessionaliseerd om zo continu onze dienstverlening te kunnen verbeteren.
- > Het platform MijnRoosendaal.nl wordt doorontwikkeld met nieuwe functionaliteiten. Zo zorgen we ervoor dat onze inwoners steeds meer op hen toegespitste en relevante informatie op één plek kunnen vinden. Denk aan een koppeling met ZorgNed, de Centric Leef Omgeving en meer.
- > De werkgroep van klacht naar kracht wordt voortgezet om processen te verbeteren en aan de voorkant van de klacht te komen.
- > Gebruik van duidelijke taal naar inwoners en ondernemers in onder meer correspondentie. Dit geldt ook voor ons handelen.
- > In 2024 is er een verkenning gedaan naar een CRM functionaliteit. Dit is een hulpmiddel om centraal relatiegegevens bij te houden, waaronder notities en afspraken. Dit zorgt voor snellere opvolging en helpt in de dienstverlening naar inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Dit zal naar verwachting in 2025 tot een resultaat leiden.

BETROUWBARE GEMEENTE, OPEN EN GASTVRIJ

Open Roosendaal

Een betrouwbare en gastvrije gemeente zet in op openheid en transparantie. Zo maken we steeds meer informatie actief openbaar, en makkelijk en snel vindbaar voor onze inwoners.

In 2024 zetten we in op verdere implementatie van de Wet open overheid (Woo) en gaan we aan de slag met ons eigen handelen: "welke rol heeft ons eigen handelen in het geheel en welke impact heeft die rol op de ambities van de gemeente".

- > We zetten in op verdere implementatie van de Woo. Hierbij volgen we de landelijke ontwikkelingen en deadlines en sorteren daar waar mogelijk op voor.
- > We willen informatie voor onze inwoners en ondernemers makkelijk vindbaar en toegankelijk maken. In 2024 gaan we verder met het aanpassen van onze processen en systemen om dit te realiseren.
- > Daarnaast gaan we aan de slag met een platform voor openbaarmaking van informatie. Dit platform is toegankelijk en inwoners kunnen er op een laagdrempelige manier terecht voor openbare informatie.
- > We zetten in op het verder op orde brengen van onze interne informatiehuishouding. Denk aan het makkelijker vindbaar maken van informatie en documenten voor medewerkers. Hiervoor wordt een zoekmachine geïmplementeerd. Op die manier dragen we bij aan het makkelijker vindbaar maken van informatie bij Woo-verzoeken en aan de snellere afhandeling van de Woo-verzoeken om zo de verzoeker optimaal van dienst te kunnen zijn.
- > We zetten in op verdere bewustwording van medewerkers op hun eigen rol in het 'Open overheid'-proces, zodat we ook echt die betrouwbare en gastvrije gemeente voor onze inwoners en ondernemers kunnen zijn.

Participatie

Vanuit de geschetste ambities in het collegeprogramma zijn de ontwikkelingen rondom participatie in volle gang. We werken vanuit participatie aan betrouwbaarheid, gastvrijheid en een open houding richting onze samenleving. We zorgen voor kennis en kunde in en buiten de organisatie. Ook kijken wij daarbij zowel landelijk als in Brabant naar ontwikkelingen rondom participatie en democratie. De basis staat sinds 2024.

In 2025 bouwen wij verder door:

- > Een constructieve rol te spelen in participatietrajecten van collega's;
- > De digitale plek voor onze visie, instrumenten en kennisdeling door te ontwikkelen en zo in te zetten op het lerend vermogen van de organisatie. Maar ook door te evalueren, geleerde lessen te delen en bewustwording te creëren. Dit doen we door met alle groepen in gesprek te blijven;
- > Kennissessies te organiseren op verschillende onderwerpen;
- > In te zetten op het stimuleren van de participatieve democratie en aan te slag te gaan met het uitvoeren van een democratische dialoog;
- > De subsidieregeling Inwonersinitiatieven en de campagne 'Het begint met een idee' te evalueren en bij te sturen. We blijven ook in 2025 inzetten op het bereiken en ondersteunen van inwoners en hun ideeën middels deze subsidie en bijbehorende campagne;
- > Aan te sluiten bij initiatieven vanuit de provincie, in samenwerking met andere gemeenten. We voeren gesprekken over democratie met het ministerie van BZK en het team democratie, invloed & zeggenschap. Met de D6 organiseren we kennissessies;
- > (Nieuwe) gespreksmethodieken te onderzoeken om de juiste dialoog te kunnen voeren en breed de samenleving te betrekken.

BEDRIJFSVOERING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Bedrijfsvoering speelt een belangrijke rol om de bestuurlijke ambities gericht op inwoners en ondernemers enerzijds en versterking van de positie in de regio anderzijds waar te kunnen maken. Een goede bedrijfsvoering is randvoorwaardelijk voor ons handelen en moet blijven aansluiten op wat de stad en haar dorpen nu en in de toekomst nodig heeft. Dit vraagt goed werkgeverschap, digitalisering en goede huisvesting om samen te kunnen werken.

Gemeente als werkgever

Werken voor Roosendaal betekent werken voor een gemeente die in de komende decennia flink doorgroeit. De groei zal gepaard gaan met een schaal- en kwaliteitssprong en vindt plaats in een spannende en dynamische gemeente vol contrasten. Roosendaal is groen, grijs, dorps en grootstedelijk tegelijkertijd. De opgaven lopen op van kleinschalig tot aan strategisch, zonder daarbij concessies te kunnen en willen doen aan de aandacht voor elk van deze opgaven. Het werkt op vele manieren door op onze organisatie en op Roosendaal als werkgever. Het stelt hoge eisen aan de professionaliteit, het strategisch vermogen en capaciteit van de ambtelijke organisatie. Ook vraagt het betrokken medewerkers die groot en klein kunnen denken en doen en daarbij de publieke waarde en de betekenis voor Roosendaal vooropzetten.

Het komt tot uitdrukking in onze organisatievisie, waarbij we de leefwereld van inwoners centraal stellen en ondersteund worden door drie kernwaarden: resultaatgericht, samen en de ander centraal.

We houden aandacht voor deze kernwaarden door bijvoorbeeld te investeren in leren en ontwikkelen. Door onze manier van werken te toetsen aan deze kernwaarden sluiten we optimaal aan bij de behoefte van het bestuur en onze inwoners. In de 'routekaart Organisatieontwikkeling' is duidelijk richting gegeven om hiermee aan de slag te gaan. Uitgangspunt is een aantrekkelijke en goede werkgever te zijn en blijven. Dit is niet alleen een beleidsmatige en waarde gedreven overtuiging, maar ook een noodzakelijk doel om talenten en expertises te binden, te boeien en fitheid en vitaliteit te behouden, zeker in de huidige arbeidsmarkt.

Om de ambities van Roosendaal te realiseren en tegelijkertijd de huidige taken in evenwicht te houden met de beschikbare ambtelijke capaciteit, is het van groot belang om dit voortdurend te monitoren. Het financieren van eventuele nieuwe, structurele uitbreidingen wordt steeds meer een uitdaging gezien de financiële uitgangspunten. Daarom wordt nu als uitgangspunt gehanteerd dat dit alleen plaatsvindt indien strikt noodzakelijk. In andere gevallen zullen er weloverwogen keuzes moeten worden gemaakt.

In de routekaart "Organisatieontwikkeling" hebben we vier doelen vastgesteld waar we van 2023 t/m 2025 aan werken, om de organisatie nog verder te ontwikkelen en aan te blijven sluiten bij wat de maatschappij van ons vraagt:

- > Meer aandacht voor mensen;
- > Samen (bij)sturen en prioriteiten stellen;
- > Groeien naar een lerende organisatie;
- > De juiste mensen aan boord houden en krijgen

In 2023 en 2024 hebben we al verschillende projecten afgerond die ook bijdragen aan deze vier doelen. In 2025 pakken we opnieuw een aantal acties op die bijdragen aan het realiseren van deze doelen: Zo voeren we ons recruitmentplan verder uit, gaan we nog actiever aan de slag met vertalen van onze kernwaarden naar onze werkpraktijk en blijven we continu ontwikkelen in onze sturing, waarbij het invoeren van projectmatig werken in 2025 een belangrijk onderdeel is.

Vanuit employer branding is gewerkt aan de profilering van Roosendaal als unieke werkgever. Sinds 2021 wordt stapsgewijs het werkgeversmerk uitgebouwd. In 2024 wordt de gloednieuwe WerkenvoorRoosendaal website gelanceerd. Op deze manier hopen we nu en in de toekomst de juiste mensen aan te blijven trekken. Nieuwe medewerkers, die zich aangetrokken voelen tot werken voor Roosendaal, maar die zich ook herkennen in onze visie en manier van werken.

BEDRIJFSVOERING

Digitalisering

We leven in een periode van een wereldwijde digitale transformatie. De digitalisering dringt ook door in onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Het doel van deze digitalisering is om meerwaarde te leveren aan onze inwoners en ondernemers, betere controle te houden op de steeds groeiende verantwoordelijkheden en taken van de gemeente en ook in crisissituaties zoals de coronapandemie. Zo werkt de gemeentelijke organisatie steeds meer datagedreven en informatie gestuurd. Het uitgangspunt hierbij is om communicatie persoonlijk en relevant te houden en om nog beter aan te sluiten bij de wensen van onze inwoners en ondernemers.

In de komende jaren richten wij ons daarnaast op de volgende ontwikkelingen:

- > Samenwerking met de regio- gemeenten om toekomstige uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Daarbij zien we grote voordelen in het samenwerken op de informatievoorziening. Hierdoor worden we een aantrekkelijkere werkgever, in een moeilijke arbeidsmarkt. Behalen we voordelen op het gebied van bedrijfsvoering en richten we onze ICT-architectuur uniform in waardoor we ruimte maken voor innovatie en digitale transformatie.
- > Datagedreven werken als de standaard manier van werken. Dit betekent dat beleid en acties worden gebaseerd op inzichten vanuit de data. Deze ontwikkeling wordt stapsgewijs ingezet, waarbij de datageletterdheid van medewerkers cruciaal is. We gaan op een innovatieve manier slim met data om en waarborgen daarbij de privacy en hebben oog voor ethiek.
- > Data governance en management. Dit betekent dat we zorgen voor correcte data en het correcte gebruik van data door de organisatie. Hiervoor laten we een datastrategie en visie vaststellen. We versterken het datafundament zodat we kunnen innoveren met data. Helder en eenduidig beheer en eigenaarschap van data om de kwaliteit, integriteit en beschikbaarheid van de data te garanderen. Databeveiliging en privacy zijn hier vanzelfsprekend onderdeel van.
- > Privacy- en informatiebeveiliging conform wetgeving. Naast accurate technische beveiliging besteden we structureel aandacht aan het beveiligings- en privacybewustzijn en de digitale vaardigheden van medewerkers.
- > Overstappen naar een nieuwe werkplek waarbij functionaliteit aansluit bij de eisen van de moderne werknemer die bovendien voldoet aan alle aangescherpte eisen ten aanzien van beveiliging en privacy wetgeving.
- > Digitale volwassenheid van de organisatie. Het gaat daarbij om hoe we als organisatie omgaan met de organisatorische, informatietechnische, technologische en culturele uitdagingen van de digitale transformatie. Voorbeelden van elementen die bijdragen aan de digitale volwassenheid zijn een CIO Office, enterprise architectuur en portfolio-management. Digitale volwassenheid heeft een sterke verbinding met de regionale samenwerking.
- > Kunstmatige Intelligentie om ons te ondersteunen bij ons werk. De komende jaren zal kunstmatige intelligentie steeds meer zijn weg vinden op de werkvloer. Belangrijke vraagstukken hierbij zijn wat de meerwaarde is en wat komt kijken bij het werken met kunstmatige intelligentie, zoals organisatie, kosten en risico's. In 2024 wordt hier al een aftrap voor gegeven door het uitvoeren van enkele kleinschalige projecten met als doel kennis op te doen over dit onderwerp.

Digitalisering beperkt zich niet alleen tot ICT. Het gaat over techniek en innovatie die de eisen en wensen van de inwoners, ondernemers en ook de medewerkers van onze gemeente volgt. Hierbij ontstaan ook ethische vraagstukken waarbij in de oplossing altijd de menselijke maat de boventoon voert. We houden inwoners en ondernemers verbonden door onze digitale dienstverlening laagdrempelig, betrouwbaar en eenvoudig te maken. Dit doen wij in combinatie met open, transparante en veilige communicatie. Als lokale overheid blijven we scherp op de risico's van het inzetten van digitale technologie, zoals het verzamelen en het gebruik van data. Daarom zetten we dit alleen in als het een verbetering oplevert voor inwoners en ondernemers.

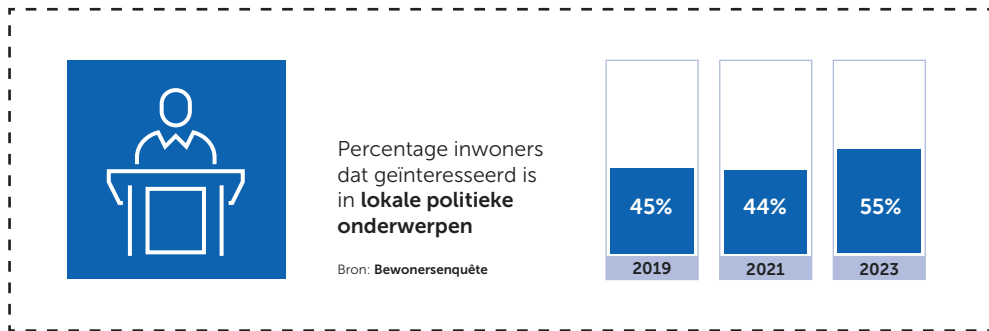
1

BEDRIJFSVOERING

Huisvesting

Het HUIS van Roosendaal biedt de mogelijkheid om andere manieren van (samen)werken en organiseren beter te faciliteren. De nieuwe huisvesting draagt bij aan het hybride en het activiteitgericht werken. Activiteitgericht wil zeggen dat je de werkplek gebruikt die het beste bij de activiteit past, het hybride werken gaat uit van verschillende locaties (kantoor, thuis).

WAT MAG DIT KOSTEN?

Betrouwbare gemeente

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten						
Betrouwbare en gastvrije gemeente	539	2.133	1.039	1.002	952	902
Bedrijfsvoering	30.211	33.658	35.996	36.742	37.627	38.273
Baten						
Betrouwbare en gastvrije gemeente	5	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	1.359	1.626	1.517	1.467	1.497	1.527
Saldo	29.386	34.165	35.518	36.277	37.082	37.648

OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Samen met onze inwoners werken we aan een sterke gemeente Roosendaal, met sterke buurten en dorpen, waar mensen prettig en veilig wonen, werken en recreëren. Waarin inwoners, ondernemers en organisaties weerbaar zijn en zich beschermd weten en veilig voelen, waarin criminaliteit zo veel als mogelijk voorkomen wordt, waarin aanwezige overlast en criminaliteit stevig aangepakt worden. We investeren in de veiligheid van onze inwoners. Soms nemen we hierin de leiding en soms ondersteunen we. In onze aanpak staat preventie voorop, waarbij we doorpakken daar waar het nodig is.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Elke dag werken we gezamenlijk aan een veilige gemeente. Naast de inzet op de geprioriteerde thema's in het 'Integraal Veiligheidsplan De Markiezzaten 2023-2026' en de 'Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024' hebben we ook een palet aan regulier werk. Dit vormt de basis voor het 'Uitvoeringsprogramma VTHV 2025'. In dat uitvoeringsprogramma is opgenomen welke taken de gemeente Roosendaal in 2025 gaat uitvoeren. Onze inzet is erop gericht om:

- > De sociale veiligheid te versterken door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, grote verstoringen van de openbare orde, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen;
- > Te zorgen voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving waar inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente Roosendaal het prettig vinden om te verblijven en te ondernemen.

Veiligheid & zorg

- > We hebben oog voor personen die problemen hebben op meerdere leefgebieden en daardoor overlast veroorzaken, gevoelens van onveiligheid oproepen en/of de openbare orde beïnvloeden. We werken samen met ketenpartners bij deze complexe en risicovolle casuïstiek.
- > We versterken en verbinden de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking op het snijvlak van zorg en veiligheid. Het gaat daarbij om het verbeteren van de integrale aanpak in de zorg- en veiligheidsketen voor kwetsbare gezinnen en personen waar problemen spelen op meerdere leefgebieden.

Preventie

- > We vergroten het risicobewustzijn van inwoners en ondernemers op het gebied van digitale criminaliteit, mensenhandel, (georganiseerde) criminaliteit, brandveiligheid of crisis door middel van publiekscampagnes en voorlichting voor specifieke doelgroepen.
- > We vergroten de bestuurlijke weerbaarheid, zodat politieke ambtsdragers, bestuur en medewerkers zonder bedreiging, intimidatie of andere ondermijnende invloeden hun werk kunnen doen en om te voorkomen dat criminelen worden gefaciliteerd.

Veilige buurt

Woonoverlast (waaronder geluidsoverlast, overlast als gevolg van huisdieren, stankoverlast, problemen door drugs- en/of drankgebruik, agressief gedrag of intimidatie) is een serieus maatschappelijk probleem. Zeker aanhoudende overlast kan het woongenot en gevoel van veiligheid van inwoners ernstig bedreigen. De aanpak is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, woningcorporaties, politie en buurtbewoners. We zetten in op een afname van de door inwoners beleefde ernstige woonoverlast. Met ketenpartners treden we op bij (ernstige) woonoverlast. Hierbij zetten we verschillende instrumenten in.

Risico's en omgeving

- > We houden, conform de 'Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024', toezicht op en handhaven wet- en regelgeving met betrekking tot de bebouwde en onbebouwde leefomgeving. We richten ons op bescherming en verbetering van de leefomgeving.
- > We richten ons op het voorkomen van incidenten en zorgen voor een goede voorbereiding op rampen en crises.

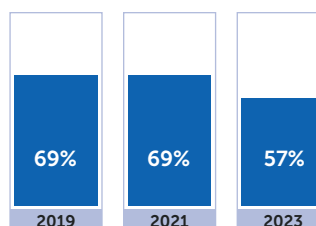
Criminaliteit

Samen slimmer tegen ondermijnende criminaliteit. Vanuit deze kerngedachte wordt in 2025 onverminderd doorgewerkt aan de integrale aanpak van criminaliteit. We zetten alle middelen en instrumenten in die tot onze beschikking staan in de aanpak van (georganiseerde) criminaliteit.

Percentage inwoners dat zich **nooit onveilig voelt in hun eigen buurt of dorp**

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT KOSTEN?

Openbare orde, veiligheid en preventie

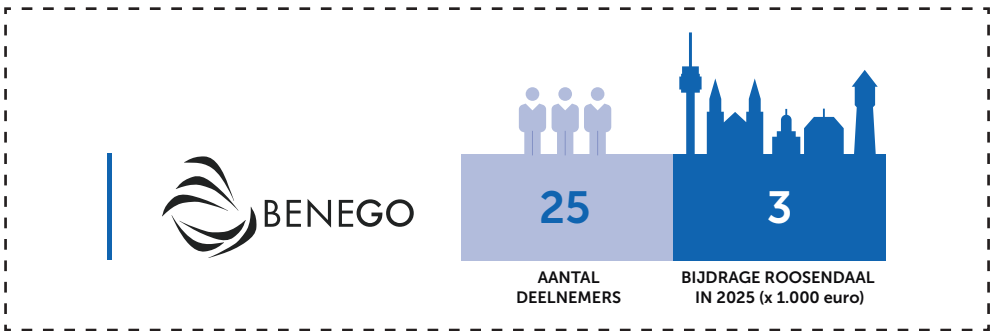
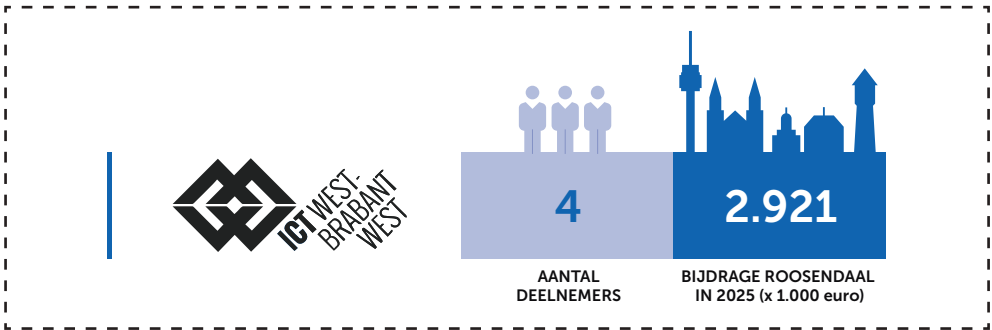
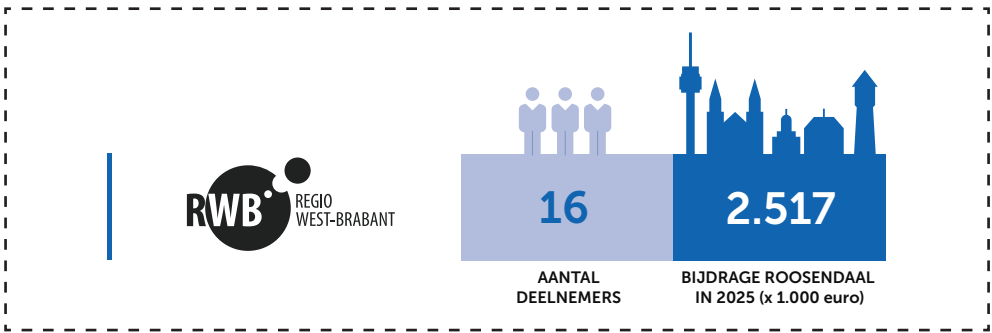
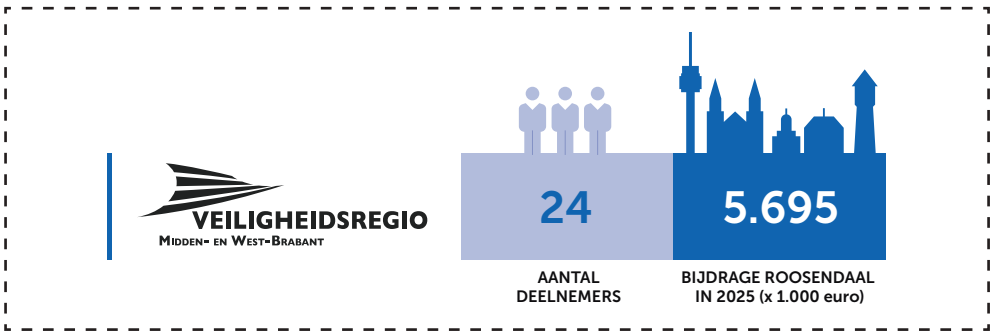
X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	11.102	11.972	13.320	13.428	13.655	13.550
Baten	418	252	255	272	265	283
Saldo	10.684	11.720	13.065	13.156	13.390	13.267

Gemeenschappelijke regelingen

Als gemeenten samen een organisatie oprichten om voor diezelfde gemeenten taken uit te voeren, noemen we dat een Gemeenschappelijke Regeling (GR).

De deelnemende gemeenten bepalen het beleid en de GR voert dit beleid uit.

Ook Roosendaal besteedt een aantal taken uit. In het kader van dit programma hebben we taken belegd bij de onderstaande GR'en. Voor een nadere toelichting op de GR'en verwijzen we naar Paragraaf 5 Verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT BESTUREN & SAMENWERKEN

X € 1.000	Beleidsveld	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	Algemene bestuurlijke zaken	3.678	3.594	3.744	3.593	3.693	3.797
	Regionale representatie en samenwerking	926	1.019	1.215	1.245	1.276	1.308
	Betrouwbare gemeente	30.750	35.791	37.035	37.744	38.579	39.175
	Openbare orde, veiligheid en preventie	11.102	11.972	13.320	13.428	13.655	13.550
Totaal		46.456	52.376	55.314	56.010	57.203	57.830
Baten	Algemene bestuurlijke zaken	299	0	0	0	0	0
	Regionale representatie en samenwerking	146	116	132	128	133	139
	Betrouwbare gemeente	1.364	1.626	1.517	1.467	1.497	1.527
	Openbare orde, veiligheid en preventie	418	252	255	272	265	283
Totaal		2.227	1.994	1.904	1.867	1.895	1.949
Saldo		44.229	50.382	53.410	54.143	55.308	55.881
	Stortingen in reserves	1.047	1.358	1.245	1.156	1.176	1.195
	Onttrekkingen aan reserves	2.965	2.955	1.641	1.420	1.646	1.358

PROGRAMMA 2

LEREN & ONTWIKKELEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Onderwijsbeleid	wethouder Klaar Koenraad/ René van Ginderen
Onderwijshuisvesting	wethouder Klaar Koenraad
Sport	wethouder René van Ginderen
Cultuur	wethouder Eveline van der Star-Deijkers

ONDERWIJSBELEID

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We streven naar gelijke kansen voor kinderen en jongeren. Het is belangrijk dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen, zonder dat zij daarbij belemmerd worden door factoren die zij zelf niet kunnen beïnvloeden. Alleen het gezin waar je in geboren wordt, mag niet bepalen hoe je leven er uit gaat zien als het gaat om bijvoorbeeld inkomen, woonruimte en gezondheid. We willen onze inwoners inspireren en uitdagen het beste uit zichzelf te halen. In de ontwikkeling van een kind speelt het onderwijs een belangrijke rol. Dat begint bij een onderwijsaanbod dat excelleert in kwaliteit en diversiteit in een gezonde, toekomstbestendige en duurzame leeromgeving. We hechten waarde aan de keuzevrijheid van ouders en jongeren en koesteren daarom het brede palet van scholen als het gaat om grondslag, profiel en visie. In het kader van passend onderwijs mag verwacht worden dat de school er alles aan doet om voor het kind een passende vorm van onderwijs te organiseren. Als gemeente hebben we een belangrijke rol in het mogelijk maken van goede huisvesting en in het versterken van het pedagogisch klimaat door het stimuleren en faciliteren van voorzieningen, waaronder jeugdgezondheidszorg, onderwijsachterstanden, sport, cultuur en preventievoorzieningen.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Jeugdagenda

De Jeugdagenda wordt verder vormgegeven door middel van een jaarlijks uitvoeringsplan dat we samen met onze partners opstellen en uitwerken.

Dwarsverbanden, zoals kinderarmoede, gezondheid, laaggeletterdheid en leefbaarheid en veiligheid ('Voor Ons Rosendaal'), brengen we in beeld en verbinden we met elkaar.

- > We gaan verder met de uitvoering van de geactualiseerde Jeugdagenda.
- > Met onder andere de jongerenraad zorgen we voor meer betrokkenheid van jongeren bij de uitvoering van de Jeugdagenda.

Passend onderwijs

De regionale ontwikkelagenda in combinatie met het Passend Onderwijs en de Jeugdwet wordt voortgezet. Doel hierbij is dat meer kinderen en jongeren kunnen blijven deelnemen aan het (regulier) onderwijs. De ontwikkelagenda, Agenda van de Toekomst, is de kapstok voor onze regio wat betreft onze visie op passend onderwijs. De uitwerking vindt plaats in de Regionale Educatie Agenda (REA). Daarin staan centraal; voorkomen van thuiszitters, meer inclusief onderwijs, jeugdhulp, opvang anderstaligen, arbeidstoeleiding, escalatieladder, versterken ketenaanpak, oudersteunpunt.

Samen met het samenwerkingsverband passend onderwijs wordt gekeken hoe we meer zicht kunnen krijgen op de thuiszitters. De verbindingsofficieren hebben hier een belangrijke rol in. Daarnaast willen we jongeren zo kort mogelijk in dagbesteding houden, zodat de stap naar (regulier) onderwijs makkelijker is.

Op de Gezellehoek draaien we de pilot "Wonderwijs" die vanaf schooljaar 2024-2025 met een nieuwe werkwijze start. Deze vernieuwde aanpak voorkomt dat kinderen langdurig met traumatische en psychische klachten blijven lopen; een preventieve inzet van jeugdhulp binnen de onderwijsinstelling en een plan voor elke kind wat binnenkomt aansluitend bij de ondersteuningsbehoefte.

Onderwijsachterstandenbeleid

Met het Onderwijsachterstandenbeleid zetten we in op het bevorderen van gelijke kansen voor kinderen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen zonder belemmeringen die zij niet kunnen beïnvloeden. We zorgen voor het aanbod voorschoolse educatie en het vergroten van het bereik hiervan, betrekken ouders bij de ontwikkeling van hun kind en zetten het schakelproject en nieuwkomersonderwijs (NIP) voort om taalachterstanden in te lopen en weg te werken.

- > We gaan samen met de kinderopvang en onderwijspartners de acties uit het nieuwe Onderwijsachterstandenbeleid prioriteren voor 2025 en uitvoeren.
- > We zoeken aansluiting van het Onderwijsachterstandenbeleid met het programma 'Voor ons Roosendaal' we intensiveren de al opgenomen OAB-acties en we voegen nieuwe interventies toe.
- > Er is een brede doelgroepdefinitie voor VVE en alle betrokken partners kennen en erkennen deze.
- > We zetten interventies als Nieuwkomersonderwijs (NIP), schakelproject en het VVE aanbod voort.
- > We evalueren de inzet van de peuterconsulenten en verbeteren hun inzet waar mogelijk.
- > We zetten specifiek in op meertalige communicatie om zo ons bereik van VVE te vergroten.

Schoolverzuim en -uitval

Om schoolverzuim en -uitval te voorkomen zetten we in 2025 verder in op preventie en zorg. Door de inzet van leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches (trajectbegeleiders) kunnen we in een zo vroeg mogelijk stadium ingrijpen. Daarbij blijven we de samenwerking met de scholen en jeugdprofessionals versterken.

- > Met de Methodische Aanpak Schoolverzuim volgen we een stappenplan met vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim: vrijwillige jeugdhulp, Halt- straf, dwang in civielrechtelijk of dwang in strafrechtelijk kader. Bij verzuim met achterliggende problematiek stellen we de inzet van jeugdhulp voorop;
- > Naar verwachting vindt in 2025 een wetswijziging plaats die ertoe leidt dat leerplicht verandert in leerrecht. Dit betekent dat we nog intensiever gaan samenwerken met scholen en zorgpartners voor een grotere inzet van passend onderwijs ter voorkoming van (langdurig) thuiszitten;
- > In 2025 wordt de herziene uitwerking Thuiszitterspact geëvalueerd en geactualiseerd in de Overlegtafel Passend Onderwijs;
- > De aanpak van schooluitval van jongeren wordt uitgevoerd via de actiepunten uit het uitvoeringsplan Lokale Meld- en Coördinatiefunctie;
- > Via de doorstroomcoach helpen we jongeren terugkeren naar een passende opleiding, of een combinatie van school en werk;
- > We zetten de voortijdig schoolverlaten vangnetcoördinator in voor jongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen (voor praktijkonderwijs en/of voortgezet speciaal onderwijs).

Volwasseneducatie en laaggeletterdheid

De aanpak van basisvaardigheden voeren we uit via een regionale samenwerking met 14 gemeenten in de arbeidsmarktregio West-Brabant (op basis van de Wet Educatie Beroepsonderwijs). Samen met organisaties, bedrijven en vrijwilligers zetten we ons in om laaggeletterdheid aan te pakken en te voorkomen. Daarmee zorgen we dat iedereen mee kan doen. Hiertoe hebben we gezamenlijk het regionale uitvoeringsplan 'Durven, dromen, doen' 2020-2024 opgesteld.

- > We actualiseren het lokaal plan laaggeletterdheid samen met onze partners, zoals het Digi-Taalhuis en Curio;
- > Focussen we op de aanpak van laaggeletterdheid in gezinnen om de vicieuze cirkel van laaggeletterdheid te doorbreken;
- > Krijgen nieuwe partners via het Digi-Taalhuis de training: 'Herkennen en Doorverwijzen van laaggeletterden';
- > Worden verschillende scholingstrajecten en cursussen voor volwassenen aangeboden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden;
- > Bieden we cursussen - gericht op meedoen in de samenleving - die worden verzorgd door Bibliotheek West-Brabant in samenwerking met verschillende regionale en lokale partners.

'Voor ons Roosendaal'

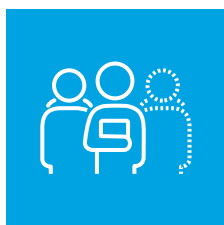
Het programma 'Voor ons Roosendaal' en onder andere het onderdeel 'Preventie met gezag' geeft ons de mogelijkheid om nog steviger in te zetten op het gebied van jeugd en veiligheid. Ook het onderwijs heeft hier een belangrijke rol in. We vergroten de weerbaarheid van kinderen en jongeren ten aanzien van ondermijnende en online criminaliteit, zetten extra jongerenwerk in ook op school en bieden jongeren die dat nodig hebben meer perspectief door hen toe te leiden naar onderwijs, werk of een andere vorm van dagbesteding.

- > We geven extra voorlichting om kinderen en jongeren weerbaar te maken voor ondermijnende en online criminaliteit. Zo zien we bijvoorbeeld dat jongeren hun rekening laten gebruiken om geld van criminelen naar iemand anders over te maken of wit te wassen. We starten een campagne om deze gedupeerden te helpen en nieuwe gevallen te voorkomen.
- > We zetten de nieuwe functie Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) in om jongeren toe te leiden naar een opleiding, werk of dagbesteding via een intensief coachingstraject. In 2025 evalueren we de inzet hiervan.

Leerlingenvervoer

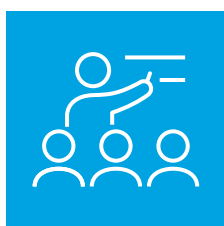
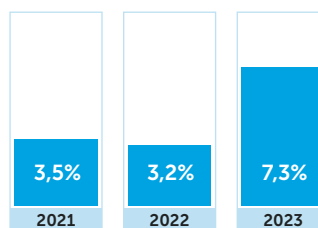
We geven uitvoering aan de wettelijke taak op het gebied van leerlingenvervoer op basis van de verordening leerlingenvervoer.

- > Voor leerlingen die naar het voortgezet onderwijs vervoerd worden komt er een 'Voor Elkaar Pas'. Met de 'Voor Elkaar Pas' kunnen leerlingen zelfstandig met de bus naar school. Op deze manier zijn de leerlingen niet meer afhankelijk van het leerlingenvervoer en kunnen zij hun zelfredzaamheid en onafhankelijkheid vergroten.
- > We actualiseren de verordening Leerlingenvervoer, op basis van de nieuwe modelverordening van de VNG.

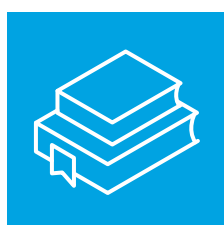
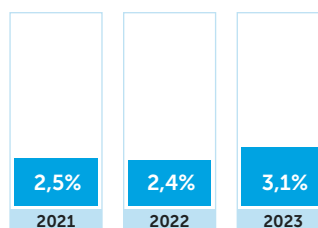
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

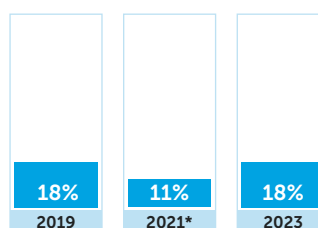
Percentage voortijdige schoolverlaters

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden de bibliotheek bezocht

Bron: Bewonersenquête

*De daling in 2021 hangt waarschijnlijk samen met coronamaatregelen

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Onderwijsbeleid

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	8.187	8.400	9.529	9.408	9.540	9.675
Baten	3.817	3.669	3.677	3.681	3.685	3.691
Saldo	4.370	4.731	5.852	5.727	5.856	5.985

ONDERWIJSHUISVESTING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Onze visie op Integrale KindCentra (IKC) en ons Integraal HuisvestingsPlan (IHP) gebruiken we als het kader van waaruit we werken. Vanuit onze regierol willen we sturen, waarbij we focussen op de onderwijshuisvesting die voor ons de noodzakelijke aandacht moet krijgen om onze doelen uit het collegeprogramma te kunnen bereiken. We willen samen successen bereiken in onze samenwerking met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en andere relevante partners vanuit een nieuwe dynamiek.

We willen bereiken dat met het vernieuwen en verbeteren van onderwijshuisvesting maximaal wordt bijgedragen aan het stapsgewijs revitaliseren van onze stad en het bieden van betere perspectieven aan onze (jongste) inwoners.

We zetten in op het gaan realiseren van stevige toekomstbestendige voorzieningen die betere perspectieven bieden aan onze (jongste) inwoners. Zo dragen we bij aan het fysiek en maatschappelijk revitaliseren van onze stad. We gaan samen met onze partners gericht werken aan brede maatschappelijke opgaven, zoals verduurzaming en inclusiviteit. Overstijgend gaan denken en handelen met onze partners blijft daarbij ons gezamenlijke uitgangspunt.

Duurzaamheid, energietransitie, verantwoord materiaalgebruik, natuurbewust ontwerpen en gezond gebouwgebruik zijn een vanzelfsprekend uitgangspunt bij het maken van (nieuwe) plannen voor onze onderwijshuisvesting. We gaan daarbij verder dan wetten en normen als er positieve businesscases zijn te maken, als dit tot besparingen of waardevermeerdering leidt in de totale levensduur van vastgoed.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

- > De verbeterde samenwerking met ons en tussen onze partners zetten we voort . We gaan op een natuurlijke manier werken vanuit onze regierol. Daarbij gaan we nadrukkelijker uit van de gezamenlijke doelen en ambities met onze partners en we deze samen hebben vastgelegd in een gezamenlijk opgestelde visie om voorzieningen te gaan maken in de vorm van kindcentra.
- > We actualiseren onze verordening Onderwijshuisvesting in aansluiting op onze visie op Integrale KindCentra (IKC) en ons Integraal HuisvestingsPlan (IHP).
- > We stellen prioriteiten bij het strategisch uitvoeren van vernieuwingsprojecten. We sturen enerzijds op het versnellen van plannen voor vernieuwing en verbetering van onderwijshuisvesting en stemmen daarover met onze partners af. Anderzijds gaan we de uitvoering temporiseren. We gaan uit van sturen op kwaliteit bij de realisatie. Het creëren van maatschappelijke meerwaarde is voor ons leidend. Zo nodig treffen we daarbij wel passende maatregelen om een goede onderwijskwaliteit te blijven borgen, in overleg met onze partners bekijken we wat daarbij mogelijk is.
- > We gaan bij het uitwerken van plannen voor onze onderwijshuisvesting in het aangewezen NPLV-gebied extra aandacht geven aan de doelen die voortkomen uit de gebiedsvisie of het gebiedsontwikkelingsplan voor dat aandachtsgebied.
- > We gaan de fysieke omgeving rondom onze scholen beter aan laten sluiten op de plannen die we maken voor het vernieuwen en verbeteren van onze onderwijs-huisvesting. Onder andere het verbeteren van de verkeersveiligheid, het vergroenen van openbare ruimte en het beter benutten van beschikbare ruimte gaan we integraal meenemen waar dat kan en tot kwaliteitsverbetering kan leiden.
- > Als er goede mogelijkheden zijn om het vernieuwen van onderwijshuisvesting te combineren met het toevoegen van woningen of andere voorzieningen dan nemen we deze kans(en) mee in onze planvorming. Ook bekijken we welke voordelen er zijn bij het aanpassen of uitruilen van grondposities in relatie tot onderwijshuisvesting.

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

Onderwijshuisvesting

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	6.492	6.943	6.491	7.039	7.164	7.394
Baten	423	584	337	389	392	392
Saldo	6.069	6.359	6.154	6.650	6.773	7.002

SPORT

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

In 2030 hebben inwoners van Roosendaal voldoende beweging en een vitale en actieve leefstijl. Hiervoor zetten we nu al de benodigde acties in. Met name kinderen en inwoners, waarvoor sporten of bewegen niet vanzelfsprekend is, worden gestimuleerd en ondersteund. Daarnaast is sporten en bewegen ook gewoon erg leuk om te doen. We zorgen voor een sterke basis waarbij sportaccommodaties en de buitenruimte op orde en toekomstbestendig zijn. De buitenruimte daagt uit om te bewegen en elkaar te ontmoeten.

Sportaanbieders zijn vitaal en maatschappelijk betrokken. Er wordt nauw samen gewerkt om iedereen in beweging te krijgen en te houden, op een voor hen passende manier. We leven mee met Nederlandse en Roosendaalse topsporters en dit heeft een sterke inspirerende en verbindende waarde in onze samenleving. Zij zijn onze ambassadeurs samen met onze wethouder Sport. We zetten sport en bewegen in om Roosendaal op de kaart te zetten.

De ambities geven wij vorm met de Beweegvisie. Hieruit zijn er diverse uitvoeringsplannen opgesteld of in ontwikkeling. Het uitvoeringsplan RSD FIT! richt zich voornamelijk op de Gezonde Inwoner. Het uitvoeringsplan Roosendaals Topsportklimaat gaat invulling geven aan Presteren in de Top en voor de Sterke Basis wordt een onderzoek uitgevoerd naar het Sport en Beweeglandschap in Roosendaal.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Sterke basis

Roosendaal kent een sterk verenigingsleven. Onze verenigingen, accommodaties en de buitenruimte zijn op orde en toekomstbestendig. Sterke en vitale sportaanbieders zijn een belangrijke factor voor het bevorderen van een actieve leefstijl bij onze inwoners. Alle partners werken samen, wisselen onderling kennis en ervaringen uit en nemen hun verantwoordelijkheid om alle inwoners de mogelijkheid te geven om te kunnen sporten en bewegen. De buitenruimte stimuleert onze inwoners om in beweging te komen; inwoners hebben op korte afstand toegang tot een wandel- of fietspad, een openbaar park, een speelplaats of een vrij toegankelijk schoolplein.

- > Op basis van het uitgevoerde onderzoek naar de sportaccommodaties kunnen we concluderen dat de basis grotendeels op orde is. In 2025 gaan we samen met de sportverenigingen verder met de opgestelde vervolgstappen.
- > We zetten in op het ondersteunen van sportclubs door de inzet van een verenigingsondersteuner. We halen de behoeften en wensen op en waar nodig zetten we gerichte ondersteuning in. Verder faciliteren we de verenigingen met het creëren van een veilige sportomgeving. Hierbij werken we samen met CIOS Zuidwest Nederland en onze lokale verenigingsondersteuner.
- > We geven uitvoering aan het onderzoek naar de kansen en mogelijkheden van Urban Sport in Roosendaal.
- > We stimuleren en faciliteren activiteiten op de WielerExperience en het Urban Sportpark.
- > We intensiveren de samenwerking met (sport)opleidingen CIOS Zuidwest-Nederland, Curio Sport en Bewegen en Fontys Sporthogeschool.

Gezonde inwoners

De gezondheid van onze inwoners is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en daarom hebben we met meerdere partners de handen ineengeslagen binnen RSD FIT!. Samen met alle RSD FIT!-partners hebben we ervoor gekozen om in te zetten op de volgende pijlers:

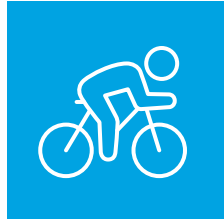
1. Gezonde Leefstijl
  2. Veilig, toegankelijk en inclusief
  3. Beweeg- en sportomgeving
  4. Vitale sportaanbieders
- > We geven uitvoering aan de subsidieregeling sportinitiatieven en de subsidieregeling Gezonde Leefstijl. In deze regeling komen de GALA (Gezond Actief Leven Akkoord) onderdelen en RSD FIT!-pijlers terug.
  - > We continueren de inzet van buurtsport- en beweegcoaches. Zij stimuleren sporten en bewegen voor iedereen, begeleiden sport- en beweegactiviteiten en maken verbinding met andere sectoren, zoals cultuur, welzijn, leefbaarheid en onderwijs.
  - > De inzet van combinatiefunctionarissen en vakleerkrachten bewegingsonderwijs binnen het basisonderwijs wordt omgebouwd naar een meer wijkgerichte inzet.
  - > Roosendaal is een JOGG-gemeente, dat houdt in dat we zijn aangesloten bij de landelijke organisatie 'Jongeren op Gezond Gewicht'. JOGG werkt vanuit de gedachte dat een gezonde jeugd start bij de omgeving van een kind. Ook in 2025 zetten we in op JOGG.
  - > We stimuleren het aanbod van nieuw sport- en beweegaanbod en we stimuleren initiatieven gericht op sporten en bewegen.
  - > We participeren actief binnen het provinciale netwerk Uniek Sporten Brabant. Dit netwerk wil zoveel mogelijk Brabanders, die niet mee kunnen komen in het reguliere sportaanbod, bewegen naar een passende sport.
  - > We stimuleren de organisatie van side events waarbij sport als middel wordt ingezet bij (reguliere) sportevenementen.

Presteren in de top

We vinden het belangrijk dat onze inwoners naar eigen keuze en op hun eigen niveau sporten en bewegen. Topsport vormt daarin een belangrijke waarde en we erkennen dan ook dat topsport en talentontwikkeling een eigen positie verdient: als voorbeeldfunctie, als inspiratiebron en als ontmoetingsplek. Onze inwoners die hun talenten willen ontwikkelen en willen doorgroeien naar de topsport, ondersteunen we op de weg daarnaartoe. Ook sportverenigingen kunnen daarin ondersteunen net als diverse topsportregelingen. Topsporters zijn onze ambassadeurs en topsportfaciliteiten en –evenementen maken de stad en de regio aantrekkelijker.

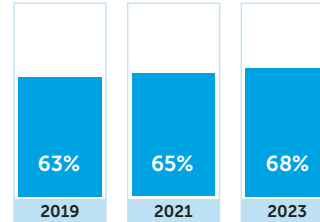
- > We geven uitvoering aan het Roosendaals Topsportklimaat - Talenten worden Helden.
- > We ondersteunen het initiatief Sportgala Roosendaal dat jaarlijks georganiseerd wordt door Stichting Sportgala Roosendaal. Tijdens het Sportgala worden sporters die een mooie sportprestatie hebben geleverd in het zonnetje gezet en gehuldigd.

SPORT

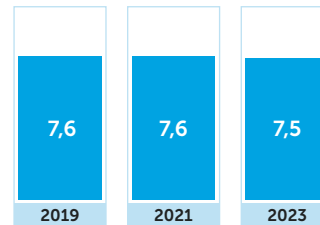
Percentage inwoners dat **voldoende lichamelijke beweging** heeft (ja, meestal wel)

Bron: Bewonersenquête

Rapportcijfer inwoners voor **sportvoorzieningen**

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Sport

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	5.405	5.312	5.308	5.388	5.357	5.372
Baten	2.104	1.372	1.395	1.420	1.444	1.471
Saldo	3.301	3.940	3.913	3.968	3.913	3.901

CULTUUR

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Cultuur is op veel plaatsen in Roosendaal zichtbaar. Inwoners kunnen cultuur beleven bij evenementen en door het bezoeken van voorstellingen en optredens. Ze kunnen een kunstwandeling maken door de stad langs beelden in de openbare ruimte, meer over monumenten leren bij Open Monumentendag of geïnspireerd raken om anders te kijken door de gedichtenroute. Kunst beoefenen en cultuur beleven draagt ook bij aan een goede (mentale) gezondheid en welzijn. Men kan zelf cultuur maken vanaf de peuteropvang tot en met de middelbare school of door lid te zijn van een vereniging. Deze bruisende plekken in onze stad en dorpen maakt Roosendaal aantrekkelijk voor bestaande en nieuwe inwoners en bezoekers. Dat willen we in 2025 versterken. Dat jaar gaat het nieuwe cultuurbeleid 2025-2035 in. Met de ambitie de stad (nog) aantrekkelijker maken voor (nieuwe) inwoners en bezoekers, door talenten de kans te geven zich te ontwikkelen en cultuur overal waar mogelijk in te zetten. Vooral kinderen die in armoede leven, mogen geen verschil ervaren met hun leeftijdsgenoten en moeten gewoon mee kunnen doen met culturele activiteiten. Buurt- en dorpshuizen zien we als een laagdrempelige woonkamer voor al onze inwoners waar veel (culturele) activiteiten plaatsvinden. Deze ambitie vraagt om een culturele infrastructuur die onderscheidend is en gericht is op cultuurdeelname én -beleving die vasthoudt aan de Roosendaalse identiteit maar tegelijk vernieuwt en prikkelt. Uiteindelijk is de ambitie toe te groeien naar meer lokale, nationale en internationale bezoekers bij culturele activiteiten.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Cultuurnota

- > In 2024 wordt de cultuurnota vastgesteld voor 2025 tot en met 2035 met daarbinnen elke vier jaar een uitvoeringsprogramma.
- > Met het uitvoeringsprogramma gaan we de huidige subsidiestromen opnieuw bekijken en herverdelen over de nieuwe prioriteiten.
- > Ter advisering bij de uitvoering van de cultuurnota en de proefprojecten richten we een onafhankelijke Verbindingstafel cultuur op en trekken daar € 10.000,- per jaar voor uit.
- > In 2023 en 2024 hebben we goede ervaringen opgedaan met enkele proeftuinen. Die hebben onder andere informatie opgeleverd voor de Cultuurnota (o.a. podcast Knaldrang en gesprekken rondom Cultuurkaarten). Ook in 2025 willen we de proeftuinen cultuur voortzetten.

Aantrekkelijke stad

- > We stimuleren de sociale cohesie en - contacten. Door cultuurbeleving brengen we onze inwoners met elkaar in verbinding en vergroten we de onderlinge, maatschappelijke betrokkenheid. We zetten cultuurparticipatie in ten behoeve van het realiseren van het programma 'Voor ons Roosendaal'.
- > Ook willen we de kunstcollectie in de openbare ruimte digitaal ontsluiten en voorzien van informatiebordjes, zodat inwoners ook het verhaal leren kennen dat bij de kunstwerken hoort.
- > We versterken de identiteit van Roosendaal met het toevoegen van kunst in de openbare ruimte. De kunstcollectie groeit door de toevoeging van nieuwe kunstwerken en het terugplaatsen van opgeslagen kunst in de openbare ruimte. We sluiten aan bij gebiedsontwikkelingen zoals Stadoevers, Spoor C en de Spoorzone.
- > Bij de actualisatie van evenementenlocaties en de financiering van evenementen hebben we ook aandacht voor culturele evenementen.
- > We stimuleren activiteiten voor muziek, dans, theater en beeldende kunst door de inzet van cultuureducatie vanaf de peuterleeftijd tot 27 jaar.
- > We faciliteren de doorontwikkeling van Urban Culture in Roosendaal. De Urban Culture is een uniek en geheel eigen, diepgewortelde jongerencultuur in Roosendaal. In combinatie met sport is het Urban Sportpark en The Loods Hall of Fame, een plek waar jongeren van heinde en verre voor komen om met gelijkgestemde te kunnen doen, maken en beleven. In zowel muziekcultuur als beeldende kunsten heeft de Roosendaalse Urban Culture een geheel eigen identiteit ontwikkeld in deze specifieke scene. Het omarmen en verder ontwikkelen van deze scene is een aandachtspunt in de cultuurnota.
- > De Stadsdichter weet op creatieve wijze de stad te promoten bij officiële gebeurtenissen en activiteiten. De Stadsbeiaardier ontwikkelt gebruikelijke activiteiten als maandagmiddagconcerten, zomerconcerten en extra activiteiten bij Carnaval en andere evenementen. Beide worden ingezet voor promotieactiviteiten van de stad en cultuur in afstemming met Roosendaal Citymarketing.

Cultuur voor iedereen

Cultuur biedt jongeren en volwassenen de kans hun talenten te ontdekken en dit draagt bij aan het ontwikkelen van belangrijke vaardigheden als probleemoplossend denken en creatief handelen. Dit leer je op school en in je vrije tijd. We vinden het belangrijk dat onze inwoners optimaal de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen door met kunst en cultuur aan de slag te gaan. In 2025 gaan we door met het bevorderen en vergroten van actieve cultuureducatie en –participatie in Roosendaal. We maken afspraken met de uitvoerende partij om hetgeen wat loopt door te zetten en nieuwe kansen te benutten, door bijvoorbeeld meer de verbinding met de wijken te maken en het gebruik van cultuurvoorzieningen meer inzicht te brengen.

- > Voor onze inwoners zorgen we voor meer culturele binding met een breed, toegankelijk en inclusief cultuuraanbod, zodat iedereen toegang heeft tot cultuur. Dat doen we niet enkel in het centrum en op de geijkte plekken zoals de schouwburg en het erfgoedmuseum. Ook in onze buurten en dorpen willen we meer culturele activiteiten in verschillende vormen mogelijk maken. We hebben een stadsprogrammeur om dit te realiseren.
- > Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) krijgt meer bekendheid en ontwikkelt activiteiten om inwoners te laten participeren in de (digitale) wereld.
- > Bibliotheek West-Brabant richt zich, naast leesbevordering op school en taal- en digitale vaardigheden voor volwassenen, extra op inclusie en het meenemen van inwoners in ontwikkelingen van nieuwe media.
- > Voor 2025 werken we, samen met onze culturele partners, verder aan het realiseren van extra ruimtes voor sociaal maatschappelijke en culturele activiteiten met name de St. Jan, De Suite (muziek, ondernemen en onderwijs) het Openluchttheater Vrouwenhof, Parrotia.

Talentontwikkeling

Deze programma's bevorderen creativiteit en cultuurbewust zijn vanaf jonge leeftijd. Organisaties zoals CultuurCompaan, Bibliotheek West-Brabant en het Tongerlohuys maar ook culturele verenigingen en culturele makers spelen een essentiële rol in de persoonlijke ontwikkeling van inwoners, vooral jongeren.

- > De subsidie voor combinatiefunctionarissen zal gefaseerd in twee jaar meer ingezet worden op cultuur in de vrije tijd.
- > Meer dan de helft van de scholen in het basisonderwijs nemen deel aan de CMK-regeling (Cultuur Met Kwaliteit) die wordt uitgevoerd door CultuurCompaan. Deze regeling is verlengd voor de periode 2025-2028.
- > Talenten willen we behouden voor Roosendaal en activiteiten moeten aansluiten bij de belevingswereld van jongeren. CultuurCompaan heeft een activiteitenprogramma ontwikkeld voor jongeren van 14 tot en 27 jaar: The Clash. De komende jaren (2025 en verder) willen we afbouwend een bijdrage leveren aan dit programma met o.a. middelen uit het investeringsfonds.
- > Bibliotheek West-Brabant zal zich fasegewijs tot en met 2026 inzetten op het uitbreiden van Bibliotheek op school om op die manier extra effect te sorteren op het ondersteunen van het onderwijs bij leesbevordering.

CULTUUR

Historisch en cultureel erfgoed

Met cultuur en erfgoed geven we kleur aan Roosendaal en vertellen we het historische verhaal van onze stad en dorpen. Dit verhaal dragen we onder meer uit via de beeldenroute, gedichtenroute en historische wandelingen.

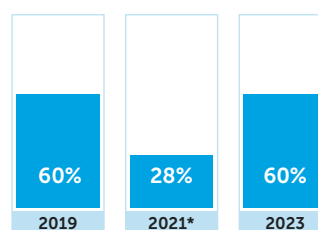
Monumenten zijn tastbare herinneringen van onze geschiedenis en dragen ook bij aan de identiteit van Roosendaal. Zij spelen een belangrijke rol in hoe we onze dagelijkse leefomgeving beleven en waarderen. Het behoud van (gebouwd) cultureel erfgoed is belangrijk voor nu en voor latere generaties. Ook is het goed om te beseffen dat de huidige generatie bijdraagt aan in de toekomst te benoemen erfgoed.

- > We gaan stads- en dorpsgezichten aanwijzen en beschermen; hiervoor worden eerst gebiedsomschrijvingen opgesteld.
- > Wederopbouwarchitectuur is geïnventariseerd en naar verwachting eind 2024 vastgesteld. In 2025 worden de panden opgenomen in de beeldbank van de gemeente en wordt er meer bekendheid gegeven aan dit deel van de monumenten.
- > Het Kasteel van Wouw is onderdeel van de Alliantie Zuiderwaterlinie en de West-Brabantse Waterlinie. De werkgroep van het Kasteel van Wouw faciliteren we met de verdere ontsluiting en promotie van de Kasteelweide.
- > Het historisch verhaal van Roosendaal en de dorpen vertellen we onder meer via het museum Tongerlohuys, het Historisch Informatiepunt (HIP), de stadshistoricus, de Heemkundekring De Vrijheyt van Rosendale, Molenerfgoedcentrum Nispen en Heemhuis Wouw
- > In 2025 start een nieuwe periode van Erfgoedbeleid en werken we nadere programma's verder uit onder andere immaterieel erfgoed.
- > Panden uit 1960 worden geïnventariseerd en beschreven.
- > Ook is een Kerkenvisie opgesteld met Monumentenhuis Brabant. In 2025 start de implementatie van deze visie.
- > Samen met Stichting Open Monumentendag en Roosendaal Citymarketing willen we gefaseerd Open Monumentendag en de te bezichtigen monumenten meer bekendheid geven in de stad. Een eerste stap hiertoe is in 2024 gezet met het aangaan van samenwerking in de regio met de gemeentes Halderberge en Rucphen.

Percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt van **cultureel aanbod in de gemeente**

Bron: Bewonersenquête

* De daling in 2021 hangt waarschijnlijk samen met coronamaatregelen

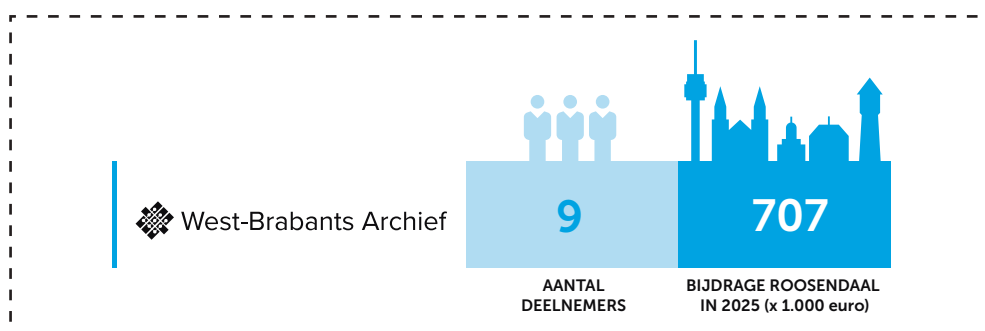
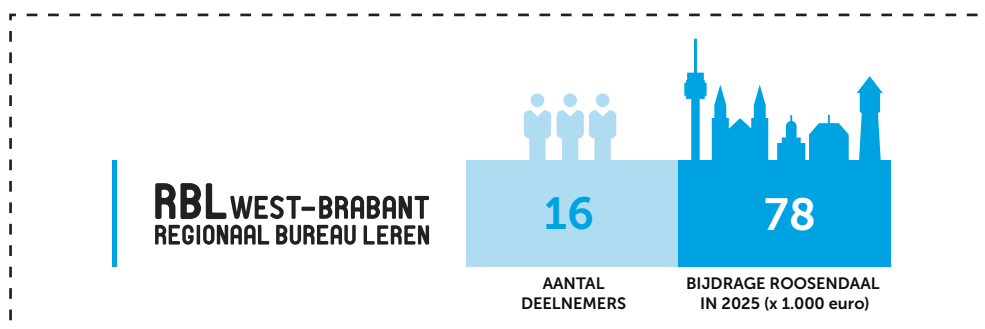
WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Cultuur

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	6.623	6.928	6.470	6.522	6.628	6.778
Baten	867	244	246	247	249	250
Saldo	5.756	6.684	6.225	6.274	6.379	6.527

Gemeenschappelijke regelingen

Als gemeenten samen een organisatie oprichten om voor diezelfde gemeenten taken uit te voeren, noemen we dat een Gemeenschappelijke Regeling (GR). De deelnemende gemeenten bepalen het beleid en de GR voert dit beleid uit. Ook Roosendaal besteedt een aantal taken uit. In het kader van dit programma hebben we taken belegd bij de onderstaande GR'en. Voor een nadere toelichting op de GR'en verwijzen we naar Paragraaf 5 Verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT LEREN & ONTWIKKELEN

X € 1.000	Beleidsveld	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	Onderwijs- beleid	8.187	8.400	9.529	9.408	9.540	9.675
	Onderwijs- huisvesting	6.492	6.943	6.491	7.039	7.164	7.394
	Sport	5.405	5.312	5.308	5.388	5.357	5.372
	Cultuur	6.623	6.928	6.470	6.522	6.628	6.778
Totaal		26.707	27.583	27.798	28.357	28.689	29.219
Baten	Onderwijs- beleid	3.817	3.669	3.677	3.681	3.685	3.691
	Onderwijs- huisvesting	423	584	337	389	392	392
	Sport	2.104	1.372	1.395	1.420	1.444	1.471
	Cultuur	867	244	246	247	249	250
Totaal		7.211	5.869	5.655	5.737	5.770	5.804
Saldo		19.496	21.714	22.143	22.620	22.919	23.415
Stortingen in reserves		238	1.808	57	57	56	0
Onttrekkingen aan reserves		1.828	1.613	456	63	63	63

PROGRAMMA 3

WERKEN & ONDERNEMEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Ondernemerschap	wethouder René van Ginderen
Bestaanszekerheid	wethouder René van Ginderen

ONDERNEMERSCHAP

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We stimuleren ondernemerschap waarbij we ook keuzes maken wat voor soort economie we in de toekomst verder willen uitbouwen. Onze ondernemers blijven we ondersteunen in hun innovatie, door hen in verbinding te brengen met kennis en netwerken in de driehoek van de economische hotspots Brainport, Antwerpen en Rotterdam. We faciliteren startende en groeiende ondernemers. Verder is het van belang voldoende ruimte voor onze economie te bieden. In de stedelijke regio West-Brabant West maken we nieuwe afspraken betreffende de bedrijventerreinen, met als doel gezamenlijk de bedrijven die we willen faciliteren ook een optimale plek te bieden. De economische potentie van onze spoorzone bouwen we verder uit, waarbij een IC-verbinding met Antwerpen-Brussel een kernpunt in onze lobby blijft.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

In 2025 zullen we een aantal acties uitvoeren die voortvloeien uit de economische visie en bijbehorende uitvoeringsprogramma. Deze economische visie maakt keuzes over de richting waarin we onze economie willen ontwikkelen en biedt de kaders wat betreft detailhandel, horeca, werklocaties en dag- en verblijfsrecreatie. We hanteren daarbij de volgende leidende principes:

1. Inzetten op een circulaire economie met maximaal hergebruik van grondstoffen
2. Slim, meervoudig ruimtegebruik
3. Een leven lang leren

Daarnaast wordt er voor de volgende drie economische speerpunten gekozen:

1. Verduurzamingstechniek
2. Gezondheids- en welzijnszorg
3. Vrijtijdseconomie

In 2025 zetten we in op:

> Stimuleren van aantrekkelijke werklocaties

De provincie Noord-Brabant heeft in juni 2024 het beleidskader Wonen en Werken vastgesteld. Roosendaal heeft een belangrijke opgave om de ambities uit dit beleidskader te realiseren. Naast de belangrijke woningbouwopgave bestaat er ook een opgave voor voldoende ruimte voor werklocaties en het revitaliseren van verouderde of leegstaande bedrijfspanden. Daarbij vormt de energietransitie en de bijhorende netcongestie een extra opgave. In de regio West-Brabant West wordt de behoefte aan bedrijventerreinen en de mogelijke locaties hiertoe in samenwerking met de provincie bepaald.

> Een krachtig internationaal OV-knooppunt

De spoorzone heeft economische potentie. In samenwerking met NS wordt invulling gegeven aan het leegstaande stationsgebouw wat past binnen de gebiedsontwikkeling van de gehele spoorzone. Vanuit de economische potentie blijven wij inzetten op een Intercity verbinding met Antwerpen en Brussel.

> Professioneel Parkmanagement

We faciliteren het Ondernemersfonds op de bedrijventerreinen Majoppeveld en Borchwerf I onder coördinatie van de Stichting Ondernemersfonds Roosendaal (SOFR). We continueren daarbij het parkmanagement ten behoeve van toekomstbestendige bedrijventerreinen. Naast 'schoon, heel en veilig' zullen netcongestie en energietransitie op de bedrijventerreinen extra aandacht krijgen.

> Dienstverlening ondernemers

We begeleiden gevestigde en potentiële ondernemers waar nodig, onder andere om hen te verbinden met de bestaande regionale netwerken en/of bestaande subsidiemogelijkheden. We ondersteunen startende en groeiende ondernemers om hun groeipotentieel te benutten en houden onze samenwerking met regionale partners, zoals Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) en REWIN West-Brabant in stand.

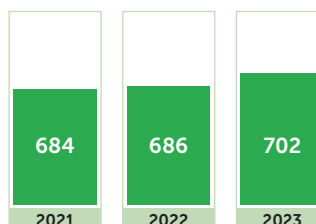
Percentage **innovatieve bedrijven** (aandeel innovatieve bedrijven zoals gemeten door Innovatiespotter)

Bron: [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)

Inwoners met betaald werk per 1.000 inwoners 15-75 jaar (werkzame beroepsbevolking)

Bron: [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)

Vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken?

We willen een aangenaam en aantrekkelijk leefklimaat voor inwoners en bezoekers. Indien onze bewoners hun vrije tijd niet op een voor hun leuke manier kunnen doorbrengen dan is Roosendaal niet aantrekkelijk om te wonen en verblijven en wordt het ook moeilijk om de ambities voor ondernemen te realiseren. Daarbij streven we naar een volledig en aanvullend aanbod binnen de stedelijke regio West-Brabant West. Roosendaal pakt hierin een voortrekkersrol in de regio op voor Leisure (vrije tijd). Daarin heeft de verdere ontwikkeling van het Leisurpark Roosendaal een essentiële motorfunctie. Onze binnenstad continueert de transformatie van enkel Place to Buy naar Place to Be, wat extra aandacht voor verblijfskwaliteit betekent.

> Evenementen

De ambities van het evenementenbeleid worden in samenspraak met het evenementenplatform opgepakt en uitgewerkt. Onderdeel hiervan is een nadere visie op de profilering van het gewenste evenementenaanbod voor: de profilering van Roosendaal, de verduurzaming van evenementen, de gezondheid en inclusie van evenementen, de ruimtelijke inkadering en de financiële- en facilitaire ondersteuning. We bezien de kansen en mogelijkheden voor de realisatie van een evenemententerrein en/of multifunctionele evenementenhal.

> Binnenstad

Wij verbeteren de kwaliteit van de beleving in het stadscentrum en de toegangsroutes. In samenwerking met stakeholders waaronder Collectief Roosendaal gaan we door met het Roosendaals Ontwikkelprogramma voor Onze Stad (R.O.O.S.) waarbij vanuit diverse portefeuilles onze binnenstad de aandacht krijgt die ze verdient.

> Recreatie

We participeren op alle niveaus: lokaal, regionaal, provinciaal en (inter)nationaal (voorbeelden zijn het Unesco Geopark Scheldedelta, de Zuiderwaterlinie, het Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BENEGO), Visit Brabant, Het Kempense Landschap, de Brabantse Wal, ondernemers, Roosendaal Citymarketing, horeca, dag- en verblijfsstoerisme, etc.

Op basis van de regionale marketingstrategie starten we met een toeristisch-recreatieve visie. We bepalen hiermee de koers voor de lokale doorontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatie.

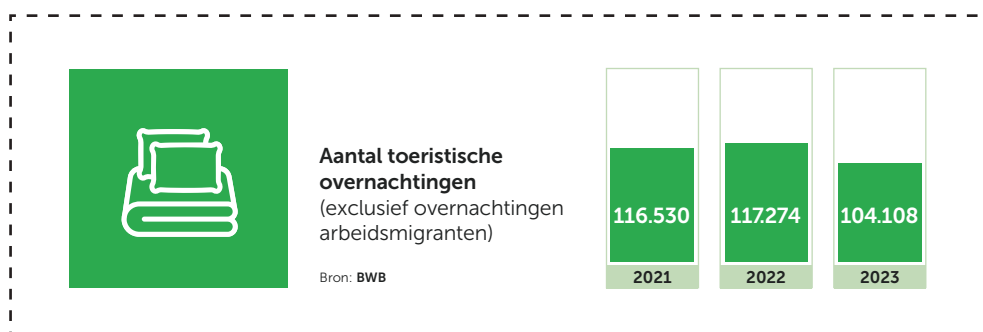
In de kernen Nispen, Wouw, Wouwse Plantage, Moerstraten en Heerle richten we ons in samenwerking met de bewoners op uitbreiding van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden en koppelen deze aan de toeristisch-recreatieve infrastructuur in het buitengebied.

> Leisurepark Roosendaal

De ontwikkeling van Leisurepark Roosendaal, inclusief de fase 3 ontwikkeling van het Designer Outlet Centrum, zal vanuit een breder, groen en duurzaam ontwikkelingsperspectief worden voortgezet. Uitgangspunt daarbij is samenwerking met de ondernemers in het gebied, o.a. in de vorm van parkmanagement. Ook zal er gekeken worden naar het bredere mobiliteitsvraagstuk behorende bij de groei van dit gebied met daarin de verbinding tussen o.a. de binnenstad en de stations- en spooromgeving.

> Monitoring en onderzoek

In 2025 gaan we breder (kwalitatief) onderzoek doen (Roosendaal en omgeving) op het gebied van vrijetijdseconomie. Op basis van deze cijfers gaan we (waar nodig) bijsturen.

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Ondernemerschap

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten Ondernemerschap	3.827	5.465	4.122	3.709	3.651	3.680
Vrijetijdseconomie	543	717	790	780	791	807
Baten Ondernemerschap	351	331	948	345	353	360
Vrijetijdseconomie	370	371	379	387	395	404
Saldo	3.649	5.480	3.585	3.757	3.694	3.723

BESTAANSZEKERHEID

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Bestaanszekerheid gaat over een fundamenteel gevoel erbij te horen. We werken daarom aan een gemeente die betrokken is, waarin iedere inwoner gelijke kansen heeft en kan nadenken over de dag van morgen zonder bezig te hoeven zijn met wat er vandaag moet gebeuren om enkel te overleven. Inwoners die om welke reden dan ook niet kunnen participeren aan de arbeidsmarkt vangen we op en bieden we een menswaardig bestaan. Daarbij vergeten we ook de arbeidsmigranten niet die aan marktconforme arbeidsvoorwaarden moeten worden ingehuurd en recht hebben op goede huisvesting tegen een eerlijke prijs.

We ondersteunen inwoners met (financiële) problemen om mee te kunnen doen in de maatschappij door beperkingen weg te nemen. Daarmee zorgen we ervoor dat iedereen, maar kinderen en jongeren specifiek, dezelfde mogelijkheden heeft om zich te ontwikkelen en dezelfde toegang heeft tot zorg, onderwijs en een zinvolle (arbeidsmatige) invulling van de dag.

Samen met onze (maatschappelijke) partners, het bedrijfsleven en inwoners gaan we aan de slag om iedereen hierbij zo goed mogelijk te ondersteunen. Hierbij zetten we in op drie pijlers, namelijk preventie, interventie en perspectief.

Door in te zetten op preventieve maatregelen voorkomen we grotere problemen in de toekomst. Met onze interventies zorgen we ervoor dat inwoners in zwaar weer het hoofd boven water kunnen houden. Door het bieden van perspectief bieden we een duurzame oplossing en lossen we problemen structureel op.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN?**

3

Inkomen en ondersteuning

De inkomenspositie van onze inwoners staat onder druk. We zetten ons maximaal in om inkomensachterstanden te verkleinen. Dit doen we aan de hand van interventies om problemen op te lossen, maar we verschuiven de inzet ook steeds meer naar preventie om inkomensachterstanden en problemen als gevolg hiervan te voorkomen.

- > Door extra te investeren in inwonersondersteuning zorgen we voor sociale ondersteuning. Vandaaruit wijzen we de inwoners de weg naar de juiste hulp.
- > We bevorderen de samenwerking tussen subsidiepartners, om inwoners niet alleen te ondersteunen als ze het niet meer zelf kunnen, maar ook om tijdig samen op te trekken om achterstanden en problematische verschillen te voorkomen.
- > Met onze Meedoenregelingen Volwassenen nemen we financiële belemmeringen weg voor de deelname aan sport en cultuur. We monitoren deze regeling en waar nodig breiden we de inzet uit met ook hier het oog op tijdige inzet, zodat problematische verschillen worden voorkomen.
- > De Voorzieningswijzer is geïmplementeerd bij het Werkplein samen met de De6-gemeenten, de voortgang en eerste resultaten worden gemonitord. De inzet wordt waar nodig en mogelijk uitgebreid naar andere maatschappelijke partners.

Vroegsignalering en schuldhulpverlening

Schulden hebben een enorme impact op de inwoner die het overkomt in het bijzonder, maar ook op de samenleving als geheel. Schulden zorgen voor achterstanden, stress, ongelijke kansen en kosten de samenleving geld. Door enerzijds schulden zoveel mogelijk te voorkomen en anderzijds inwoners in schulden zo snel en duurzaam mogelijk schuldenvrij te krijgen, verkleinen we de impact op de samenleving.

- > We continueren onze inzet op vroegsignalering van betalingsachterstanden conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
- > De uitvoeringsagenda integrale schuldhulpverlening 2024-2025 wordt voortgezet.

BESTAANSZEKERHEID

Gelijke kansen voor jeugdigen

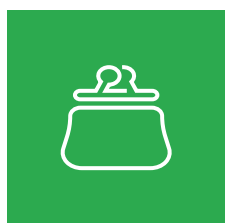
- > Jeugdigen die in armoede opgroeien mogen geen verschil ervaren met leeftijdsgenoten. We bouwen aan de toekomst van onze jeugdigen, maar hebben ook aandacht voor wat er nu speelt. We werken aan verdere versterking van de netwerksamenwerking van organisaties binnen Roosendaal die kinderen in armoede op allerlei manieren ondersteunen, zowel mentaal als fysiek.
- > Met onze Meedoenregelingen voor kinderen en jongeren nemen we financiële belemmeringen weg voor de deelname aan onderwijs, sport en cultuuractiviteiten. We willen dat jeugdigen die opgroeien in armoede gelijke kansen krijgen om mee te doen en zich volledig kunnen ontwikkelen.
- > We evalueren de Meedoenregelingen. Waar mogelijk bieden we organisaties en partners meer ruimte en vertrouwen, zodat ze beter en sneller de aansluiting kunnen maken bij wat de mensen nodig hebben.
- > We zetten het programma Kansrijke Start voort, hiermee investeren we in de eerste 1000 dagen van onze kinderen en voorkomen we achterstanden en creëren we gelijke kansen voor onze jeugd.
- > We investeren in een gezond ontbijt voor jeugdigen in armoede door het Roosendaals Jeugdontbijt structureel voort te zetten en waar nodig uit te breiden, rekening houdend met het beoogde wegvallen van de landelijke regeling voor schoolontbijt.
- > We evalueren de inzet en het aanbod van de financiële educatie en vergroten daarmee het preventieve bereik van programma's als MoneyWays en Get a Grip.
- > We bieden Voorschoolse Educatie aan, zodat alle kinderen in Roosendaal de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen.
- > De succesvolle initiatieven van de Gelijke Kansen Alliantie worden gecontinueerd met als doel perspectief bieden aan alle jeugdigen door het bieden van gelijke kansen.

Asielketen en statushouders

De omvang en samenstelling van de asielinstroom verandert continu. Ook zijn er niet altijd woningen beschikbaar voor statushouders, bijvoorbeeld door krapte op de woningmarkt. De Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen is opgesteld om beter op zulke veranderingen te kunnen inspelen. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt om de overgang van asielopvang naar inburgering en huisvesting in de gemeenten te verbeteren. De 'Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen' is een samenwerking tussen gemeenten, provincies en het Rijk.

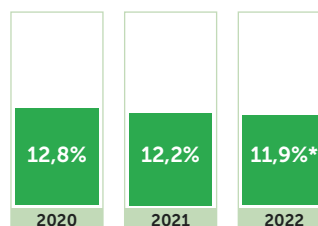
- > We werken samen met de gemeenten in het district de Markiezaten aan de flexibilisering van de asielketen.
- > We zorgen ervoor dat de opgelegde taakstelling voor huisvesting van statushouders door de gemeente wordt behaald.

Roosendaal neemt haar verantwoordelijkheid en zal zich blijven inzetten om een structurele opvanglocatie voor vluchtelingen te realiseren, maar wacht op dit moment de landelijke ontwikkelingen af. Uitstel is daarbij geen afstel.

Percentage **huishoudens met een laag inkomen** (minimaal 1 jaar een inkomen tot 120% van het sociaal minimum) (duur inkomenspositie: tenminste 1 jaar)

Bron: CBS

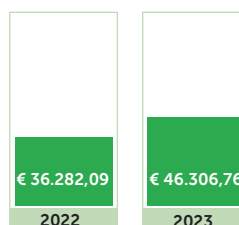

* Voorlopig cijfer

Gemiddelde schuld bij huishoudens in schuldhulpverlening

Bron: Dashboard schuldhulpverlening

Arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

Het arbeidsaanbod zal in Nederland door vergrijzing en de door het kabinet gewenste beperking van immigratie niet meer verder toenemen. Op dit moment kampt Nederland reeds met een aanzienlijk tekort aan arbeidskrachten. Als er onvoldoende aanbod van werkenden is en de productiviteit van de werkenden niet genoeg toeneemt om de verminderde groei of zelfs afname van het aantal werkenden te compenseren, dan zullen we dat allemaal merken in onze brede welvaart.

Economische groei is geen doel op zich, maar de ruimte die groei biedt aan de overheidsfinanciën, kan worden gebruikt om te investeren in brede welvaart. Denk aan de toegankelijkheid van de zorg, de modernisering van onze defensie en de energietransitie.

We hebben de doelstelling om de arbeidsparticipatie en -productiviteit te verhogen om zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar werk dat bijdraagt aan onze brede welvaart. Dit heeft effect op heel wat factoren, waarbij onderwijs een belangrijke factor is. We hebben meer slimme doeners nodig in onder andere de techniek, om te transformeren naar een duurzame leefomgeving. En we hebben meer zorgprofessionals nodig die slim organiseren, zodat zorg voor iedereen toegankelijk blijft. Het beleidsveld arbeidsmarkt wordt op de schaalgrootte van de arbeidsmarktregio West-Brabant vormgegeven, waarbij we samen met het onderwijs en het bedrijfsleven de human capital agenda bepalen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2025 werken we samen met onderwijs, ondernemers, netwerkpartners uit de regio en Roosendalers aan de Aanpak Roosendaals Beroepsonderwijs.

BESTAANSZEKERHEID

Kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt

Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelen zich, waardoor zij een betaalde baan vinden of een zinvolle dagbesteding hebben/vinden. Inwoners die niet kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, maar wel kunnen bijdragen in de vorm van vrijwilligerswerk, krijgen de kans een zinvolle bijdrage te leveren op zijn of haar manier.

- > Vanuit het beleid van het Werkplein blijven we ons richten op meer deelname aan de arbeidsmarkt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2025 onderzoeken we de mogelijkheden voor het vormen van een sociaal ontwikkelbedrijf of een ketensamenwerking met de huidige partners.
- > Voor inwoners die in aanmerking komen voor een beschutte werkplek zorgen we, binnen onze mogelijkheden, voor voldoende plekken.
- > We zorgen voor een soepele overgang tussen arbeidsmatige dagbesteding en beschermt werk. We versimpelen de mogelijkheden hiertussen te switchen en richten we op herindicatie van arbeidsmatige dagbesteding en Wmo begeleiding.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

- > We maken ons sterk voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Hiermee verstevigen we ons vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven en bieden we jongeren een betere uitgangspositie op de arbeidsmarkt.
- > Het scholingsaanbod sluit aan op wat jongeren en volwassenen nodig hebben. Ook voor doelgroepen die, om wat voor reden dan ook, moeite hebben om zich te scholen met het bestaande aanbod wordt gezocht naar oplossingen en steeds meer mensen worden omgeschoold naar kansrijk werk.
- > We realiseren een triple helix samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid. Hiermee brengen we beroepsonderwijs en het bedrijfsleven dicht bij elkaar, waarmee we voortijdig schooluitval verminderen, er meer jongeren met een startkwalificatie op de arbeidsmarkt komen en vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter in balans zijn.
- > Voor de doorontwikkeling naar Roosendaal Studentenstad creëren we goede studiefaciliteiten en inspirerende plekken waar studenten elkaar kunnen ontmoeten en samen aan opdrachten kunnen werken. Bij aanvang van het nieuwe schooljaar heetten we de nieuwe studenten van harte welkom met het jaarlijks terugkerende introductie event: INTROosendaal. Verder organiseren we samen met lokale partners activiteiten voor studenten op het gebied van cultuur, evenementen en sport.
- > We zetten in op gelijke kansen en de verbinding tussen studeren, stage lopen en werken in Roosendaal. We continueren de initiatieven 'Roosendaal on Stage' en 'Kijk binnen bij bedrijven' als aanjaagfunctie voor de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.

Arbeidsmigranten

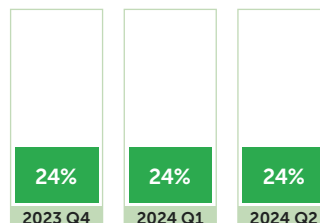
De economische ambities en opgaven van de gemeente Roosendaal en de sub-regio West-Brabant West zorgen ervoor dat er de komende jaren nog sprake zal blijven van extra inzet op de arbeidsparticipatie van de huidige beroepsbevolking en het aantrekken van arbeidsmigranten. Voor deze arbeidsmigranten moeten verblijf, huisvesting en sociaal maatschappelijke integratie kwalitatief op orde zijn en indien nodig, worden verbeterd. Komende periode zullen wij zoals bekend het lokale beleid op het gebied van arbeidsmigranten herijken, we hebben daar ondertussen al diverse thema bijeenkomsten over gehouden en zullen ook met een voorstel richting de gemeenteraad komen.

- > We zorgen ervoor dat Roosendaal voor arbeidsmigranten een aantrekkelijke, veilige (tijdelijke of permanente) plaats is om te verblijven.
- > We voeren actiepunten uit op het terrein van huisvesting, registratie en informatie, economie en arbeidsmarkt, het sociaal domein, veiligheid en handhaving.

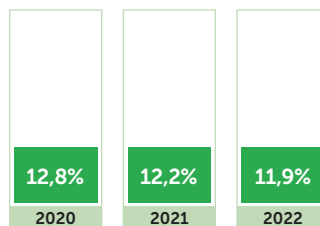
Aandeel online openstaande vacatures in kansrijke beroepsklassen (zorg en welzijn beroepen en technische beroepen)

Bron: Arbeidsmarkt InZicht

Percentage huishoudens met een laag inkomen (Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (duur inkomenspositie: ten minste 1 jaar)

Bron: CBS

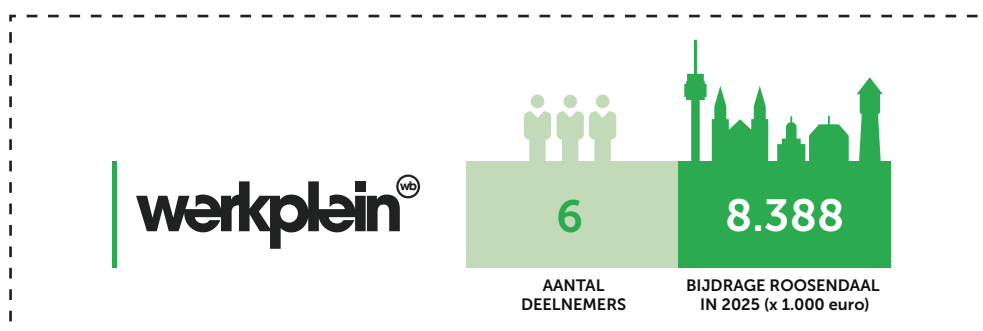
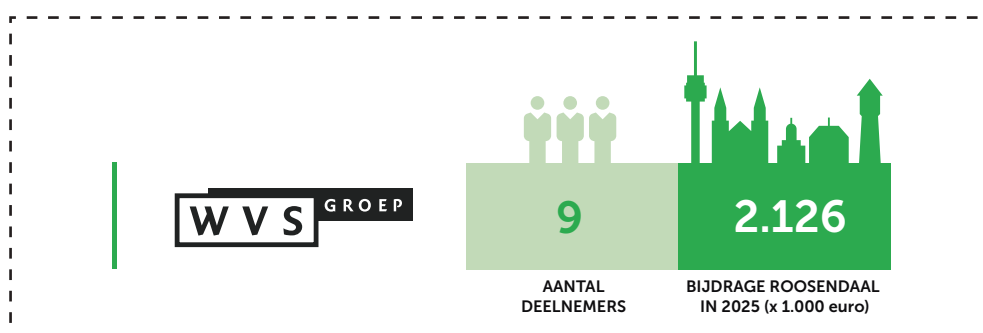
WAT MAG DIT KOSTEN?

Bestaanszekerheid

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten						
Arbeidsmarkt	69	77	149	152	156	160
Bestaans- zekerheid	78.038	68.888	74.433	76.135	77.145	78.446
Baten						
Arbeidsmarkt	0	0	0	0	0	0
Bestaans- zekerheid	43.368	35.377	38.843	39.725	40.401	41.309
Saldo	34.739	33.588	35.739	36.562	36.900	37.297

Gemeenschappelijke regelingen

Als gemeenten samen een organisatie oprichten om voor diezelfde gemeenten taken uit te voeren, noemen we dat een Gemeenschappelijke Regeling (GR). De deelnemende gemeenten bepalen het beleid en de GR voert dit beleid uit. Ook Roosendaal besteedt een aantal taken uit. In het kader van dit programma hebben we taken belegd bij de onderstaande GR'en. Voor een nadere toelichting op de GR'en verwijzen we naar Paragraaf 5 Verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT WERKEN & ONDERNEMEN

3

X € 1.000	Beleidsveld	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	Onder- nemerschap	4.370	6.182	4.912	4.489	4.442	4.487
	Bestaans- zekerheid	78.107	68.965	74.582	76.287	77.301	78.606
Totaal		82.477	75.147	79.494	80.776	81.743	83.093
Baten	Onder- nemerschap	721	702	1.327	732	748	764
	Bestaans- zekerheid	43.368	35.377	38.843	39.725	40.401	41.309
Totaal		44.089	36.079	40.170	40.457	41.149	42.073
Saldo		38.388	39.068	39.324	40.319	40.594	41.020
Stortingen in reserves		12.493	8.650	9.269	10.298	11.086	11.086
Onttrekkingen aan reserves		17.582	10.402	9.296	10.765	12.042	12.042

PROGRAMMA 4

WONEN & VERBLIJVEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Ruimtelijke ordening	wethouder Klaar Koenraad
Openbare ruimte	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Vergunningen	wethouder Klaar Koenraad
Mobiliteit	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Energie en warmte	wethouder Klaar Koenraad
Natuur, landbouw en milieu	wethouder Klaar Koenraad

RUIMTELIJKE ORDENING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We zetten de ontwikkeling van onze gemeente en de regio stevig voort; Roosendaal ontwikkelt zich verder tot een vitale, leefbare en evenwichtige gemeente met een leidende positie in de regio. Voor deze ontwikkeling is een gedragen strategisch toekomstperspectief opgesteld, de nota 'Roosendaal 2040'. Om dit te bereiken komen we nu al in actie en gaan we aan de slag met een ambitieuze woningbouwopgave. Samen met partners op de woningmarkt verhogen we de bouwproductie. We voltooien huidige projecten in de stad en dorpen en we creëren kansen om veel nieuwe woningen te bouwen door duidelijke visies en kaders op te stellen voor de ontwikkelgebieden. We ontwikkelen nieuwe locaties in Stadsoevers zoals het Vlietkwartier en Stadsoevers Noord-West en leveren locaties op zoals het Beekkwartier Fase 2 en de voormalige locatie van Van Gorp. En we creëren binnenstedelijk ruimte door het uitplaatsen van faciliteiten zoals het ziekenhuis. We zetten in op uitplaatsen van het spooreplacement. In de dorpen gaan we actief invulling geven aan de ontwikkelkansen die uit de Dorpenvisie zijn gekomen. De bouw van nieuwe woningen leidt tot een betere doorstroming op de woningmarkt en met een gedifferentieerd woonaanbod kunnen we beter inspelen op de behoeften van onze inwoners. Tegelijkertijd gaan we ook kwaliteit toevoegen voor een betere leefomgeving en brengen we onze buurten en dorpen meer in balans: in Roosendaal is het prettig wonen.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

> Regionale samenwerking

De regionale samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening gebeurt in de Stedelijke Regio West-Brabant West (SRWBW). De SRWBW maakt onderdeel uit van het Novex Gebied Stedelijk Brabant. Langs de lijn van NOVEX Stedelijk Brabant maken Roosendaal en de SRWBW afspraken met rijk en provincie over de ruimtelijk-economische ontwikkeling. Binnen NOVEX werken alle overheden samen aan een plan voor de inrichting van Nederland.

De SRWBW heeft een Regionale Ontwikkelstrategie vastgesteld (2022) en een concept Regionale Investeringsagenda (2024). In december 2024 wordt de Regionale Investeringsagenda definitief gemaakt. In 2024 wordt ook de governance van de stedelijke regio formeel opgezet. In 2025 zal de SRWBW daarmee operationeel zijn.

> Omgevingsvisie en verdere uitwerking

De Omgevingswet (Ow) bevat een zestal juridisch-planologische kerninstrumenten. Als gemeente gaan we aan de slag met vier instrumenten: de omgevingsvisie, het omgevingsplan, programma's en de omgevingsvergunningen. We werken de omgevingsvisie de komende jaren verder uit in onder meer deelvisies, programma's, het omgevingsplan en te verlenen omgevingsvergunningen. De implementatie van de wet wordt op dit moment uitgevoerd in onder andere het opstellen van regels voor het omgevingsplan voor de gemeente Roosendaal, in omgevingsplan wijzigingen voor bijvoorbeeld de woningbouwopgave: 'Dit is Plek' aan de Wouwsweg en in omgevingsvergunningen door middel van het verlenen van Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's).

> **Roosendaal 2040 (RSD2040) / schaalsprong**

RSD2040 is samen met inwoner, ondernemers, maatschappelijke partners en experts ontwikkeld. . Zowel voor het stedelijk gebied als voor de dorpen (dorpensvisie). Ook wordt hierbij aandacht besteed aan het buitengebied en het groen (ook in de stad met de parkensvisie). Het toekomstperspectief schetst een totaalbeeld van hoe we Roosendaal verder willen ontwikkelen en het geeft kaders waarbinnen we werken. De nota laten we aansluiten op lopende trajecten, zoals de samenwerkingsagenda SRWBW, de omgevingsvisie 'De Verbonden Stad' en het programma 'Voor Ons Roosendaal'. Tevens is in dit document een concrete uitwerking per gebied opgenomen. Op basis hiervan kan de Omgevingsvisie in de toekomst mogelijk weer worden bijgesteld. In 2025 werken we toe naar een uitvoeringsprogramma.

Roosendaals Ontwikkelplan (ROOS)

- Als onderdeel van het Roosendaals Ontwikkelplan (ROOS) zijn enkele proeftuinen afgerond en geëvalueerd. Daarnaast zijn we nieuwe proeftuinen gestart. In 2025 maken we enkele proeftuinen definitief en evalueren we de in 2024 ingezette proeftuinen. In de begroting is budget opgenomen om hier een vervolg aan te geven. Hetzij voor voortzetting en eventueel aanpassing van de bestaande proeftuinen, dan wel voor de voorbereiding en uitvoering van nieuwe proeftuinen.
- Voor de Laan van Brabant (Centrum West) en het Stationskwartier zijn we in 2024 gestart met het opstellen van visies. Deze ronden we in 2025 af, met een bijbehorend uitvoeringsprogramma, en gaan dan over tot het zo spoedig mogelijk realiseren van woningbouw en het aanvullend programma, ook op het gebied van economie en leisure.

> Versnelling woningbouw

De actuele ontwikkelingen op de woningmarkt vragen om meer regievoering gericht op voldoende passend aanbod en een betere mix van woningen. De versnelling van de woningbouwopgave is geen gemakkelijke opgave. Gericht zetten we in op de volgende acties:

- Gemeente breed creëren we kansen om veel nieuwe woningen te bouwen en stimuleren we particuliere initiatieven om de bouwproductie op stoom te houden. We blijven investeren in goede contacten met de markt en corporaties. We blijven mogelijkheden voor flexwonen onderzoeken. Daarnaast zijn de locaties voor woningbouw in beeld gebracht door de strategische toekomstvisie Roosendaal 2040 en de Dorpervisie.
- In 2025 actualiseren we de Woonagenda 2021-2025. Hiervoor stellen we een Woonvisie op die gaat gelden voor de gehele gemeente Roosendaal. Daarnaast actualiseren we de Woningbouwprogrammering uit 2024. Met deze programmering creëren we op zo kort mogelijke termijn woonaanbod in de stad en dorpen voor verschillende doelgroepen. De programmering is gericht op differentiatie, doorstroming en verduurzaming van het woonaanbod. Ook sluiten we bij de uitvoering van onze projecten aan op de kaders van Roosendaal Natuurstad; onze klimaatadaptieve opgave en de opgaven vanuit het NPLV. We werken hiermee nauw samen met ontwikkelaars en de corporatie.
- In het Woonconvenant 2022-2025 hebben we prestatieafspraken opgenomen over de sociale woningvoorraad. In 2025 is een nieuwe versie van het Woonconvenant opgesteld met een vernieuwd afsprakenkader waarmee het Woonconvenant geactualiseerd wordt. Daarnaast werken we aan de opgaven uit het Nationaal Programma Bouwen en Wonen, waaronder het rapport 'Een thuis voor iedereen' gericht op de huisvesting van aandachtsgroepen. In 2024 actualiseren we het Woonconvenant, waarin we, naast de marktontwikkelingen, de ontwikkelingen van Roosendaal 2040 en het NPLV mee zullen nemen.
- Naar aanleiding van de Woondeal en de nieuwe Wet versterking regie Volkshuisvesting dient iedere gemeente een brede woonzorgvisie vast te stellen. In 2025 zal er vanuit de bestuursopdracht Wonen, Zorg en Welzijn een Regionale woonzorgvisie zijn opgesteld. Samen met alle spelers in het veld (o.a. gemeenten, corporaties, zorg- en welzijnspartijen, zorgverzekeraars) in de regio willen we werken aan een integrale regionale woonzorg(welzijn)visie. In deze visie worden de ambities, uitgangspunten en leidende principes opgesteld. De regionale visie zal aansluiten op de huidige woonzorgvisie (april '21).
- We werken in 2024/2025 verder aan de doelen uit de Versnellingsagenda 2024-2028. Op deze wijze wil de gemeente tot een versnelling van de woningbouwrealisatie komen.
- We gaan een actiever grondbeleid voeren. Per situatie bepalen we op welke wijze we ons grondbeleid inzetten. Om dit te realiseren actualiseren we in 2025 het huidige grondbeleid zodat dit meer ruimte biedt voor de versnellingsopgave.

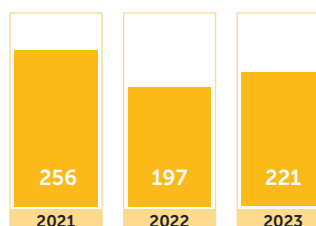
> Speciale doelgroepen

Voor de regionale Woondeal spelen ook zaken als het huisvesten van statushouders, asielzoekers, Oekraïners en arbeidsmigranten. Hiervoor werken we samen met externe partijen om onder andere te voldoen aan de taakstelling statushouders van het Ministerie. Ook huisvesting voor Wonen en Zorg verdient extra aandacht en daarvoor is veel nieuwbouw nodig.

Aantal **opgeleverde woningen**
(nieuwbouw, transformatie en overige toevoegingen)

Bron: CBS

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Ruimtelijke ordening

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	14.178	22.231	26.827	20.131	11.762	16.641
Baten	8.549	15.002	21.217	14.193	9.523	10.153
Saldo	5.629	7.228	5.610	5.938	2.239	6.488

OPENBARE RUIMTE

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

In het beheer van de openbare ruimte streven we naar een hybride buitenruimte waar het onderhoud zichtbaar beter is. Deze kwalitatieve verbeterslag vraagt om een brede transitie, waarbij ook de klimaatadaptatie opgave én de inrichting van een veilige en sociale buurt een grote rol spelen. De klimaatveranderingen dwingen ons om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten. Tegelijkertijd zorgen deze klimaatveranderingen ervoor dat we om een gewenst kwaliteitsniveau te behalen, we nu meer onderhoud zullen moeten uitvoeren aan onze buitenruimte. De noodzaak om het anders te doen, biedt tegelijkertijd ook kansen en die gaan we benutten. We verbeteren het onderhoud en leggen de focus op de bestrijding van droogte, hittestress en wateroverlast en de verbetering van biodiversiteit, lucht- en waterkwaliteit. We voegen dus veel groen en waterpartijen toe, waardoor onze omgeving mooier en gezonder wordt. We geven onze inwoners, ondernemers en partners een stem bij de inrichting van de openbare ruimte. We gaan publieksgericht informatie delen over de opbouw van buurten, dorpen en zelfs straten om zo gericht inwoners te bereiken. Onze buurten en dorpen zijn schoon, heel, veilig en klimaatadaptief. Tussen de buurten en dorpen maken we onze groenstructuren meer robuust en zorgen we voor goede en veilige verbindingen, waarbij we vooral ruimte geven aan wandelaars en fietsers. Roosendaal is een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en elkaar te ontmoeten.

In 2050 zijn onze buurten en dorpen klimaatbestendig ingericht; in 2030 zijn we daarmee halverwege. De openbare ruimte is dan zo ingericht dat de leefomgeving tijdens extreme pieken van droogte, hitte en hevige regenbuien goed te onderhouden is. Ook hebben we in 2026 een fietspadennetwerk aangelegd om prettig en veilig door de stad en naar de dorpen te fietsen. Binnen en tussen de buurten en dorpen leggen we aantrekkelijke wandelpaden aan.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Schoon, heel, veilig & klimaatadaptief

Een buitenruimte die rekening houdt met verschillende behoeften en weersomstandigheden, oftewel een hybride buitenruimte biedt Roosendaal volop kansen om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te verbeteren. Dit draagt bij aan de leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie in onze buurten en dorpen, waardoor mensen de beleving van hun leefomgeving als positief ervaren en zich veiliger voelen.

Onderhoud groen, grijs & blauw

In plaats van de focus vooral te leggen op technische aspecten en reparaties in openbare ruimtes, verschuiven we nu naar een aanpak waarbij we de nadruk leggen op de ervaring en het genot dat mensen halen uit die ruimtes. Het gaat niet alleen om het zorgen dat alles technisch in orde is, maar ook om ervoor te zorgen dat mensen de openbare ruimte als aangenaam en plezierig ervaren. Dit kan betekenen dat we meer aandacht besteden aan het creëren van aantrekkelijke, gastvrije en aangename openbare plekken waar mensen graag tijd doorbrengen.

We richten ons steeds meer op wat specifiek nodig is. Soms kijken we of de huidige leefomgeving goed genoeg is, en soms passen we die aan zodat deze beter past bij de veranderende tijden. We vertalen de doelen die de samenleving heeft voor de openbare ruimte naar een plan om ze in de praktijk te brengen.

Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling stellen we een Plan Openbare Ruimte (POR) op. Onze inwoners, ondernemers en partners laten we meedoen en meedenken en we dagen hen uit om onze gestelde opgaven voor het openbaar gebied te integreren in hun initiatieven en plannen.

Bij groenonderhoud richten we ons op het handhaven van het huidige onderhoudsniveau en het efficiënt afhandelen van meldingen over de openbare ruimte. We blijven nauw samenwerken met het Leerwerkbedrijf WVS en bieden, binnen de bestaande middelen, zo veel mogelijk kansen aan arbeidskrachten met een afstand tot de arbeidsmarkt, een beperking, of vanuit een leer-werktraject binnen Openbare Werken.

Bij het vervangen van versleten planten in de openbare ruimte willen we verschillende soorten planten gebruiken, zoals kruidenmengsels of grasvelden met extra bomen. Vooral kruidenmengsels helpen om meer verschillende planten en dieren te laten groeien. Door klimaatverandering en een gebrek aan personeel wordt het lastiger om de openbare ruimte te onderhouden zoals we gewend zijn.

Soms hebben we lange, hete en droge periodes, waarin we veel water moeten geven om de planten in leven te houden. In natte tijden groeit onkruid snel, worden groenvakken onbegaanbaar en is het moeilijk om gras te maaien. We moeten ons aanpassen aan deze extreme weersveranderingen en dat betekent dat we de groene gebieden anders moeten inrichten. We willen meer kruidenmengsels en grasvelden gebruiken, maar we moeten wel vaker maaien om problemen te voorkomen.

De werkzaamheden van het grijsareaal plannen we via de Beheerkalender en daarbij houden we rekening met de planning van nutsbedrijven, zoals Enexis en Brabant Water. We onderzoeken mogelijkheden voor het opwaarderen van het grijs areaal en stemmen dit zoveel mogelijk af met andere werkzaamheden zoals het vervangen van rioleringen, het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen en het hergebruiken van materialen. Hiernaast blijft de focus op onkruidbestrijding en het verwijderen van zwerfafval; per gebied kunnen de afspraken hierover verschillen.

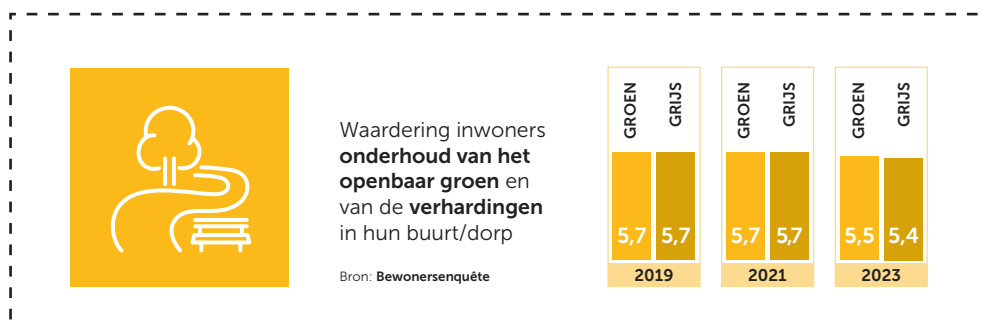
OPENBARE RUIMTE

In 2025 blijven we ook bezig met de ingezette acties in 2024 om de algehele beeldkwaliteit van trottoirs in Roosendaal te verhogen. Dit bestaat uit onder meer trottoirs herstraten en aanpassingen waar de beeldkwaliteit niet meer voldoet.

Het Water- en Rioleringsprogramma (WRP) 2024-2027 zal in 2025 verder ten uitvoer worden gebracht. Dit programma is de opvolger van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP). Hierin beschrijven we hoe we invulling geven aan onze wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. De nieuwe opzet van het WRP sluit beter aan op de invoering van de Omgevingswet en verbrede opvatting van de invulling van de zorgplichten. Ook zit hier ruimte in om aanpassingen te doen in de openbare ruimte ten behoeve van klimaatadaptatie.

In 2024 is de gemeente gestart met integrale onderhoudsbestekken zodat het onderhoud meer wordt afgestemd op de beleving van de openbare ruimte. De gemeente zal hier in 2025 verdere invulling aan geven, daar dit zowel bij de gemeente als bij de aannemers een aanpassing vraagt.

Ook is er in 2024 gestart met het op niveau brengen van onze openbare verlichting. We zijn gestart met het versneld vervangen door 'slimme' ledverlichting en zullen dit in 2025 voortzetten.

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

Openbare ruimte

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	37.823	39.302	36.931	37.897	39.291	40.247
Baten	17.751	15.253	15.289	15.440	15.582	15.740
Saldo	20.072	24.048	21.642	22.456	23.708	24.508

VERGUNNINGEN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Een gemeente waar het fijn is om te wonen en te recreëren! Een plek met veel ruimte om te ontmoeten en te bewegen, waar de wijken en dorpen lekker ruim zijn opgezet. Hier spelen mens, cultuur en natuur samen en zoeken we naar een goede balans. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 ingegaan. De opgave van de Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties brengt uitdagingen met zich mee. In de uitvoering is steeds meer behoefte om duidelijk kaders: Keten denken. De Omgevingswet helpt ons daarbij. Deze wet zorgt voor duidelijke regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Het motto is: "Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit." Zo zorgen we ervoor dat we onze omgeving goed gebruiken én beschermen. In de Omgevingsvergunning komen de uitdagingen en kernkwaliteiten van onze gemeente samen. In de vergunningverlening worden de knelpunten tussen de verschillende beleidsvelden al zichtbaar. Hier beslissen we bijvoorbeeld of we evenementen en bouwprojecten toestaan. Dit doen we samen met onze partners. Met nieuwe instrumenten werken we aan de leefbaarheid van de buurten en dorpen. Met behulp van de Huisvestingswet, de Wet goed verhuurderschap, de Leegstandwet en daarvan afgeleide verordeningen sturen op de aanwezige schaarste van beschikbare woningvoorraad.

We werken open en eerlijk aan verschillende opgaven. We informeren iedereen op tijd en zijn altijd goed bereikbaar. Onze medewerkers denken graag mee en hebben een open houding. We werken zij aan zij met onze partners, want zij zijn onmisbaar om onze doelen te bereiken. Samen bedenken we plannen voor de toekomst. Bij nieuwe ontwikkelingen kijken we eerst naar wat we gemeen hebben en daarna naar de verschillen. We geven vertrouwen aan onze inwoners, ondernemers en partners en proberen altijd aan hun wensen tegemoet te komen. Kortom, samen maken we van onze gemeente een fantastische plek om te wonen en te werken!

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

- > Wij betrekken partners bij beslissingen over bijvoorbeeld evenementen en bouwprojecten. Wij werken gezamenlijk aan de ontwikkeling van de gemeente. Samen met onze omgeving creëren wij ruimte voor ontmoeten en bewegen. Dragen we er zorg voor dat ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt.
- > Wij informeren en communiceren open. Wij dragen zorg voor tijdige en actieve informatievoorziening aan inwoners en partners. Wij zijn goed bereikbaar voor vragen en feedback.
- > We werken samen met aanvragers vanuit een open en constructieve houding. Vraagstukken pakken we indien nodig integraal op. Wij zijn toekomstgericht in het beoordelen van plannen. Wij werken samen met partners en inwoners om strategieën en projecten voor de toekomst tot uitvoer te brengen. We houden hierbij rekening met opgave als duurzaamheid en klimaatadaptatie.
- > Wij werken de aanvragen af binnen de termijnen zoals vastgelegd in wet- en regelgeving. Basis hierbij is om binnen 8 weken te besluiten.

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

Vergunningen

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	2.977	2.906	2.946	2.998	3.022	3.126
Baten	2.317	1.553	1.612	1.665	1.715	1.686
Saldo	660	1.353	1.333	1.333	1.307	1.440

MOBILITEIT

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Mobiliteit is een belangrijke factor voor een veilige en leefbare stad, dorpen en wijken. We zorgen voor betere verbindingen binnen en tussen de buurten en dorpen, en we zetten meer in op duurzame mobiliteit.

We werken in 2025 verder aan een goed bereikbare stad en kijken nadrukkelijk naar fiets en openbaar vervoer. De nieuwe concessie van het busvervoer, waarbij het recht en de verantwoordelijkheid om busdiensten uit te voeren wordt verleend aan een vervoerder, zal in 2025 door Arriva gereden worden. Dit biedt extra kansen voor de bereikbaarheid van gebieden zoals het ziekenhuis en enkele bedrijventerreinen. Het spoor blijft een belangrijke drager voor verplaatsingen richting de Randstad, Zeeland, het oosten van Brabant en België. Op gebied van verkeersveiligheid gaan we verder met de aanpak van de Top 20 onveilige locaties en richten we steeds meer schoolomgevingen veilig en uniform in. Tot slot geven we in 2025 vervolg aan de verdere verduurzaming van onze mobiliteit.

De provincie Noord Brabant is opgedeeld in stedelijke regio's. Voor de stedelijke regio West-Brabant West (SRWBW) zijn Multimodale Mobiliteitspakketten (MMMP) opgesteld. Roosendaal is een stad met groeiambities. We nemen deel aan de overlegstructuren van de B7 met de provincie Noord Brabant. Op verschillende thema's zoals fiets, duurzame mobiliteit of openbaar vervoer delen we kennis met elkaar. Gezamenlijk trekken we op bij onderwerpen die we willen agenderen bij het Rijk.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Verkeersveiligheid

In Roosendaal kunnen mensen op een prettige en veilige manier deelnemen aan het verkeer. Onveilige locaties maken we zichtbaar beter. In 2022 is een top 20 samengesteld van de meest onveilige locaties in Roosendaal. Op basis van de meest actuele ongevallencijfers en meldingen worden nieuwe potentieel onveilige locaties niet uit het oog verloren.

Een concrete aanpak van de top 20, zowel in de stad als in de dorpen en in het buitengebied, moet zorgen voor vermindering van het aantal ongevallen op het gebied van fysieke veiligheid en voor verhoging van het veiligheidsgevoel van onze verkeersdeelnemers.

Deze aanpak vraagt altijd maatwerk. Per locatie kijken we wat er nodig is om de verkeersveiligheid te verbeteren. Lagere snelheden van het verkeer en bescherming van kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsers, staan hierbij centraal.

MOBILITEIT

- > In 2025 vervolgen we onze aanpak van de top 20 meest onveilige locaties in Roosendaal met de aanpak van minimaal twee, en waar mogelijk meer locaties, per jaar. In 2025 zetten we in op de aanpak van de locaties Strauslaan-Burgemeester Schneiderlaan, Molenstraat- Burgemeester Prinsensingel. Op de eerste locatie is een rotonde oplossing beoogd, de haalbaarheid en inpasbaarheid gaan we nader onderzoeken. Op de tweede locatie willen we inzetten op het verbeteren van de overzichtelijkheid.
- > Er zijn aanvullende werkzaamheden nodig aan de ondergrondse kabels en leidingen bij de rotonde Westelaarsestraat-Plantagebaan. Hierdoor zal de rotonde begin 2025 aangepakt worden.
- > In 2025 worden, als uitwerking van de motie 'Maximumsnelheid 30 km/uur voor centrumgebied, auto als gast van de fietser' de Dunantstraat en de Nispensestraat ingericht als 30 km/uur zone.
- > Voor de aanpak van verkeersonveiligheid voeren we structureel en incidenteel overleg met Veilig Verkeer Nederland en de Fietsersbond. Gezamenlijk zetten we doelgerichte acties op en voeren deze in goede samenwerking uit.
- > In 2025 richten we weer minimaal 5 schoolomgevingen veilig en op uniforme wijze in. Uitgaande van een positieve evaluatie zal in de toekomst de directe omgeving van alle scholen in de gemeente worden voorzien van hetzelfde attentieverhogende schoolmeubilair.
- > De aanpak van verkeersonveiligheid is niet enkel infrastructureel van aard, ook verkeerseducatie is belangrijk. Hier beginnen we al vroeg mee. Voor de basisscholen maken we net als voorgaande jaren, samen met de provincie geld vrij voor verkeerseducatie. We verwachten dat ca 30 scholen dit jaar mee zullen doen.
- > In 2025 worden de provinciale verkeersveiligheidscampagnes uitgerold in Roosendaal. Ook de gedragscampagnes voor fietsverlichting en mobiel bellen bij middelbare scholen worden verder doorgezet.

Ruim baan voor fietsers

We willen dat mensen in Roosendaal prettig en veilig kunnen fietsen op goed onderhouden en veilige fietspaden. En we willen het fietsgebruik laten toenemen. Fietsen is namelijk duurzaam, gezond en goedkoop. Om van Roosendaal een echte fietsstad te maken, hebben we samen met stakeholders en inwoners een Integraal Fietsplan opgesteld. Dit plan bevat een overzicht van uit te voeren projecten op gebied van slimme verbindingen, goede fietsparkeervoorzieningen met oplaadpunten en gedrag- en stimuleringsacties.

In de Integrale Mobiliteitsvisie wordt 'Ruim baan voor fietsers' geborgd. Vooruitlopend op vaststelling en uitwerking van de Mobiliteitsvisie tot beleid en uitvoering, geven we uitvoering aan snel en makkelijk uitvoerbare projecten:

- > Versterking van de oost-west fietsroute door Langdonk met aanleg van een fietsstraat op de Reginadonk;
- > Onderzoek naar haalbaarheid van een vrijliggend fietspad op de Leemstraat;
- > Verbetering fietsvoorzieningen Burgerhoutsestraat;
- > Verdere uitrol van fietsoplaadpunten op strategische locaties, o.a. langs de F58.

Naast de lokale fietsbereikbaarheid en -veiligheid blijven we ons ook regionaal inzetten voor de aanleg van snelfietsroutes; fietsen is immers gemeentegrens overstijgend.

- > De aanleg van de snelfietsroute F58 is in volle gang. We verwachten dat deze eind 2025 volledig gereed is.
- > In het najaar van 2024 starten we met de verkenningenstudie van de snelfietsroutes naar Nispen/Essen/Antwerpen en Etten-Leur/Breda en verwachten de resultaten uiterlijk in 2025 op te leveren.

Tot slot hebben we, samen met circa 40 andere gemeenten, het initiatief gesteund voor een landelijke aanpak voor aanpak van de verkeersonveiligheid van fatbikes. Acties die hieruit voortkomen ondersteunen we en waar mogelijk participeren we als gemeente hierin.

Parkeren en deelmobiliteit

Om onze woningbouwopgave te realiseren, gaan we ook onze binnenstad verdichten door woningen toe te voegen. Hier hoort een parkeeropgave bij die tegelijk ook rekening houdt met de bereikbaarheid van de binnenstad. Het centrum van Roosendaal kent een betaald parkeerregime en aan de hand van dit regime kunnen we sturen in het gebruik van de openbare (parkeer)ruimte. We willen ervoor zorgen dat onze inwoners en bezoekers meer gebruik gaan maken van alternatieven voor het parkeren van de auto, zoals fietsen en deelmobiliteit. De denkrichting naar 'voertuiggebruik' in plaats van het 'moeten bezitten', gaat ook voor onze gemeente gelden. Het delen van vervoermiddelen zorgt voor een minder grote claim op de openbare (parkeer)ruimte. Dit is een voorwaarde om de ambitieuze woningbouwopgave te kunnen realiseren. Het Openbaar Vervoersysteem (OV) is voor Roosendaal een belangrijke spil in het (deel)mobiliteitssysteem.

- > In de mobiliteitsvisie wordt ingegaan op parkeren. Deze visie op het parkeren zal ook resulteren in de ontwikkeling van nieuw parkeerbeleid en de update van beleidsstukken.
- > In 2025 nemen we ook de parkeernormen onder de loep. Dit leidt tot een geactualiseerde Nota Parkeernormen die maatwerkgericht inspeelt op ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente. Met de nieuwe Nota Parkeernormen creëren we een helder kader voor ontwikkelaars en zorgen we ervoor dat we realistische eisen stellen ten aanzien van parkeren.
- > Naar aanleiding van signalen hierover onderzoeken we de mogelijkheden om ongewenste parkeeracties aan te pakken en de bezetting van de bewaakte truckparking Borchwerf te optimaliseren. Parallel daaraan blijven we in gesprek met externe partijen om de haalbaarheid van een tweede truckparking in Roosendaal te bepalen. Op deze manier pakken we ongewenst parkeren van vrachtauto's op onze bedrijventerreinen aan.
- > In 2025 zullen nieuwe parkeerautomaten geplaatst worden. Deze parkeerautomaten zullen werken op kenteken. Hierdoor hoeft de bezoeker na betaald te hebben bij een automaat niet meer terug te lopen naar zijn/haar auto. Tevens maakt dit het gebruik van andere handhavingsmiddelen mogelijk, zoals de scanauto. Gebruik hiervan wordt in 2025 ook onderzocht.

MOBILITEIT

- > In 2025 gaan we aan de slag met het beleidsplan Deelmobiliteit. Dit plan geeft een overzicht van trends en ontwikkelingen op het gebied van deelmobiliteit en geeft richting aan hoe we deelmobiliteit in onze gemeente kunnen vormgeven. Uiteraard nemen we de ervaringen van de pilot met GoSharing mee en maken we een inventarisatie van andere aanbieders en hun ervaringen in Nederland. Op deze manier maken we een voorstel voor vertaling naar een concreet Beleidsplan Deelmobiliteit. In het Beleidsplan benoemen we partijen waarmee we concreet gaan samenwerken en onder welke voorwaarden en overeenkomsten.
- > Als uitwerking van het ontwikkelprogramma ByROOS is een aantal mobiliteitshubs nodig, als onderdeel van de mobiliteitstransitie. De toekomstige hubs zijn onderdeel van lopende herbestemmingsprojecten, zoals Dunantstraat, EKP, Spoor C en NS-station (Stationskwartier). De mobiliteitshubs moeten een duidelijke uitstraling krijgen. De verdere profilering ervan vindt plaats met communicatie en doelgroepgerichte acties. De uitwerking en vervolgplanning verschilt per locatie en is afhankelijk van de woningbouwontwikkelingen per locatie.
- > In 2025 start de nieuwe concessie voor het regionale OV-systeem. We blijven hierover in gesprek met de provincie, die primair verantwoordelijk is. Lokaal dragen we bij door te sturen waar nieuwe haltes en verbindingen komen en dit aan te vullen met faciliteiten als mobiliteitshubs.
- > Haltes zijn en blijven belangrijke knooppunten in ons OV-systeem. Naast het station is de bushalte in het centrum één van de belangrijkste haltes binnen Rosendaal. Omdat het Roselaarplein wordt ontwikkeld tot een woongebied, is de centrumhalte verplaatst. De bushaltes aan de Laan van Brabant zijn al eerder gerealiseerd en er loopt een onderzoek naar extra haltes die compenseren voor het busstation. Daarnaast worden er haltes aangelegd op industriegebied Borchwerf. Er wordt onderzocht of de halte bij het Leisure park kan worden verplaatst richting de kruising Wouwbaan - Burg. Freijterslaan. Hierdoor wordt het Leisure park beter bereikbaar via het openbaar vervoer.
- > Naast het openbaar vervoer in de stad blijven we ook in 2025 aandacht vragen voor het behoud van het openbaar vervoer in onze dorpskernen.
- > In 2025 geven we uitvoering aan de pilot die de verbinding tussen het Leisurepark, de binnenstad en het station moet versterken.

Mobiliteit en milieu

Het Nederlandse mobiliteitssysteem is goed voor circa 20% van de totale CO2 uitstoot. Ook gemeenten kunnen hun bijdrage leveren in het omlaag brengen van dit aandeel. Naast het stimuleren van duurzame vormen van mobiliteit, zoals fietsen, lopen of het gebruik van openbaar vervoer, leveren we ook onze bijdrage, minder uitstoot door autoverkeer.

- > De nieuwe provinciale concessie voor laadpalen is ingegaan en hierin gaan we proactief laadpalen plaatsen. Hiermee proberen we laadpalen te plaatsen op locaties waar dit nodig is of in de nabije toekomst nodig gaat zijn. Hierdoor zal de afstand tot een laadpaal verkleinen en de stap naar elektrische voertuigen nog kleiner worden. We benutten zoveel mogelijk, met de uitdagingen op het stroomnet, ons ondergrondse elektriciteitsnetwerk en we zetten verder in op realisatie van snelladers bij publiekaantrekkende voorzieningen.

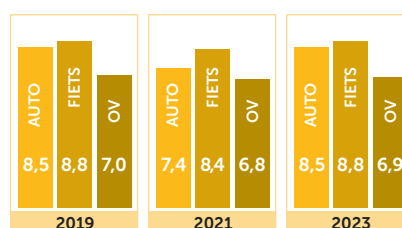

- > We zetten meer in op smart mobility; door ontwikkelingen in voertuigtechnologie en datagebruik sluiten gebruikers, voertuigen en infrastructuur steeds beter op elkaar aan. We proberen meer data te verzamelen om het mobiliteitsnetwerk te verbeteren. Data uit verkeerslichten spelen hier een grote rol in, aangezien deze continue data verzamelen verspreid over het hele netwerk.
- > Er worden in 2025 vijf verkeerslichten (VRI) vervangen en geoptimaliseerd. Dit zijn de twee kruisingen rondom aansluiting A17-Burg. Freijterslaan-de Stok (Roosendaal-West), de twee kruisingen rondom aansluiting A58-Van Beethovenlaan (Roosendaal-Oost) en de Strauslaan-Beethovenlaan.

Percentage inwoners dat de **bereikbaarheid van de eigen woning** als (zeer) goed ervaart

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

Mobiliteit

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	2.852	4.908	3.224	3.243	3.260	3.283
Baten	2.533	1.956	2.472	2.472	2.473	2.473
Saldo	319	2.952	753	771	787	810

ENERGIE EN WARMTE

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

In 2050 zijn we een energieneutrale en klimaatadaptieve gemeente. In 2030 hebben we deze doelstelling voor de helft bereikt. Eén van de belangrijkste doelen uit het Klimaatakkoord is het verminderen van onze CO₂-uitstoot: in 2030 met 55% ten opzichte van 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. In het Klimaatakkoord hebben 195 landen, inclusief Nederland, afgesproken om in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. Ook zijn we in 2050 klimaatneutraal en is Roosendaal klimaatbestendig ingericht. Deze landelijke doelen uit het Klimaatakkoord en het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie hebben we vertaald naar regionale en lokale doelen. Deze zijn onder andere opgenomen in de Regionale Energiestrategie 2030 (RES), de Transitievisie Warmte (2021) en Roosendaal Natuurstad (2021). Om deze doelstellingen te halen, moeten we op een andere manier naar de stad en de dorpen kijken en op een andere manier wonen, produceren en gebruiken. In Roosendaal werken we hard aan een duurzame, veilige leefomgeving die haalbaar en betaalbaar is voor iedereen. Onze gemeente wordt een plek waar we energiezuinig en klimaatbestendig wonen, in een aantrekkelijke, groene omgeving waarin we minder afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Om deze doelen te bereiken en te vertalen sluiten we zoveel mogelijk aan op de stadsvisie Roosendaal 2040.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Energietransitie

Roosendaal streeft naar een energieneutrale samenleving in 2050. De energietransitie is omvangrijk en complex. Daarom is het van belang flexibel te kunnen inspelen op de harde doelen van 2050 door een gevarieerde inzet van maatregelen om energieproductie- en besparing mogelijk te maken. Dit alles vraagt veel inzet van iedereen: inwoners, ondernemingen, instellingen, bezoekers en de gemeente. In nauw overleg werken we maatregelen en plannen uit; inwoners en lokale ondernemers nemen deel aan energieprojecten en delen in opbrengsten. We gaan minder energie verbruiken en passen woningen en gebouwen daarvoor aan. Dit moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

- > We werken aan de Regionale Energie Strategie 2.0 (RES) en nemen actief deel aan verschillende onderzoeken en werkgroepen, waaronder de Uitvoeringsstrategie Zon op Daken (en Objecten) in RES-verband. De RES 2.0 wordt in Q1 2025 aan de Raden aangeboden ter vaststelling. Lokale uitwerking van de RES 2.0 komt terecht in de Visie op Duurzame Opwek.

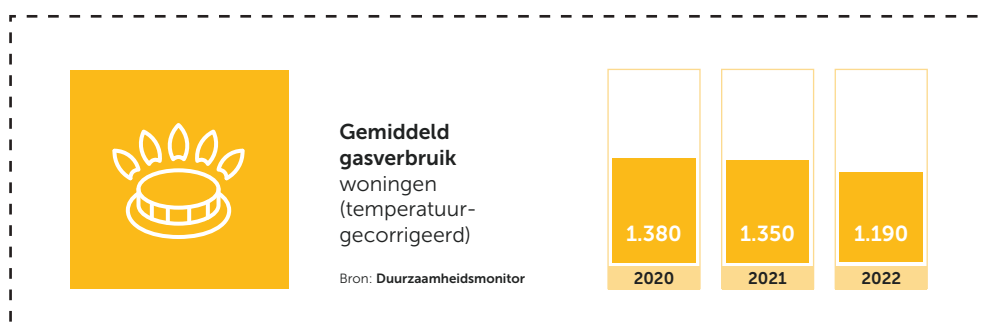
- > We werken toe naar een positieve besluitvorming van de Visie op Duurzame Energie Opwek (concept). Deze visie is een lokale uitwerking van de RES en omschrijft hoe Roosendaal duurzame energie gaat opwekken. In 2025 borgen we de visie in de processen van de interne organisatie.
- > Het Roosendaals Isolatie Programma, waarbij we inzetten op alle 4 de programmalijnen (lokale aanpak koopwoningen incl. VvE activatie - particuliere verhuurders, gespikkeld bezit en erfgoed - lange termijnmaatregelen energiearmoede - ondersteunende activiteiten) wordt verder uitgerold en vertaald in concrete activiteiten en aanbiedingen aan inwoners.
- > Soortenmanagementplan: in 2025 gaat een externe partij een jaar lang onderzoek doen naar de bedreigde diersoorten in Roosendaal. In 2026 resulteert dit in een gemeentelijke ontheffing voor de bebouwde omgeving, waarna inwoners kunnen isoleren/renoveren zonder zelf onderzoek te doen.
- > Volkshuisvestingsfonds; starten met uitvoering van de projectopdracht "Renoveren en isoleren" in de aangewezen NPR-wijken. In 2024 is gestart met het activeren en enthousiasmeren van inwoners van de NPR-wijken.
- > We geven uitvoering aan de korte termijn plannen om energiearmoede in Roosendaal tegen te gaan. Dit doen we o.a. door het voortzetten van de Energiefixers (helpen inwoners bij kleine isolerende maatregelen in huis).
Energiefixers zijn gestart met de NPR-focusgebieden om hier zo snel mogelijk verlichting op de energierekening te kunnen bieden. Tot en met 2025 zullen zij actief blijven en zo de inwoners die te maken hebben met energiearmoede in Roosendaal helpen.
- > Ook in Roosendaal is er sprake van netcongestie. We onderzoeken, samen met netbeheerders en partners, de mogelijkheden voor energie-efficiëntie. We onderzoeken de opslag van opgewekte energie en de inzet van slimme energiesystemen voor eigen vastgoed.
- > We gaan door met de routekaart voor het verduurzamen van ons eigen vastgoed. Ook gaan we verder met de verduurzamingsopgave van het zwembad en brengen we in beeld wat de mogelijkheden zijn.
- > We werken samen met partners en stakeholders: we ondersteunen (inwoners-)initiatieven zoals het Nispens Energie Collectief (NEC) en de Stichting Energietransitie Roosendaal (StER). In samenwerking met onder andere StER blijft de groene Weet Keet door de gemeente ingezet worden, waarmee we actief inwoners informeren over de verduurzaming van hun woning.
- > We zetten in op bewustwording en communicatie: we blijven Duurzaam RSD gebruiken als het platform voor alle informatie rondom duurzaamheid.
- > We leveren een bijdrage aan projecten in de gebouwde omgeving en stellen beleid op voor CO2-neutraal en biobased als de norm. Het nieuwe normaal, dat afspraken bevat voor circulair bouwen wordt verder geïmplementeerd. We adviseren over, en doen onderzoek naar, de verduurzaming van de projecten. Zo dragen we ook bij aan een succesvolle totstandkoming en (mogelijke) oprichting van de EnergieKring. Ook adviseren wij bij het biobased en circulair ontwerp van de nieuwe Brandweerkazerne.
- > Voor de verduurzaming van de bedrijventerreinen moeten afspraken worden gemaakt over doelen m.b.t. verduurzaming. In 2025 gaan we dit doen voor Majoppeveld, Borchwerf en Vijfhuizenberg. Dit wordt integraal aangepakt zowel vanuit Economie als vanuit Duurzaamheid.

ENERGIE EN WARMTE

Warmtetransitie

De transitie van verwarmen met aardgas naar verwarmen met duurzame warmte noemen we warmtetransitie. In 2050 wil Roosendaal aardgasvrij zijn en in voorbereiding daarop is eind 2021 de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. We geven uitvoering aan deze visie door verder te werken aan een warmteprogramma. Hierin worden per wijk of per dorp alternatieve warmtebronnen onderzocht en hierin wordt aangegeven wanneer een wijk of een dorp van het gas gaat. Een belangrijke voorwaarde is dat de energierekening voor iedereen betaalbaar blijft. Zoals verwoord in het Ambitieakkoord 'Zij aan zij' starten we met de wijk Westrand. Deze warmtetransitie combineren we met een sociale transitie, zodat ook de leefbaarheid en de veiligheid van de wijk én de gezondheid en het welzijn van de inwoners worden versterkt.

- > We gaan verder met de uitvoering van de Transitievisie Warmte. In de wijk Westrand verkennen we nieuwe mogelijkheden voor uitbreiding van het warmtenet. Ook maken we een koppeling met het NPR. We gaan verder met het vertalen van de bronnenstudie naar mogelijke warmte-oplossingen per wijk. We onderzoeken de mogelijkheden voor energie optimalisatie, -opslag en –geothermie. We kijken ook naar de regionale mogelijkheden voor uitwisseling van energie en warmte.
- > In drie nog te bepalen wijken of dorpen gaan we in gesprek met inwoners over isolatie en de alternatieve warmtebron, waarbij het duidelijk moet zijn of een wijk met een collectieve of individuele oplossing aan de slag kan. Hierin benaderen we de wijken en dorpen integraal en nemen we ook andere aspecten zoals klimaatadaptatie mee.
- > We gaan verder met de businesscase en de bestuursopdracht waarin de mogelijkheden staan beschreven om het huidige warmtenet uit te breiden naar de wijk Westrand. We zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van woningen en de openbare ruimte, investeren in de kwaliteit van het voorzieningenniveau en verbeteren het toekomstperspectief van onze inwoners in de Westrand.
- > Een uitbreiding van het warmtenet vraagt om een geactualiseerde analyse van de toekomstige rol van zowel de gemeente als het Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal (DER). Hierbij moet worden gekeken naar de koppeling met het regionaal warmtebedrijf en warmtenet Westrand.

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Energie en warmte

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	1.868	3.299	2.768	2.812	2.312	2.364
Baten	1.190	1.935	1.911	1.935	1.415	1.415
Saldo	678	1.365	857	878	897	948

NATUUR, LANDBOUW EN MILIEU

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Door veel groen en blauw toe te voegen aan onze openbare ruimte, maken we van Roosendaal een groene, duurzame en klimaatbestendige gemeente. De leefomgeving wordt daardoor ook gezonder en nodigt meer uit om in te verblijven. We zorgen voor een goede balans tussen de bebouwde woon- en werkgebieden, de ecologisch en economisch gezonde landbouw, de natuur en recreatie. Ook zetten we in op het terugdringen van de uitstoot van stikstof, het voorkomen van bodemuitputting en -verdroging, het versterken van de biodiversiteit en het verbeteren van de (drink)waterkwaliteit. Zowel binnenstedelijk als in het buitengebied heeft Roosendaal een groot aantal opgaven en zal fors moeten veranderen. We willen de kwaliteit van onze natuur verbeteren en ons watersysteem robuuster en gezonder maken. We zoeken daarin naar een nieuwe balans waarin ecologie (biodiversiteit) en economie (stikstofproblematiek) twee prominente thema's zijn. Deze thema's vragen om een gezamenlijke aanpak; samen met inwoners en partners zetten we hierin stappen om te komen tot een schoon, toekomstbestendig, circulaire en nagenoeg klimaatneutraal Roosendaal. Ook dragen we daarmee bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Dit zijn zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn overeengekomen door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties, waaronder Nederland. Ook Roosendaal heeft zich aangemeld als SDG-gemeente. Voor diverse thema's maken we helder wat de visie is: landbouw, natuur, landschap, water en circulariteit. Daarbij realiseren we ons dat we dat niet als gemeente alleen kunnen: we sluiten aan bij initiatieven die lopen in het kader van het Brabants Programma Landelijk gebied. Daarnaast vertaalden we in 2024 de uitkomsten van het project "klimaatrobuust dal van de Molenbeek en de Schijfse Vaartkant" door naar concrete uitvoeringsmaatregelen in 2025.

De duurzaamheidsopgaven zijn, zoals bekend, groot en de urgentie om deze aan te pakken, neemt alleen maar toe. Dit is mede een gevolg van de hoeveelheid grondstoffen die de wereld gebruikt voor o.a. producten, energie en voeding. Grondstoffen zijn erg schaars en worden steeds schaarser en de milieudruk die hiermee gepaard gaat, kan de aarde niet meer aan.

Daarnaast is het nodig om Nederland minder afhankelijk te maken van geopolitieke verschuivingen voor de continuïteit van de levering van deze grondstoffen. Dit onderschrijft de noodzaak om te bewegen richting een meer circulaire samenleving. Daarnaast biedt het ook economische voordelen. De overgang naar een meer circulaire economie kan het concurrentievermogen vergroten, innovatie stimuleren, de economische groei bevorderen en banen creëren.

Op de thema's bouw & infrastructuur, consumptiegoederen, samen met de stad, gemeentelijke inkoop en aanbestedingen en zorg wordt deze circulaire transitie gestimuleerd in Roosendaal. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven en ondersteunen initiatieven die vanuit de ondernemers en inwoners komen. Daarnaast zullen er ook initiatieven die bijdragen aan de transitie naar een circulair Roosendaal opgestart worden vanuit de gemeente.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN?**

Versnelling klimaatadaptatie

1. We willen Roosendaal voorbereiden op de ontwikkelingen die op ons afkomen op het gebied van hoge neerslagpieken, temperatuurstijgingen, langere periodes van droogte en afname van biodiversiteit. Hiervoor presenteren we met behulp van de Roosendaalse maatlatten de grootste klimaatproblemen met een klimaateffectenanalyse. Dit betreft een vertaling van de landelijke maatlat naar de Roosendaalse situatie. De Roosendaalse maatlatten geven richting aan de inrichting van het openbare gebied zodat de gemeente Roosendaal in 2050 klimaatbestendig is. Deze zijn van toepassing op bestaand openbaar gebied en nieuwe in- en uitbreidingslocaties. Na vaststelling door uw raad van de Roosendaalse maatlatten zetten we de volgende stappen voor 2025 door te starten met de realisatie van de uitvoeringsplannen die als extra zijn opgenomen in de Beheerkalender;
2. Uitvoeringsplannen die zijn gekoppeld aan de bestaande Beheerkalender te starten;
3. Klimaatregeling uit het vastgestelde WRP 2024-2028 te realiseren.
4. Na evaluatie lokaal hitteplan gaan we in 2025, starten met de nodige aanpassingen hierop.

NATUUR, LANDBOUW EN MILIEU

Er komt geregeld nieuwe informatie binnen met betrekking tot de klimaatverstoring. De gevolgen hiervan voor de gemeente Roosendaal worden gemonitord en waar nodig wordt de Roosendaalse maatlat aangepast en een nieuwe prioritering opgesteld. Voor het landelijk gebied is er een samenwerking met veel partners, ook over de landgrens heen. In 2025 willen we de afstemming met de partners vertalen naar concrete maatregelen die moeten worden geborgd in het Brabants Programma Landelijk Gebied. Ten tijde van het schrijven van deze tekst zijn er de volgende onzekerheden:

- > Er is nog geen nieuw provinciaal coalitieakkoord waarin uitspraken gedaan moeten worden over deze aspecten die op dit onderwerp betrekking hebben;
- > Het ontbreekt nog aan een landelijk Landbouwakkoord.

De ontwikkelingen op landelijk en provinciaal niveau worden nauwgezet gevolgd en waar mogelijk in samenwerking met de regio verder in gang gezet.

Vergroenen gemeentelijk vastgoed

In de buitenruimte vergroenen we steeds meer op diverse vlakken. Onnodige verharding maakt plaats voor groen en waar het kan passen we halfverharding toe. Ook gebouwen worden vaker groener. Het toepassen van groene gevels en groene daken heeft vele voordelen. Zo dragen groene gevels en daken bij aan bijvoorbeeld de biodiversiteit, gezondheid, vermindering hittestress en water retentie. Ook helpen groene gevels en daken bij aan het verlagen van het energieverbruik. Daken en gevels zorgen in de zomer voor verkoeling, wat het gebruik van airconditioning vermindert. In de winter werkt het groen juist isolerend, wat kan leiden tot een besparing van wel 15% aan warmteverlies.

In 2024 zijn we dan ook begonnen met het opstellen van een plan voor het vergroenen van ons eigen vastgoed. We kijken naar de kansen en mogelijkheden per pand. Per pand zal een advies gemaakt worden die aan zal sluiten bij de ontwikkelopgave 650ha natuur.

Perspectief landelijk gebied

We gaan in 2024 een maatregelenpakket opstellen. Samen met gebiedspartners komen we tot een grondverwervingsstrategie om de uitvoering van de diverse maatregelen mogelijk te maken.

Dierenwelzijn

Roosendaal zet zich in voor het welzijn van dieren. Samen met verschillende partners binnen de gemeente is speciaal voor dieren een nieuwe standaard bepaald. Op sommige vlakken van dierenwelzijn voldoet de kwaliteit aan deze standaard maar op andere vlakken helaas nog niet. Waar dit nodig is, zetten we ons samen met onze partners in om voor verbetering te zorgen.

- > We geven in 2025 wederom uitvoering aan de subsidieregeling niet-commerciële dierenopvang 2022-2025. Met deze regeling worden niet-commerciële dierenopvang organisaties gefaciliteerd in het bevorderen van dierenwelzijn binnen Roosendaal door hun diensten en hulpverlening aan dieren te handhaven en waar mogelijk te verbeteren.
- > Het houden van gezelschapsdieren in een situatie die financieel niet draagbaar is, veroorzaakt mogelijk problemen voor zowel mensen als dieren. Om die reden willen we in 2025 een dierenvoedselbank faciliteren binnen Roosendaal. De aanwezigheid van een dier kan veel steun bieden maar mag nooit ten koste gaan van het welzijn van een dier.

- > We werken in 2025 aan het opzetten van een regeling voor noodzakelijke dierenartskosten voor minima. Dit doen we in samenwerking met het dierenartspanel en Quiet Community. Dit is een blijvende bron van informatie op het gebied van dierenwelzijn en vanuit de praktijk weten zij waar het wel goed gaat en waar het beter kan.
- > In 2025 zetten we in op het verbeteren van de dierennoodopvang.
- > In samenwerking met de Dierenbescherming gaan we het TNRC programma voor zwerfkatten opstarten (trap - neuter - return/relocate - care). Dit programma zorgt voor een humane vermindering van het zwerfkattenleed.
- > Jaarlijks organiseren we een dierenwelzijnsmarkt voor alle betrokken stakeholders op het gebied van dierenwelzijn. Deze markt zal de onderlinge samenwerking tussen de verschillende stakeholders bevorderen.

De thema's verschillen per jaar. Omdat dierenwelzijn nog in ontwikkeling is, is voorlopig gekozen om dit onderwerp te scharen onder natuur, landbouw en milieu.

Milieu

Roosendaal heeft de ambitie om te groeien. Dit is een omvangrijke en complexe uitdaging, die diverse opgaves met zich meebrengt. De opgaves rondom de woningbouw, het spooreplacement, de spoorveiligheid (goederentracé), de A58 en het Bravis Ziekenhuis zijn voor Roosendaal en de regio van groot belang. Het woon- en leefklimaat is hiermee onlosmakelijk verbonden; een schaa sprong van deze omvang zet deze onder druk door een toename van het aantal woningen en de (her)inrichting van gebieden. Daarom is het belangrijk en noodzakelijk om het milieu goed te borgen in deze ontwikkelingen en inwoners bewust te maken over hoe hun woon- en leefklimaat eruit komt te zien.

- > In 2025 ontwikkelen we een Roosendaals milieubeleid dat geïmplementeerd zal worden in het Omgevingsplan.
- > Verkeerslawaai is een grote bron van geluidshinder en dit proberen we zoveel mogelijk te voorkomen dan wel op te lossen. Ook in 2025 geven we uitvoering aan de saneringslijst wegverkeerslawaai.
- > Voor het spoorlawaai en wegverkeerslawaai afkomstig van de Rijkswegen participeren wij in de Meerjarenprogramma's voor de sanering van deze geluidsbronnen (MJPG Spoor en MJPG Rijkswegen). Het programma heeft als doel om het woon- en leefklimaat te verbeteren door de geluidsbelasting te verminderen.
- > In het kader van het Schone Lucht Akkoord wordt in 2025 een bewustwordingscampagne ten behoeve van het gebruik van open haarden en open vuren gehouden.
- > We bestendigen onze samenwerking met de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB). De OMWB is een regionale uitvoeringsdienst en zet zich in voor een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Zelf gaan we in 2025 ook aan de slag met het intensiever onderzoeken en inzichtelijk maken van het woon- en leefklimaat in Roosendaal.

NATUUR, LANDBOUW EN MILIEU

- > In samenwerking met Regio West-Brabant (RWB) blijven we ons inzetten voor een gecoördineerde regionale lobby richting het Rijk voor een gezonde balans tussen spoor, wonen en leefbaarheid.
- > Wij nemen deel aan de overleggen van Breda International Airport bij de Commissie Regionaal Overleg Seppe (CROSE) en Vliegbasis Woensdrecht bij de Commissie Overleg & Voorlichting Milieu Woensdrecht (COVM) om zo duurzaam mogelijk gebruik van de luchthavens te bevorderen.
- > De Milieuadviesraad (MAR) Roosendaal ondersteunt ons bij de ontwikkelingen rondom natuur, landbouw en milieu. Binnen deze thema's liggen verschillende spanningsvelden met diverse belanghebbenden; het integrale advies van de MAR Roosendaal helpt ons bij deze ontwikkelingen en het maken van keuzes daarin.

Circulariteit en grondstoffentransitie

Een circulaire economie is een economie die duurzaam en sociaal inclusief is.

Dit betekent dat we een transitie doormaken van de huidige (lineaire of recycle) economie naar de circulaire economie.

In West-Brabant, en dus ook Roosendaal, gaan we uit van de volgende richtinggevende doelen, welke zijn afgeleid van de doelen die de Rijksoverheid heeft gesteld voor 2030;

1. 50% minder primaire grondstoffen gebruiken
2. 20% fossiele grondstoffen vervangen door biobased grondstoffen
3. 50% minder voedselverspilling
4. 2000 nieuwe banen in de Agrofood & Biobased sector

Deze doelen zijn tussenstappen richting de uiteindelijke ambitie om tot een 100% circulaire economie te komen in 2050. Dit is zo vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie van het ministerie van I&W. Dit landelijke uitvoeringsprogramma is voor de Regio West-Brabant vertaald naar het Uitvoeringsplan Circulaire Economie van de RWB.

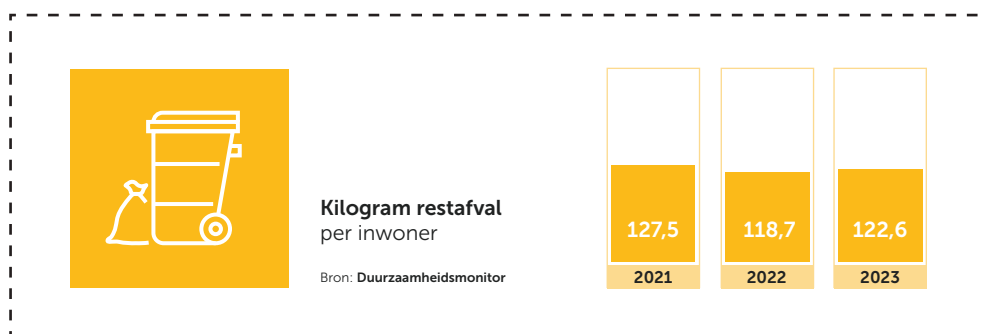

Daarnaast hebben alle G40 gemeenten toegezegd dat zij in 2030 al hun eigen inkopen en aanbestedingen circulair willen doen.

- > In 2025 gaan we aan de slag met de verdere implementatie van het uitvoeringsprogramma circulair Roosendaal. In 2025 wordt ook, als onderdeel van het uitvoeringsprogramma circulair Roosendaal, verder onderzoek gedaan naar vastleggen van eisen voor circulair en biobased bouwen als norm volgens de leidraden van Het Nieuwe Normaal.
- > Op dit moment wordt met G40 gemeenten, de betrokken ministeries en de landelijke grote bouwers en gebiedsontwikkelaars 'het Nieuwe Normaal 1.0' opgesteld (HNN). Dit is een haalbare norm, die breed in de markt uitgezet kan worden om circulair bouwen in de praktijk toe te passen én te versnellen. In 2025 worden de partners in de openbare ruimte en partners in de regio verder geïnformeerd en wordt samenwerking verder geïnitieerd.
- > Vanuit de RWB is in 2024 een leerprogramma opgezet op circulariteit op verschillende onderwerpen. Hieraan neemt Roosendaal deel. Zo brengen we kennis uit de regio met betrekking tot het thema circulair verder naar de organisatie.
- > Samen met de RWB en Building Balance wordt er per gemeente in de regio een voorbeeldproject verder gebracht op het gebied van circulariteit en biobased bouwen. Voor Roosendaal is de nieuwe brandweerkazerne het voorbeeldproject. Deze dient vervolgens ook ter inspiratie voor andere projecten binnen de gemeente. Zie ook programmabegroting energie.
- > MVOI; Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen. Er is in 2023 een start gemaakt met het opstellen van een actieplan MVOI. Hierin zijn door Gemeente Roosendaal 4 pijlers gekozen; milieu, klimaat, circulair en social return. In 2025 wordt dit verder voortgezet door steeds meer aanbestedingen volgens die criteria vorm te geven.
- > Het Milieu Educatie Centrum (MEC) Roosendaal laat onze inwoners kennismaken met natuur, milieu en duurzaamheid. Dat doet het MEC door educatieve en recreatieve activiteiten te organiseren voor jong en oud. In samenwerking met hen stimuleren we bij onze inwoners de bewustwording voor hun omgeving en voorzien we ze van informatie.
- > Voor de verduurzaming van de bedrijventerreinen moeten afspraken worden gemaakt over doelen m.b.t. verduurzaming. De ambitie is om in 2025 verder te gaan met verduurzaming van Majoppeveld, Borchwerf en Vijfhuizenberg. Samen met team Economie wordt dit integraal aangepakt. Circulariteit en het optimaal vervaardigen van reststromen is hier een onderdeel van.
- > Naar aanleiding van de businessavond van het Festival der Mogelijkheden heeft een groep ondernemers zich verenigd omtrent dit thema. In 2025 wordt dit verder voortgezet en neemt de gemeente hier ook aan deel en biedt ondersteuning waar mogelijk.
- > Stichting de Kringloper wil haar aantallen witgoedreparaties opschalen. Dit zal in 2025 verder worden vormgegeven met actieve ondersteuning vanuit de gemeente.

NATUUR, LANDBOUW EN MILIEU

- > Toepassing van duurzame materialen in de openbare ruimte wordt op iedere mogelijke wijze gestimuleerd. Vanuit Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen (MVOI) is terugdringen van de CO₂-uitstoot één van de doelen. Het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) is hiervoor een tool die duidelijkheid biedt. We onderzoeken eerst of het convenant bijdraagt aan de Roosendaalse doelen voordat we besluiten tot ondertekening. Indien het convenant wordt ondertekend, kunnen vervolgens SPUK-gelden worden aangevraagd om de meerkosten die hiermee gemoeid gaan te dekken.
- > BUAS (Breda University of Applied Sciences) en de Regio West-Brabant zijn met het project 'digital twin' bezig. De wens is dat dit een interactieve digitale tool wordt om circulariteit in gebiedsontwikkeling te kunnen gaan meten. Hiervoor worden ook twee Roosendaalse wijken aangedragen voor onderzoek met begeleiding vanuit de gemeente Roosendaal.
- > We gaan biobased (ver)bouwen opschalen door de RegioDeal met de Provincie en de RWB te ondersteunen. Hier gaan we maximaal op inzetten om zo biobased en circulair bouwen meer toegankelijk te maken voor de inwoners en aannemers in Roosendaal.

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

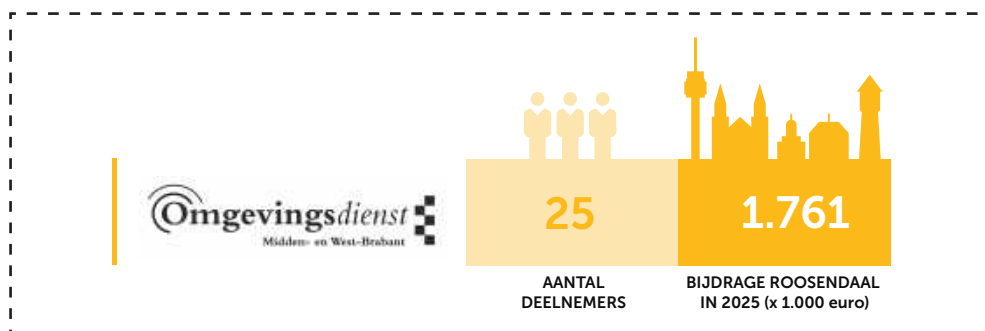
Natuur, landbouw en milieu

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	9.590	12.849	11.695	11.263	11.515	11.766
Baten	11.262	13.352	13.398	13.304	13.604	13.907
Saldo	-1.672	-502	-1.703	-2.041	-2.089	-2.141

Gemeenschappelijke regelingen

Als gemeenten samen een organisatie oprichten om voor diezelfde gemeenten taken uit te voeren, noemen we dat een Gemeenschappelijke Regeling (GR). De deelnemende gemeenten bepalen het beleid en de GR voert dit beleid uit. Ook Roosendaal besteedt een aantal taken uit. In het kader van dit programma hebben we taken belegd bij de onderstaande GR. Voor een nadere toelichting op de GR'en verwijzen we naar Paragraaf 5 Verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT WONEN & VERBLIJVEN

X € 1.000	Beleidsveld	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	Ruimtelijke ordening	14.178	22.231	26.827	20.131	11.762	16.641
	Openbare ruimte	37.823	39.302	36.931	37.897	39.291	40.247
	Vergunningen	2.977	2.906	2.946	2.998	3.022	3.126
	Mobiliteit	2.852	4.908	3.224	3.243	3.260	3.283
	Energie en warmte	1.868	3.299	2.768	2.812	2.312	2.364
	Natuur, landbouw en milieu	9.590	12.849	11.695	11.263	11.515	11.766
Totaal		69.288	85.495	84.391	78.344	71.161	77.427
Baten	Ruimtelijke ordening	8.549	15.002	21.217	14.193	9.523	10.153
	Openbare ruimte	17.751	15.253	15.289	15.440	15.582	15.740
	Vergunningen	2.317	1.553	1.612	1.665	1.715	1.686
	Mobiliteit	2.533	1.956	2.472	2.472	2.473	2.473
	Energie en warmte	1.190	1.935	1.911	1.935	1.415	1.415
	Natuur, landbouw en milieu	11.262	13.352	13.398	13.304	13.604	13.907
Totaal		43.602	49.051	55.899	49.009	44.312	45.374
Saldo		25.686	36.444	28.492	29.335	26.850	32.053
Stortingen in reserves		3.105	7.259	759	153	4.088	418
Onttrekkingen aan reserves		5.215	10.190	1.211	636	636	636

PROGRAMMA 5

ZORGEN & STIMULEREN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Leefbare buurten en dorpen	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Welzijn	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Zorg en ondersteuning	wethouder René van Ginderen
Jeugd en jeugdzorg	wethouder René van Ginderen

LEEFBARE BUURTEN EN DORPEN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We willen dat mensen fijn samenleven in een gezonde, groene en veilige omgeving. Onze inwoners voelen zich verbonden met elkaar en hun leefomgeving. Het gevoel van veiligheid is toegenomen. Buurten en dorpen kennen ieder hun eigen sfeer en identiteit, met een aantrekkelijke mix van inwoners met verschillende leefstijlen en achtergronden. Er is een inclusieve samenleving; jong en oud naast elkaar, met een beperking of met zorgondersteuning. Iedereen doet mee naar vermogen. De onderlinge betrokkenheid en sociale binding van de inwoners is sterk. Inwoners kennen elkaar en zijn er voor elkaar als dat nodig is. Kinderen groeien kansrijk op. In de eigen buurt of in het eigen dorp bieden de voorzieningen hiervoor de passende faciliteiten. In de groene openbare ruimtes is volop ruimte voor ontmoeting en gezamenlijke activiteiten, vaak in samenwerking met de omgeving. Inwoners nemen zelf het initiatief bij vraagstukken en zetten hun kennis, kunde en netwerk in. Indien nodig worden ze ondersteund en gefaciliteerd door de wijkprofessionals.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Aanpak buurten en dorpen

In aanvulling op ons reeds ingezette beleid op het gebied van wonen, werken, gezondheid, veiligheid en onderwijs, zetten we fors in op een gebiedsgerichte, integrale aanpak in buurten en dorpen, met name daar waar de leefbaarheid onder druk staat. We richten ons daarbij vooral op de kwaliteit van woningen en de woonomgeving, (gezondheids-)voorzieningen, arbeidsparticipatie, maatschappelijke participatie en sociale cohesie. Een nieuw toekomstperspectief moet deze buurten en dorpen en hun inwoners minder aantrekkelijk maken voor criminaliteit. Met gerichte investeringen in kwetsbare buurten vergroten we de bestaanszekerheid, de veiligheid en het toekomstperspectief van onze inwoners.

- > We nemen deel aan het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Samen met de alliantie 'Voor ons Roosendaal' investeren we extra in de wijken Kalsdonk, Westrand, Kroeven, Langdonk en de buurten Fatima, Centrum-Oud en Hulsdonk. Als gemeente dragen we bij aan de zes uitvoeringslijnen van het programma 'Voor ons Roosendaal':
  - Het verstevigen van de samenwerking in de wijken door in te zetten op de doorontwikkeling en uitbreiding van de gebiedsnetwerken in de focuswijken en de samenwerking met bewoners(groepen) uit te breiden;
  - Het verbeteren van de wijkveiligheid door op te treden tegen verloederd en leegstaand vastgoed en ongewenste gebruik van panden in kwetsbare gebieden tegen te gaan;
  - Het differentiëren en verduurzamen van de woningvoorraad in de focuswijken;
  - Het perspectief op werk te vergroten door het project Aan de Bak garanties naar voorbeeld uit Rotterdam-Zuid in Roosendaal te implementeren;
  - Een doorgaande lijn te ontwikkelen voor de eerste 2500 dagen van het jonge kind;
  - Uitvoering te geven aan het programma Preventie met gezag.
- > We faciliteren het programmabureau 'Voor ons Roosendaal' met voldoende formatie en middelen om hun werkzaamheden voor de alliantie met creativiteit en daadkracht uit te voeren.
- > Ook in 2025 blijven de wijkagenda's de basis voor de gezamenlijke inzet van Gemeente, Alwel en WijZijn (opbouwwerk). Zo organiseren we dat we samen werken aan gezamenlijke doelen en voorkomen we dat investeringen in de ene wijk negatieve effecten heeft voor een andere wijk (waterbedeffect).
- > We versterken de samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners in buurten en dorpen en stimuleren op die manier meer betrokkenheid bij de directe leefomgeving.
- > We blijven inwonersinitiatieven ondersteunen en passen nieuwe manieren van inwonersparticipatie toe.

Aantal wijken/dorpen
dat een **8 of hoger**
scoret op
leefbaarheid

Bron: Bewonersenquête

GEMIDDELD
RAPPORT-
CIJFER: **7,3**

13%
2019

GEMIDDELD
RAPPORT-
CIJFER: **7,2**

0%
2021

GEMIDDELD
RAPPORT-
CIJFER: **7,0**

0%
2023

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Leefbare buurten en dorpen

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	1.687	3.154	4.725	5.209	2.047	2.095
Baten	132	133	114	26	26	26
Saldo	1.555	3.021	4.612	5.182	2.021	2.069

WELZIJN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Samen bouwen we aan een samenleving van en voor iedereen. We geloven in een inclusieve samenleving waarin iedereen welkom is en mee kan doen op alle terreinen van het leven en daardoor gelijke kansen ervaart. We investeren in duurzame relaties binnen onze Roosendaalse samenleving: in de buurt, het dorp, tussen generaties, tussen mensen met verschillende achtergronden en mensen die minder makkelijk contact maken of kwetsbaar zijn.

We stimuleren ontmoeting tussen mensen omdat dit bijdraagt aan het 'kunnen meedoen' in de samenleving. Een inclusieve samenleving versterkt de sociale cohesie, draagt bij aan de (sociale-) veiligheid, het psychosociaal welbevinden en daarmee de veerkracht en het welzijn van onze inwoners. Bovendien verkleint het de kans op eenzaamheid.

We zetten in op een gezonde leefstijl, zodat mensen zo lang mogelijk vitaal en zelfredzaam blijven. De uitgangspunten van 'Positieve gezondheid' staan in onze aanpak centraal, omdat hierbij de focus ligt op wat voor inwoners het leven betekenis geeft.

Uitgangspunt hierbij is dat alle inwoners zich ondersteund weten waar nodig, kinderen en jongeren gezond en weerbaar kunnen opgroeien tot gezonde en veerkrachtige volwassenen en dat ouderen waardig ouder kunnen worden doordat zij zich allemaal volwaardig onderdeel (blijven) voelen van de samenleving en van betekenis kunnen zijn voor anderen.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Inclusieve samenleving

We willen dat iedereen in Roosendaal kan meedoen op alle onderdelen van het leven, zich kan ontwikkelen tot de beste versie van zichzelf en gelijke kansen ervaart. We werken daarom toe naar een samenleving waarin voor discriminatie en racisme geen plaats is en inwoners zich veilig voelen. Vanuit een meerjarig programma 'Meedoen en Gelijke Kansen' gaan we met een brede en integrale aanpak aan de slag om te komen tot een inclusieve samenleving.

- > De inzet van de gemeente om inclusief te werken en handelen, zetten we voort. We willen hierin het goede voorbeeld geven. Dat doen we duurzaam door op alle beleidsterreinen, stap voor stap, inclusief te leren werken en de juiste randvoorwaarden te borgen in onze processen. We doen dit samen met deskundige professionele partijen, maar ook met onze eigen (ervaringsdeskundige-) inwoners.
- > We zetten de aanpak discriminatie en racisme voort: in de sport, het onderwijs, op de arbeidsmarkt en bij stages bieden we verenigingen, scholen en bedrijven handvatten ter voorkoming van uitsluiting op alle gronden.
- > Het aantal inwoners met dementie stijgt in de aankomende jaren fors. We richten ons daarom op kennisvergroting en bewustwording en hoe je om kunt gaan met mensen met dementie. Maar ook op de vindbaarheid van vrij toegankelijke ondersteuning zodat inwoners in staat worden gesteld om zo lang mogelijk mee te doen op alle terreinen van het leven maar ook de mantelzorger ondersteund wordt.
- > We maken de openbare ruimte zo toegankelijk mogelijk, omdat 'mee kunnen doen' en (fysieke) toegankelijkheid nauw met elkaar verbonden zijn, evenals inclusie en gastvrijheid voor alle inwoners. We zetten in op inclusieve en toegankelijke evenementen en maken daarbij gebruik van een lokaal Rebellenteam. Ook realiseren we inclusieve samenspeelplekken in de wijken en dorpen in de aankomende jaren.

Sociale cohesie

We werken aan een sociaal verbonden samenleving; anderen ontmoeten is een eerste stap voor contact en verbinding tussen mensen. Inwoners ontmoeten elkaar in de buurten en dorpen, bij de school van hun kinderen, de sportclub of de vereniging, het café of een religieuze instelling. Veel activiteiten organiseren inwoners zelf, met en voor elkaar. Ontmoeten willen we faciliteren en ondersteunen op een manier die past bij de behoeften van al onze inwoners.

- > In de buurten en dorpen faciliteren we ontmoetingsplekken door het subsidiëren van buurt- en dorpshuizen. In gezamenlijkheid zetten we de doorontwikkeling in gang naar het buurthuis van de toekomst.
- > Ook faciliteren we ontmoeting via andere inloopvoorzieningen en sociaal maatschappelijke activiteiten op het gebied van sport, cultuur, welzijn en educatie.
- > We breiden de formatie van jongerenwerk- en opbouwwerk uit waardoor we beter kunnen anticiperen op de vragen en behoeften van inwoners. We geven met een activiteitenbudget ruimte aan nieuwe initiatieven vanuit jongeren en andere inwoners.
- > We geven uitvoering aan het actieplan Ontmoeten & Verbinden om eenzaamheid te voorkomen en te verminderen.
- > Via het nieuwe platform 'RoosendaalvoorJou' zetten we in op de bekendheid van voorzieningen en activiteiten in de buurten en dorpen. We verwachten in 2025 het vernieuwde platform gereed te maken.

WELZIJN

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we met een preventieve aanpak in op het bevorderen en beschermen van de gezondheid, het voorkomen van ziekte en het vroegtijdig opsporen van complicaties die de gezondheid bedreigen. Met meer aandacht voor preventieve maatregelen dragen we bij aan de transitie 'van zorg naar gezondheid'. We faciliteren vele vormen van preventie en een integrale aanpak.

- > We stimuleren dat jongeren gezond opgroeien (o.a. deelname aan het programma JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht), collectieve preventie op basis- en middelbaar onderwijs, extra inzet op de eerste 2500 dagen van het kind door middel van Kansrijke Start).
- > Samen met alle partners, betrokken bij het FIT! Akkoord, initiëren we initiatieven ter bevordering van een gezonde leefstijl voor iedereen en door middel van RSD FIT! blijven we sporten en bewegen stimuleren.
- > We zetten in op gezond en vitaal ouder worden. Daarbij hebben we samen met fysiotherapeuten, de buurtsportcoach en maatschappelijk werk extra aandacht voor valpreventie.
- > We geven uitvoering aan de Nota Preventie en Handhavingplan Alcohol 2024-2028. Dit doen we door onder andere in gesprek te gaan met sportverenigingen om preventieve maatregelen te nemen tegen alcoholmisbruik.
- > Vanuit de methodiek Positieve Gezondheid bevorderen we met onze samenwerkingspartners de veerkracht en weerbaarheid van onze inwoners, hanteren we een interventielijst ter bevordering van de mentale gezondheid en zetten we in op Welzijn op Recept.
- > We geven uitvoering aan lokale initiatieven die gezondheid bevorderen vanuit de GIDS-gelden (Gezond In De Stad), zoals huidkankerpreventie, gehoorschadepreventie en extra impulsen op het gebied van mentale gezondheid bij jongeren met de interventie PauzePunt.
- > We zorgen voor onderhoud en een dekkend netwerk AED's in het geval een reanimatie nodig is vanuit de gemeentelijke AED gelden.

Inwonersondersteuning

Inwonersondersteuning Roosendaal is het eerste aanspreekpunt voor inwoners vanaf 16 jaar met vragen over welzijn, gezondheid, werk, geldzaken, relaties en wonen. We zorgen dat informatie, advies en ondersteuning in buurten en dorpen beschikbaar en toegankelijk zijn. We bevorderen het behoud en herstel van de zelfredzaamheid en de eigenwaarde van onze inwoners door te investeren in professionals en ervaringsdeskundigen, die de mensen in het dorp en de buurt kennen. Zij zijn in staat om de kwetsbaarheden te signaleren en op een juiste wijze de relatie tussen inwoners en ondersteuning te leggen.

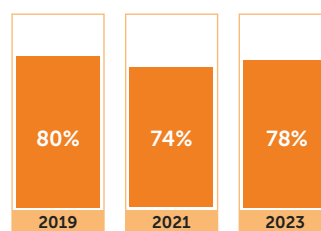

- > We investeren in de dienstverlening van Inwonersondersteuning Roosendaal door de bekendheid van het dienstenaanbod onder inwoners te vergroten, de vindbaarheid van professionals, verwijzers en het professionele netwerk in de buurten en dorpen te vergroten.
- > We versterken de samenwerking en het lerend vermogen in de gebiedsnetwerken. Dit geldt nadrukkelijk voor de overgang van 18- naar 18+ (van Jeugdwet naar Wmo). Ook zorgen we voor een betere verbinding tussen gebiedsnetwerken en het informele ondersteuningsaanbod door vrijwilligers(organisaties).
- > We verbinden huisartsen en het welzijnswerk met elkaar door de inzet van Welzijn op Recept. Het aantal aangesloten huisartsenpraktijken breiden we verder uit.
- > We bieden ondersteuning aan mantelzorgers door het geven van informatie, advies en ondersteuning.
- > We zetten in op de verbinding van Inwonersondersteuning Roosendaal met basisscholen, zodat ouders laagdrempelig hun vragen kunnen stellen. We versterken tevens de verbinding met de jeugdprofessional op school.

Percentage
**inwoners dat zich
(heel) blij voelde**
de afgelopen 3
maanden

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Welzijn

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	7.552	9.416	9.531	9.610	9.017	9.245
Baten	339	408	373	335	96	97
Saldo	7.213	9.008	9.158	9.274	8.921	9.148

ZORG EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

In het Integraal Zorgakkoord (IZA) staat benoemd dat gemeenten een (wettelijke) taak hebben in het bieden van passende ondersteuning in de zelfredzaamheid van mensen en het bevorderen van een gezond en actief leven. Hierdoor leveren gemeenten een belangrijke bijdrage aan het realiseren van een gezonde samenleving en daarmee een belangrijke bijdrage aan het aanpakken van niet-zorggerelateerde vraagstukken. In 2025 blijven we investeren in preventie in het sociaal domein via een sterke sociale basis en streven we naar structurele financieringen. We benutten waar mogelijk hiervoor de (rijks)financieringen.

WAT GAAN WE **DAARVOOR DOEN**?

Gezond leven

- > In 2025 organiseren we circa tien vrij toegankelijke ontmoetingsplekken waarbij inwoners zonder indicatie een zinvolle dag kunnen beleven. We werken daarbij zoveel mogelijk domeinoverstijgend.
- > In 2025 verbreden wij onze lokale woonzorgvisie naar een regionale woonzorgvisie.
- > De zorg in Nederland staat in toenemende mate onder druk door een stijgende zorgvraag en toenemend arbeidstekort. Om de zorg voor iedereen toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden, hebben allerlei partijen (o.a. zorgpartijen, gemeenten, zorgverzekeraars, Ministerie) gezamenlijke afspraken gemaakt in het Integraal Zorgakkoord (IZA). Gemeenten zijn essentieel in deze transformatie. Roosendaal is binnen het IZA dé vertegenwoordiger van de regio West-Brabant West. De uitwerking van het integraal zorgakkoord (IZA) vindt onder andere plaats binnen de samenwerking 'Grip op Kwetsbaarheid'. We werken met onze partijen gezamenlijk aan de volgende thema's en dienen in regionaal verband daar transformatieaanvragen voor in:
  - kwetsbare ouderen nu en in de toekomst,
  - tekort aan zorgprofessionals en mantelzorgers,
  - mentale gezondheid,
  - kansenongelijkheid en een kansrijke start,
  - leefstijl en leefomgeving gerelateerde ziekten,
  - druk op de eerste lijn.

- > In 2025 stellen we het herijkte beleid vast op de huishoudelijke ondersteuning en starten we met het daaropvolgend aanbestedingstraject. Het beleid zal gestoeld zijn op uitgangspunten uit het collegeprogramma 2022-2026 'zij-aan-zij', het toetsingskader gezond leven, de vastgestelde woonzorgvisie en de uitwerking van het IZA regioplan 2024-2026.
- > We zetten in op (nog meer) bewustwording rondom het goed ouder worden. We investeren in sociale verbondenheid en een sterke sociale woonomgeving en stimuleren daarbij een gezonde leefstijl.
- > We borgen het nieuwe contract voor kleinschalig collectief vervoer (KCV).
- > We bouwen de samenwerking met professionals in het veld verder uit. We werken daarbij nauw samen met professionals uit de wijk, onder andere wijkverpleegkundigen en inwonersondersteuning.
- > We realiseren op De9 niveau een visie op het sociaal domein. Deze visie vormt een basis voor de verdere versterking van de regionale samenwerking.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

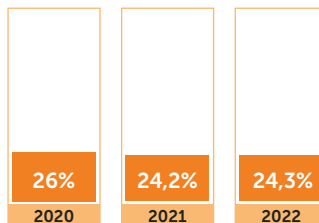
- > We geven door middel van het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen uitvoering aan de regiovisie.
- > We maken afspraken over huisvesting voor mensen die extra zorg nodig hebben, zoals mensen uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Deze afspraken volgen de richtlijnen van de regionale Woonzorgvisie, zoals benoemd in de Wet Regie Volkshuisvesting.
- > We implementeren regionaal de Levensloopaanpak; een aanpak gericht op mensen die door psychiatrische problemen, een verslaving of verstandelijke beperking (mogelijk) gevaarlijk gedrag vertonen.
- > We starten met zorg- en veiligheidspartners met een persoonsgerichte designerdrugaanpak op basis van de GHB-aanpak.
- > We organiseren opvang van dakloze arbeidsmigranten als goede opmaat naar de juiste hulpverlening. Hierdoor worden mensen eerder geholpen naar nieuw perspectief en wordt voorkomen dat mensen steeds verder afglijden. Door het bieden van opvang kan de politie effectiever optreden in plaats van veelvuldiger.
- > We organiseren een 'bodenvoorziening inloop' voor inwoners van West-Brabant West in de regio voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- > We starten met een voorverkenning voor realisatie van 'Skaeve Huse' in de regio West-Brabant West.

ZORG EN ONDERSTEUNING

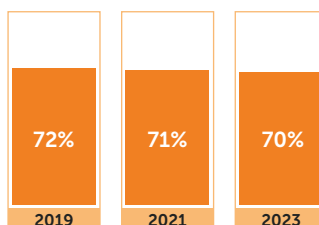
Percentage
**huishoudens met
ondersteuning**
vanuit sociaal
domein

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Percentage
**inwoners met
een (zeer) goede
gezondheid**
(naar eigen zeggen)

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Zorg en ondersteuning

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	28.920	29.526	29.334	29.468	29.643	30.130
Baten	1.848	1.428	1.332	1.194	862	865
Saldo	27.072	28.098	28.002	28.275	28.781	29.266

JEUGD EN JEUGDZORG

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Jeugd en jeugdzorg worden in 2025 steeds meer in samenwerking en afstemming met andere vraagstukken rondom gezinnen die het moeilijk hebben aangepakt. Maatregelen en ontwikkelingen op gebied van bestaanszekerheid, gezondheid en participatie van ouders en jeugdigen beïnvloeden elkaar en worden in afstemming ingezet. Integrale teams bekijken vraagstukken op een andere manier, waarbij steeds sneller en beter tot de kern wordt doorgedrongen.

De hervormingsagenda speelt hierbij ook een belangrijke rol, aan de hand van lokale en regionale startfoto, monitoring en ondersteuning. 2025 is een belangrijk jaar. De domein overstijgende aanpak moet in 2025 vruchten af gaan afwerpen. Samen met de partners wordt in voorbereiding op nieuwe contractperioden de mogelijkheden binnen de huidige kaders nog beter benut. Ook in de vrij toegankelijke en niet geïndiceerde ondersteuning krijgt de domeinoverstijgende samenwerking en aanpak steeds meer vorm.

Het contact met de gemeente over vraagstukken rondom jeugd en opvoeding neemt toe, maar het beroep op Niet Vrij Toegankelijke Zorg stijgt niet mee en zal zelfs afnemen. Meer inzet van vrij toegankelijke voorzieningen en aanbod kunnen soms tijdelijk, soms duurzaam, soelaas bieden waarop het beroep op professionele jeugdhulp korter wordt of afneemt. Dit betekent ook dat partners in het werkveld zich meer gaan ontwikkelen tot en profileren als kennispartners en inhoudsdeskundigen in netwerken en samenwerking, bijvoorbeeld op scholen en in vrij toegankelijk aanbod. Op deze manier wordt de beweging van normalisering en deproblemativering verder vormgegeven en doorgezet. Hierdoor ontstaat ook meer ruimte om die jeugdigen die kampen met zwaardere of complexere problematiek sneller en adequater te helpen.

De daling in maatregelen in jeugdbeschermingsmaatregelen en gebruik van jeugdzorgplus, een landelijke en regionale opgave, heeft in Roosendaal nog niet voldoende doorgezet. Hier zal in 2025 extra aandacht aan besteedt worden, waarbij een daling in maatregelen en in vrijwillige plaatsingen uitgangspunt is. De inzet in de proeftuinen, gebruik van verklarende analyse en een verbetering in kennis en alertheid op alternatieven voor uithuisplaatsing bij de jeugdprofessionals moet hierbij helpen.

WAT GAAN WE DAARVOOR **DOEN**?

Toegang, meer dan (jeugd)Zorg

De integrale samenwerking van beleid en uitvoering tot sterke lokale teams is een speerpunt in zowel de hervormingsagenda jeugd als in het toekomstscenario gezinsbescherming. Jeugdprofessionals gaan steeds meer samenwerken in multidisciplinaire teams en context, binnen en buiten het eigen Huis van Roosendaal.

- > De aandacht voor en investering in het versterken van ouders en kinderen in de eerste 2500 dagen van het kind, wordt nog verder uitgebreid. Hierbij worden verbindingen tussen verschillende partners en domeinen versterkt.
- > De mogelijkheden van collectieve zorgarrangementen, in het onderwijs, maar ook bij andere partners wordt naast de in 2023 opnieuw aanbesteedde werkwijze met individuele arrangementen verder ontwikkeld en na pilots structureel ingebed.
- > In lokale pilots wordt het domeinoverstijgend werken verder ontwikkeld, waarbij mogelijkheden voor ontschotte financiering worden verkend en ingezet.
- > De inzet van toegangsprofessionals jeugd wordt opnieuw aanbesteedt per 2027. Om voldoende tijd en kwaliteit te kunnen waarborgen in dit proces zal de uitvraag in 2025 worden uitgezet in een wettelijk voorgeschreven aanbestedingsprocedure.

Niet vrij toegankelijke zorg

De niet vrij toegankelijke zorg wordt vooral vanuit de regionale samenwerking ingevuld. Samen met het landelijke Team Aanpak Wachtlijden is in 2024 een proces ingezet om, uitgaande van de regiovisie en landelijke opgaven, Grip op Verandering te behouden. Een brede dialoog met de zorgaanbieders, voorliggende partners, bovenregionale beleidspartners en het eigen Zorg Inkoop en Informatie Team zal in 2025 leiden tot een andere werkwijze in zorg en ondersteuning. Wanneer is hulp nodig, wat is voor gezinnen en hun omgeving acceptabel en hoe behoud je zelfredzaamheid in uiteenlopende gezinsomstandigheden, zijn daarin de leidraad.

- > De regiovisie wordt, net als in 2024 minder planmatig en meer iteratief vormgegeven. Dit betekent dat de vooraf beschreven plannen en kaders als leidraad dienen, maar dat ook op actualiteiten en ontwikkelingen wordt ingehaakt. De ontwikkeling verloopt hiermee minder voorspelbaar, maar meer op basis van de soms snel opvolgende verandering in de dagelijkse praktijk.
- > Een deel van de zorg zal naast individuele arrangementen worden aangeboden in collectieve trajecten, waarbij wordt aangesloten op de ervaringen met Onderwijs Zorg arrangementen en andere pilots met collectieve trajecten. De jeugdhulpcatalogus met individuele arrangementen blijft bestaan maar wordt uitgebreid.
- > De inzet van Niet Vrij Toegankelijke Zorg zal in het licht van de hervormingsagenda en streven voor 2028 in omvang moeten worden afgebouwd, met name in de laagcomplexiteit zorg. Hierbij wordt gestuurd vanuit een meerjarige visie en doelstelling vanuit de Hervormingsagenda Jeugd.

- > Landelijke ontwikkelingen met betrekking tot de reikwijdte van de jeugdwet en inzet van passende zorg (jeugd voor jeugd, volwassenzorg voor ouders) worden gevolgd en waar mogelijk direct geïmplementeerd. Een deel van de hervormingsagenda is hierop gebaseerd, gemeenten worden in 2025 gecompenseerd voor de vertraging in deze ontwikkeling.
- > De gemeente Roosendaal is in het kader van het woonplaatsbeginsel een zogenaamde nadeelgemeente, maatregelen ter compensatie bleken tot nog toe niet van toepassing op de Roosendaalse situatie. Om hier aandacht voor te vragen zal onder meer op landelijk niveau worden gelobbyd, indien mogelijk samen met vergelijkbare gemeenten. Mogelijk leidt dit in 2025 al tot compensatie die wel op Roosendaal van toepassing is.

Jeugd en Veiligheid

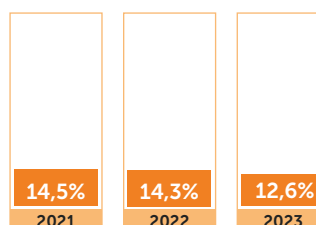
In 2024 zijn landelijke richtlijnen voor kwaliteit en tarieven in de jeugdbescherming en jeugdreclassering geïmplementeerd. Hiermee is een jarenlange discussie in een meer positieve wijze bijgedraaid, ook in Brabant. De inzet van Gecertificeerde Instellingen voor uitvoering van maatregelen neemt af, hierdoor ontstaat ruimte om op een andere manier mee te denken en te innoveren.

- > De tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering worden in 2025 geëvalueerd en waar nodig en mogelijk voor het eerst bijgesteld.
- > Per 2026 zal de jeugdbescherming en jeugdreclassering opnieuw worden ingekocht. Op basis van onafhankelijk advies wordt door de 5 Brabantse regio's besloten op welke wijze dit in 2025 zal worden vormgegeven.
- > De proeftuinen zullen leiden tot landelijke kaders en formats die leidend zijn voor de werkwijze in de verschillende regio's. ook West-Brabant West heeft met de proeftuin ervaring opgedaan, de wijze waarop deze en andere ervaringen vertaald worden zal in 2025 duidelijk worden.

Percentage
**Jongeren met
jeugdhulp**
(aandeel jongeren
tot 18 jaar)

Bron: [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)

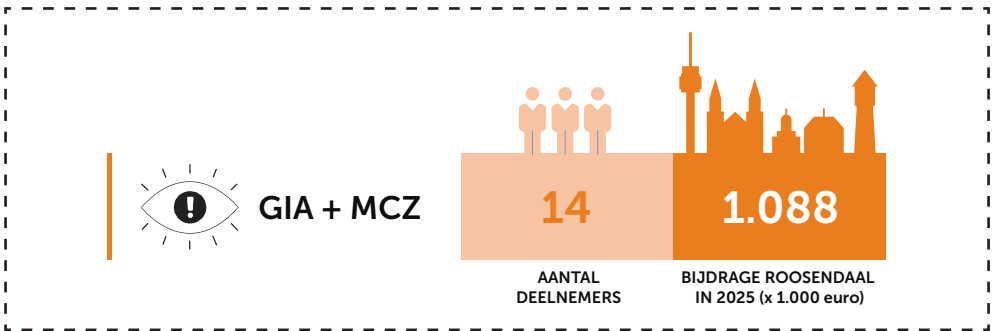
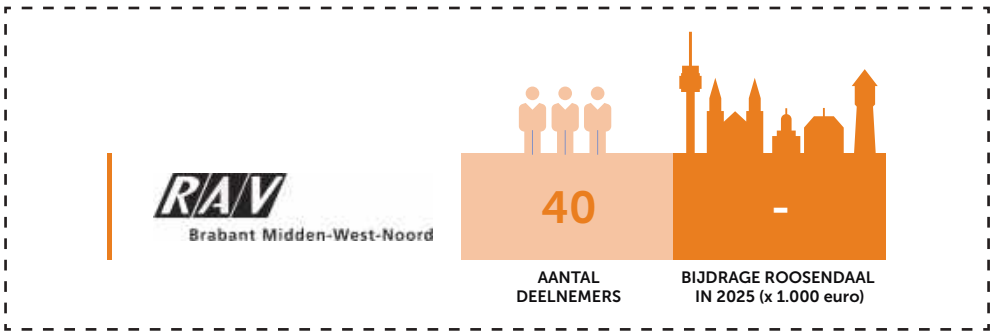
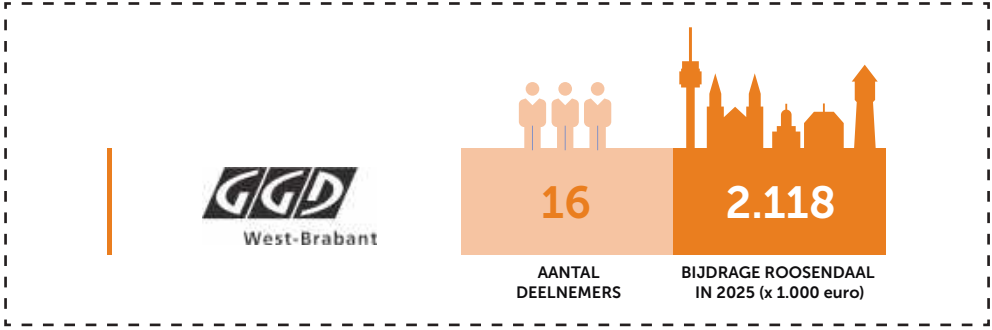
WAT MAG DIT **KOSTEN?**

Jeugd en jeugdzorg

X € 1.000	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	42.357	37.883	37.017	36.429	37.193	36.398
Baten	12.415	10.977	8.920	8.553	8.553	8.553
Saldo	29.942	26.906	28.097	27.877	28.641	27.845

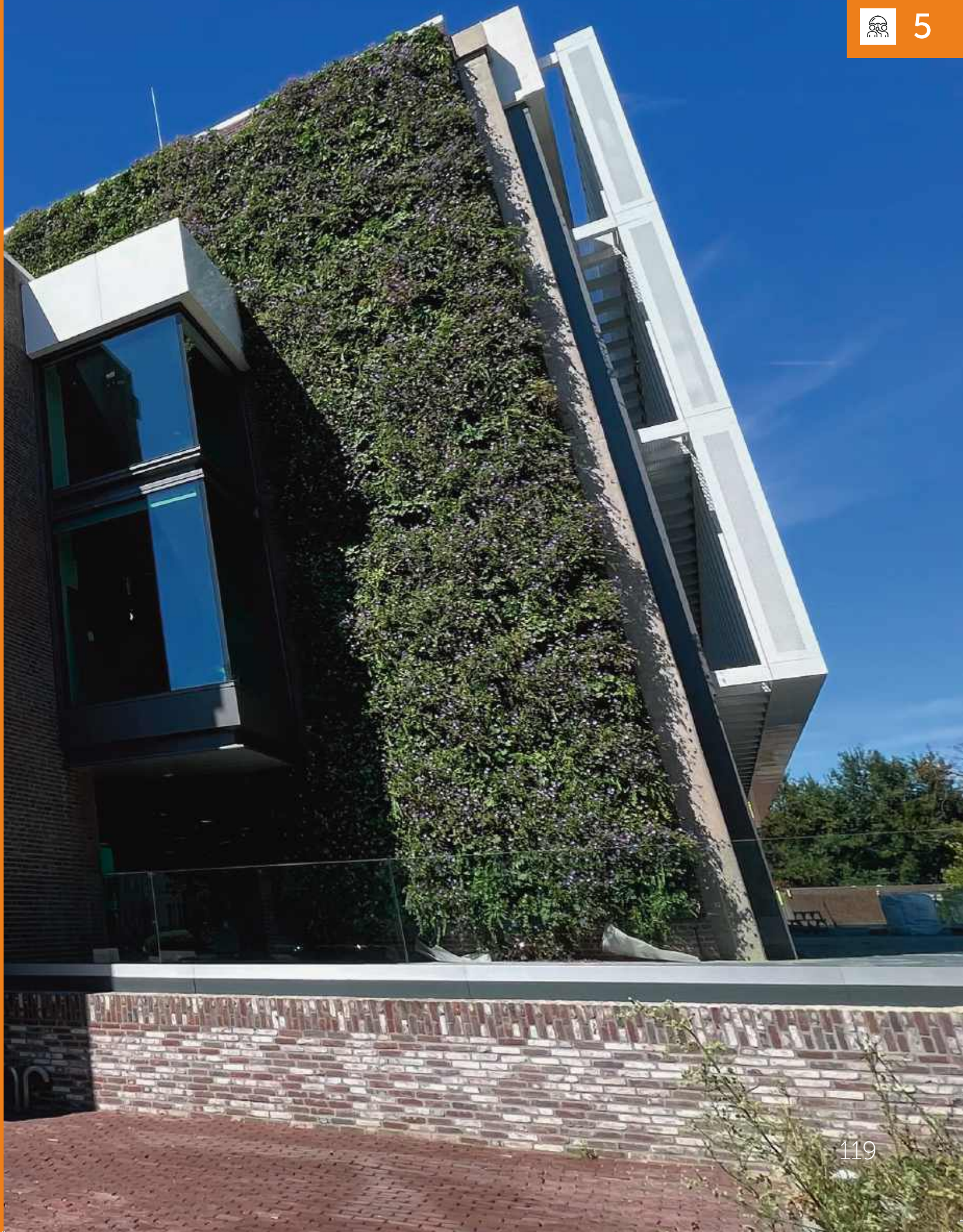
Gemeenschappelijke regelingen

Als gemeenten samen een organisatie oprichten om voor diezelfde gemeenten taken uit te voeren, noemen we dat een Gemeenschappelijke Regeling (GR). De deelnemende gemeenten bepalen het beleid en de GR voert dit beleid uit. Ook Roosendaal besteedt een aantal taken uit. In het kader van dit programma hebben we taken belegd bij de onderstaande GR'en. Voor een nadere toelichting op de GR'en verwijzen we naar Paragraaf 5 Verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT ZORGEN & STIMULEREN

X € 1.000	Beleidsveld	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	Leefbare buurten en dorpen	1.687	3.154	4.725	5.209	2.047	2.095
	Welzijn	7.552	9.416	9.531	9.610	9.017	9.245
	Zorg en onder- steuning	28.920	29.526	29.334	29.468	29.643	30.130
	Jeugd en jeugdzorg	42.357	37.883	37.017	36.429	37.193	36.398
Totaal		80.516	79.978	80.607	80.716	77.900	77.868
Baten	Leefbare buurten en dorpen	132	133	114	26	26	26
	Welzijn	339	408	373	335	96	97
	Zorg en onder- steuning	1.848	1.428	1.332	1.194	862	865
	Jeugd en jeugdzorg	12.415	10.977	8.920	8.553	8.553	8.553
Totaal		14.734	12.946	10.739	10.108	9.537	9.541
Saldo		65.782	67.033	69.868	70.608	68.363	68.327
	Stortingen in reserves	1.320	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen aan reserves	2.081	3.273	3.741	4.241	891	54

PROGRAMMA 6

 **BETALEN &
FINANCIEREN**

Algemene uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente Roosendaal. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt dan ook in belangrijke mate de financiële ruimte. De laatste ontwikkelingen met betrekking tot de algemene uitkering voor de jaren 2025 en verder zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2024. Een uitgebreide toelichting op de septembercirculaire 2024 nemen we op in een raadsmededeling.

Lokale heffingen

Een toelichting op de lokale heffingen kunt u vinden in de paragraaf Lokale Heffingen.

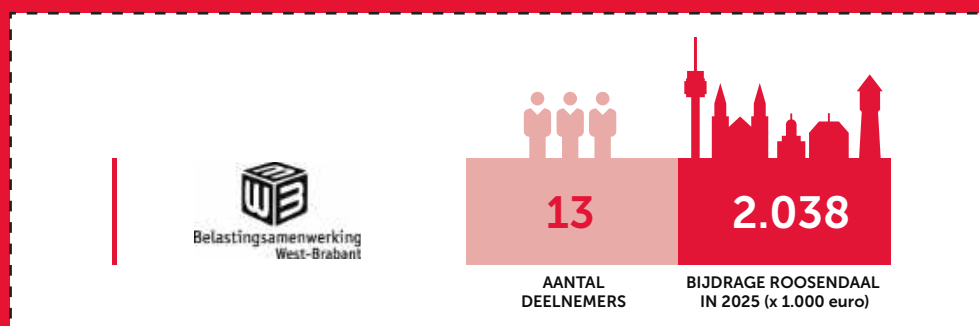
Vennootschapsbelasting

Bij de fiscale positie bepaling ten behoeve van de vennootschapsbelasting (vpb) is gebleken dat de gemeente Roosendaal sinds 2021 alleen vpb plichtig is voor de teruglevering van energie van de zonnepanelen bij de Gewenten. De belastingdienst is van mening dat gemeenten ook vpb plichtig zijn voor de opbrengsten uit reclame (abri's, sandwichborden etc.) Landelijk wordt hiertegen geprocedeerd.

Verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen

Binnen programma 6 is sprake van een aantal verbonden partijen. Deze verbonden partijen richten zich vooral op financiële dienstverlening. Het gaat om de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) en de verbonden partijen NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), NV Brabant Water en deelnemingen uit het voormalige Essent.

In de paragraaf Verbonden Partijen wordt uitgebreid ingegaan op deelname in alle verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT BETALEN & FINANCIËREN

X € 1.000	Beleidsveld	2023 rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lasten	Treasury	446	-787	77	-224	-203	-279
	Uitkeringen gemeente- fonds	0	0	0	0	0	0
	Algemene lasten en baten	2.601	2.260	4.067	4.169	4.223	4.276
	Belastingen	1.591	1.611	1.655	1.731	1.803	1.878
	Resultaten	76.616	25.308	15.548	11.881	16.624	12.917
Totaal		81.255	28.392	21.347	17.557	22.447	18.792
Baten	Treasury	679	467	467	467	467	467
	Uitkeringen gemeente- fonds	177.710	186.616	196.368	191.659	196.642	201.322
	Algemene lasten en baten	1.365	1.359	1.615	1.374	1.384	1.393
	Belastingen	15.590	16.039	16.374	16.717	17.067	17.425
	Resultaten	79.492	38.133	16.450	17.193	15.347	14.221
Totaal		274.836	242.614	231.274	227.410	230.907	234.828
Saldo		-193.581	-214.222	-209.927	-209.853	-208.460	-216.036
	Stortingen in reserves	47.640	6.233	4.218	218	218	218
	Onttrekkingen aan reserves	48.252	9.713	105	68	69	68

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

Uitgangspunten tarieven opgenomen in begroting 2025

Met betrekking tot de legesinkomsten, de opbrengsten voor marktgeden en de precariobelasting is in de begroting 2025 rekening gehouden met een aanpassing van de tarieven met een inflatiecorrectie van 2,2%.

Voor de overige belastingsoorten is een andere methode voor het bepalen van het tarief gehanteerd:

- > De reclamebelasting op de bedrijventerreinen en de binnenstad blijft gelijk, conform de gemaakte afspraken met de betreffende ondernemers;
- > In het kader van de bezuinigingen is besloten om een aantal belastingen te verhogen:
  - Het tarief van de toeristenbelasting stijgt van € 1,30 naar € 1,50 per nacht per persoon. Het tarief ligt nu meer in lijn met de omliggende gemeenten.
  - Het tarief voor de OZB voor woningen stijgt met 10%, het tarief voor de niet-woningen stijgt met 15%.
  - De parkeertarieven stijgen met € 0,30 per uur in de parkeergarage en € 0,40 per uur voor het straatparkeren. Op zondag gaat vanaf 2025 het reguliere tarief gelden in de parkeergarages (dus niet meer het tarief van € 2 voor de hele dag).
- > Voor reiniging en riolering geldt de methodiek van een gesloten financiering. De gesloten financieringen hebben een eigen regime voor de jaarlijkse aanpassingen, namelijk:
  - Riolering: In juni 2024 is het nieuwe Water- en Rioleringsplan 2024-2027 vastgesteld. Met dit WRP legt de gemeente Roosendaal vast hoe invulling wordt gegeven aan de ambitie, doelen, beoogde maatregelen en het financiële kader dat benodigd is om het stedelijk waterbeheer in de veranderende wereld op orde te hebben en te houden. Het WRP behandelt dus naast de taken die voortkomen uit de zorgplichten van afvalwater, hemelwater en grondwater de onderbouwing voor het innen van de rioolheffing voor het uitvoeren van deze taken. Uit het WRP 2024-2027 volgt dat de rioolheffing de komende jaren niet geïndexeerd wordt en vastgesteld wordt op hetzelfde niveau als in 2024, namelijk € 350,77.
  - Reiniging is 100% kostendekkend.

Bij de belastingvoorstellen die in december door de raad worden behandeld worden de definitieve tarieven en verordeningen voor 2025 vastgesteld.

Onroerende zaakbelastingen

Vanwege de bezuinigingsopgave van de gemeente is besloten om de OZB-tarieven voor zowel woningen als niet-woningen te verhogen. Het tarief voor woningen stijgt met 10% en het tarief voor niet-woningen stijgt met 15%. Met deze verhogingen zijn de tarieven in de gemeente Roosendaal nog steeds (fors) lager dan de gemiddelde OZB-tarieven van gemeenten met 50.000-100.000 inwoners.

Ten opzichte van de gemeenten in de regio waren de tarieven in Roosendaal in 2024 ook aan de lage kant. Door het ophogen van de tarieven in 2025 liggen de Roosendaalse tarieven nu meer in lijn met de regio. Kanttekening hierbij is dat we op dit moment niet weten of de omliggende gemeenten hun OZB-tarieven voor het komende jaar wijzigen. In onderstaande tabel hebben we de OZB-tarieven van de omliggende gemeenten en het landelijk gemiddelde afgezet tegen de tarieven in Roosendaal voor 2024.

Tarieven 2024	Woningen eigenaar	Niet-woningen eigenaar	Niet-woning gebruiker
Landelijk gemiddelde 50.000 – 100.000 inw.	0,0981%	0,3395%	0,2244%
Roosendaal	0,0814%	0,1815%	0,1282%
Bergen op Zoom	0,0883%	0,3144%	0,2453%
Breda	0,0566%	0,2238%	0,1799%
Oosterhout	0,0838%	0,2183%	0,2036%
Etten-Leur	0,0837%	0,1773%	0,1493%
Halderberge	0,0842%	0,2448%	0,2187%
Moerdijk	0,0750%	0,3493%	0,2804%
Rucphen	0,0795%	0,1538%	0,1267%
Zundert	0,1056%	0,1790%	0,1516%
Voorstel tarief Roosendaal 2025	0,0895%	0,2087%	0,1474%

De gemiddelde WOZ-waarde voor een woning in Roosendaal is per 1-1-2024 € 300.000. Indien het OZB-tarief voor woningeigenaren stijgt met 10%, betekent dit een hogere OZB van € 24 per jaar. Per maand is dit dus een verhoging van € 2.

Voor de niet-woningen is geen gemiddelde WOZ-waarde beschikbaar omdat het om veel verschillende soorten panden gaat. In onderstaande tabel hebben we voor verschillende WOZ-waarden aangegeven wat een stijging van 15% concreet betekent.

WOZ-waarde	Hogere OZB-lasten eigenaar niet-woningen		Hogere jaarlijkse OZB-lasten gebruiker niet-woningen	
	jaarlijks	maandelijks	jaarlijks	maandelijks
€ 500.000	€ 136	€ 11	€ 96	€ 8
€ 750.000	€ 204	€ 17	€ 144	€ 12
€ 1.000.000	€ 272	€ 23	€ 192	€ 16

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. Voor de afvalstoffenheffing geldt, naast het beginsel van 100% kostendekkendheid, het principe van 'de vervuiler betaalt'.

Toelichting

De gemeente heeft een wettelijke inzamelplicht voor het afval van huishoudens. In totaal verwacht de gemeente het komende jaar ca. € 13,4 miljoen aan kosten te maken. Om deze kosten transparant te maken is hierna een specificatie van de kosten (direct en indirect) en opbrengsten opgenomen.

Naast de directe lasten op het beleidsveld Reiniging wordt een aantal indirecte lasten, die worden verantwoord op andere beleidsvelden, (gedeeltelijk) in de afvalstoffenheffing betrokken. Het betreft hier een aandeel in de kosten van overhead, kwijtscheldingen en compensabele BTW.

Kwijtscheldingen

Op het beleidsveld Voorzieningen minima worden de kosten van kwijtscheldingen geraamd. Kwijtschelding wordt o.a. verleend voor de afvalstoffenheffing. Gezien de realisatie van de kwijtscheldingen in 2023 en de verwachte ontwikkeling van de kwijtscheldingen in 2024, wordt het bedrag van de kwijtscheldingen in de begroting 2025 iets verlaagd ten opzichte van de raming in de begroting 2024. Voor kwijtscheldingen wordt in 2025 een bedrag geraamd van € 881.000 (raming 2024: € 885.000).

Mocht het daadwerkelijke gebruik van de kwijtscheldingsregeling in 2024 hoger zijn dan we nu ramen, dan krijgt iedereen die in aanmerking komt voor kwijtschelding deze uiteraard gewoon verleend.

Compensabele BTW

Sinds de invoering van het BTW-compensatiefonds (BCF) mag de BTW op de kosten van de reiniging worden betrokken in het tarief van de afvalstoffenheffing. Op basis van de kostenramingen in de conceptbegroting 2025 wordt een bedrag van € 2.047.000 ingeschat.

Overhead

Naast de directe kosten wordt een bedrag aan indirecte kosten toegerekend aan de kosten van de reiniging. Onder de indirecte kosten vallen de kosten van overhead. Deze kosten worden verantwoord op een apart beleidsveld Ondersteuning organisatie in programma 1. In de berekening van het tarief van de afvalstoffenheffing wordt een bedrag aan overhead van € 181.000 meegenomen.

Reiniging (Bedragen * € 1.000)	Lasten begroting 2025	Lasten begroting 2024	Baten begroting 2025	Baten begroting 2024
Huisvuilinzameling en –verwijdering	9.759	9.479		
Opruimen klandestiene stortplaatsen	319	328		
Heffing en invordering	183	182		
Kwijtscheldingen	881	885		
BTW	2.047	1.979		
Overhead	181	170		
Opbrengst afvalstoffenheffing			11.080	11.150
Opbrengst monostromen			1.163	1.048
Leges				
Dividenduitkering Saver			100	100
Onttrekking egalisatie voorziening			1.027	725
Correctie onttrekking voorziening				
Totaal	13.370	13.023	13.370	13.023
Kostendeckendheid reiniging			100%	100%

In bovenstaand overzicht zijn de kosten opgenomen zoals deze in de conceptbegroting 2025 zijn verwerkt.

Bij de belastingvoorstellen 2025 wordt in de kostenonderbouwing nader ingegaan op de samenstelling van de kosten.

Voor een toelichting op de verschillen ten opzichte van 2024 wordt verwezen naar de analyse op het product reiniging in het bijlagenboek behorende bij de begroting 2025.

Onttrekking egalisatievoorziening

In 2025 onttrekken we een bedrag van € 1.026.904,- uit de voorziening Exploitatie Reinigingssector.

- > Bij de Najaarsbrief 2022 is besloten om een deel van het positieve saldo, € 1,5 miljoen, in de voorziening Exploitatie Reinigingssector te storten. Hiermee kan dan het tarief van de afvalstoffenheffing in de jaren 2024 t/m 2026 gedempt worden. In 2025 onttrekken we daarom een bedrag van € 350.000 uit deze voorziening. Hiermee wordt de tariefsverhoging met ca. € 10 gedempt.
- > Een bedrag van € 250.000 wordt uit de voorziening gehaald en via de Algemene Reserve gestort in de Reserve Investeringsfonds. Dit is conform de motie 'Correctie voorziening exploitatie reinigingssector' die is aangenomen bij de behandeling van de Belastingvoorstellen 2024 in december 2023.
- > Bij de Najaarsbrief 2023 is besloten om in 2024, 2025 en 2026 het tarief met € 8 per jaar extra te dempen. Voor 2025 is dit een bedrag van € 282.000.
- > Voor werkzaamheden rond de nieuwe semi-ondergrondse GFTE containers bij hoogbouw wordt er eenmalig € 100.000 onttrokken.
- > Met het voorstel "Aanpassing inzameling PBD verpakkingen" is besloten om in 2025 eenmalig € 295.000 te onttrekken. Deze kosten dekken de eenmalige uitgaven voor het invoeren van het inzamelen van PBD in bakken aan huis.

Afvalstoffenheffing

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing bestaan uit:

- > Aanbiedingen restafvalcontainers en aanbiedingen ondergrondse restafvalcontainers (variabel tarief): € 2.235.000
- > Vast tarief: 35.238 aansluitingen x € 251 = € 8.845.000

Volgens de berekening van de gesloten financiering komt het vaste tarief in 2025 uit op € 251. Voor 2024 is het tarief door de raad vastgesteld op € 245. Dit betekent dat het tarief ten opzichte van 2024 stijgt met € 6.

Met betrekking tot de variabele tarieven (kosten per lediging) is het voorstel om deze in 2025 gelijk te houden aan 2024. De voorgestelde variabele tarieven zijn dan als volgt:

- > Per lediging van een 240-liter restafvalcontainer: € 9,00
- > Per lediging van een 140-liter restafvalcontainer: € 5,25
- > Per inworp in een ondergrondse restafvalcontainer van 60 liter:
  - Van 1 t/m 100 aanbiedingen, per aanbieding: € 1,50
  - Van 101 t/m 200 aanbiedingen, per aanbieding: € 2,50
  - Van 201 t/m 500 aanbiedingen, per aanbieding: € 3,50
  - 501 en meer aanbiedingen, per aanbieding: € 4,50
- > Per inworp in een ondergrondse restafvalcontainer van 30 liter:
  - Van 1 t/m 100 aanbiedingen, per aanbieding: € 0,75
  - Van 101 t/m 200 aanbiedingen, per aanbieding: € 1,25
  - Van 201 t/m 500 aanbiedingen, per aanbieding: € 1,75
  - 501 en meer aanbiedingen, per aanbieding: € 2,25

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven aan gebruikers van percelen van waaruit water direct of indirect wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering. In 2024 is het nieuwe Water- en rioleringsplan 2024-2027 vastgesteld. Het vastgestelde WRP 2024-2027 vormt de basis voor de onderbouwde rioolheffing, welke in balans is met de gestelde doelen, eisen en uitgangspunten. Het WRP geeft ruimte voor de invulling van de transitie zoals klimaatadaptatie en circulaire energie. Deze financiële onderbouw is maatgevend voor het tarief van de rioolheffing, zoals vast te stellen in de gemeentelijke begrotingen voor de periode 2024-2027. Uit het WRP 2024-2027 volgt dat de rioolheffing de komende jaren niet geïndexeerd wordt en vastgesteld wordt op hetzelfde niveau als in 2024, namelijk € 350,77.

Kwijtscheldingen

Op het beleidsveld Voorzieningen minima worden de kosten van kwijtscheldingen geraamd. Kwijtschelding wordt o.a. verleend voor de rioolheffing. In de conceptbegroting 2025 is een bedrag van € 834.000 geraamd.

Compensabele BTW

Sinds de invoering van het BTW compensatiefonds (BCF) mag de BTW op de kosten van de riolering worden betrokken in het tarief van de rioolheffing. In 2025 wordt een bedrag van € 1.825.000 ingeschat.

Overhead

Naast de directe kosten wordt een bedrag aan indirecte kosten toegerekend aan de kosten van de riolering. Onder de indirecte kosten vallen de kosten van overhead. Deze kosten worden verantwoord op een apart beleidsveld Ondersteuning organisatie in programma 1. In de berekening van het tarief van de rioolheffing wordt een bedrag aan overhead van € 363.000 meegenomen.

Riolering (Bedragen x € 1.000)	Lasten Begroting 2025	Lasten Begroting 2024	Baten Begroting 2025	Baten Begroting 2024
Riolering algemeen	6.117	6.845		
Basisrioleringsplan	258	220		
Rioleringsbeheer	2.222	1.883		
Pompgemalen en persleidingen	904	967		
Heffing en invordering	195	193		
Kolken en lijngoten	815	651		
Grondwaterbeheerplan	149	136		
Kosten straatreiniging	446	460		
Kosten waterkering en afwatering	143	34		
BTW	1.825	1.752		
Kwijtscheldingen	834	839		
Overhead	363	371		
Opbrengst rioolheffingen			14.271	14.351
Totaal	14.271	14.351	14.271	13.351
Kostendekkendheid riolering			100%	100%

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond.

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,2%.

Reclamebelasting - bedrijventerreinen

De reclamebelasting voor de bedrijventerreinen Borchwerf I en Majoppeveld wordt geheven met ingang van het belastingjaar 2016.

De reclamebelasting wordt geheven naar een vast bedrag van € 275 per vestiging, vermeerderd met € 3 per € 1.000 WOZ-waarde boven een WOZ-waarde van € 115.000, met een maximum per vestiging van € 1.500. Na aftrek van de kosten van heffing en invordering is de opbrengst bestemd voor de Stichting Ondernemersfonds Roosendaal voor de uitvoering van het activiteitenplan.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die binnen de gemeente of openbaar lichaam verblijf houden, maar niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie van persoonsgegevens zijn ingeschreven. In de begroting 2025 is rekening gehouden met een tariefsverhoging. Het tarief per overnachting bedraagt in 2025 € 1,50 (2024 € 1,30).

Parkeerbelastingen

Het tarief voor het straatparkeren zal in 2025 verhoogd worden met € 0,40 per uur. Het tarief komt daarmee uit op € 2,65 per uur in gebied A en € 2,05 in gebied B. Het tarief voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen is voor 2025 nog niet door het Ministerie van BZK vastgesteld en gepubliceerd.

Marktgelden

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,2%.

Markten	Lasten Begroting 2025	Lasten Begroting 2024	Baten Begroting 2025	Baten Begroting 2024
(Bedragen x € 1.000)				
Kosten markten -/- teruggontvangen energiekosten	96	98		
BTW	8	8		
Overhead	28	23		
Afschrijving voorzieningen t.b.v. markten	6	6		
Totale kosten	138	135		
Opbrengst marktgelden			83	81
Kostendeckingspercentage			60,2%	60,4%

Leges

Leges zijn rechten die de gemeente kan heffen in verband met verstrekte (administratieve) diensten. In een aantal gevallen gaat het om tarieven met wettelijke beperkingen (bijvoorbeeld paspoorten), maar als rode draad loopt de voorwaarde van maximaal kostendekkende tarieven door de tarieventabel. In de begroting 2025 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,2%.

Leges (Bedragen x € 1.000)	Lasten Begroting 2025	Verhaalbare lasten	Baten Begroting 2025
Titel 1 - Algemene dienstverlening			
Kosten basisregistratie personen	299	149	
Overhead	167	84	
Kosten externe dienstverlening	1.147	1.147	
Overhead	624	624	
Burgerlijke stand	33	33	77
Paspoorten	280	280	518
Identiteitskaarten	233	233	439
Rijbewijzen	64	64	260
Eigen verklaringen			46
Naturalisaties	67	67	104
Uittreksels persoonsregister			106
Gehandicaptenparkeerkaarten			14
Overige leges burgerzaken	72	72	76
Leegstandswet			4
Overige			239
BTW	24	25	
Totaal	3.011	2.778	1.883
Kostendekkendheid			67,7%
Titel 2 - Dienstverlening fysieke leefomgeving			
Omgevingsvergunningen	1.626	1.626	1.738
BTW	31	31	
Overhead	860	860	
Totaal		2.517	1.738
Kostendekkendheid			69,0%
Titel 3 - Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn			
Horeca	407	407	48
Evenementen	188	188	0
Standplaatsen e.d.	87	87	14
Overige	61	61	13
BTW	3	3	
Overhead	415	415	
Totaal		1.159	75
Kostendekkendheid			6,4%
Totaal leges (titel 1 t/m 3)			
Kostendekkendheid leges totaal			57,3%

Overzicht geraamde opbrengsten in begroting 2025

Belastingsoort (Bedragen * € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Concept Begroting 2025
Leges publiekszaken (incl. rijksleges)	1.334	973	1.882
Marktgeden	64	81	83
Rioolheffing	13.526	14.351	14.271
Parkeerbelasting	1.602	1.305	2.370
Parkeervergunningen burgers	192	140	195
Parkeervergunningen werkers	108	80	110
Naheffingsaanlagen parkeren	485	405	405
Afvalstoffenheffing	9.815	11.150	11.080
Leges omgevingsvergunningen	2.262	1.480	1.738
Leges openbare orde veiligheid	55	73	75
OZB woningen	8.113	8.896	9.690
OZB niet woningen eigendom	3.721	3.812	4.417
OZB niet woningen gebruik	2.217	2.206	3.120
Toeristenbelasting	242	204	255
Reclamebelasting - binnenstad	168	168	168
Reclamebelasting - bedrijventerreinen	467	450	450
Precariobelasting	442	123	126
Totaal belastingdomein	44.813	45.897	50.435

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Roosendaal heeft een kwijtscheldingsnorm vastgesteld van 100%. Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Kwijtscheldingsaanvragen worden door de Belasting Samenwerking West-Brabant in behandeling genomen en verder afgewerkt.

De kwijtscheldingslasten worden verantwoord onder het product minimabeleid, waarvan zij onderdeel uitmaken (zie Programma 3 Werken & Ondernemen). In de berekening van de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing is met de kwijtscheldingen rekening gehouden.

In de begroting 2025 zijn de volgende kwijtscheldingslasten opgenomen:

Belastingsoort	Kwijtscheldingslasten			
	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Rioolheffing	921.684	906.061	839.000	834.000
Afvalstoffenheffing	686.695	776.471	885.000	881.000
Totale kwijtscheldingslasten	1.608.379	1.682.531	1.724.000	1.715.000

Toelichting:

In de werkelijke kwijtscheldingsbedragen (jaarrekeningen) zijn kwijtscheldingen over voorgaande jaren opgenomen. In 2023 is € 146.000 over eerdere jaren kwijtgescholden.

Ontwikkeling woonlasten

Voor de bepaling van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing hanteren we een systeem van gesloten financiering. Voor de OZB hanteren we in de begroting 2025 een verhoging van 10%. In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de woonlasten in de afgelopen jaren weergegeven. De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit het perspectief van de eigenaar van dat pand.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden

Jaar	Rioolheffing*	Afvalstoffen-heffing**	Totaal	Wijziging t.o.v. voorgaand jaar
2015	€ 295,10	€ 281,80	€ 576,90	-
2016	€ 304,55	€ 278,10	€ 582,65	+ 1,00%
2017	€ 308,80	€ 238,40	€ 547,20	- 6,10%
2018	€ 312,50	€ 238,70	€ 551,20	+ 0,73%
2019	€ 316,90	€ 262,00	€ 578,90	+ 5,02%
2020	€ 322,90	€ 315,80	€ 638,70	+ 10,15%
2021	€ 330,97	€ 330,80	€ 661,77	+ 3,61%
2022	€ 339,24	€ 330,80	€ 670,04	+ 1,25%
2023	€ 350,77	€ 356,30	€ 707,07	+ 5,53%
2024	€ 350,77	€ 362,00	€ 712,77	+ 0,81%
2025	€ 350,77	€ 368,00	€ 718,77	+ 0,84%

* tarief t/m 500 m³ waterverbruik

** vastrecht + gemiddeld 13 ledigingen 240 l. container restafval

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook onroerendezaakbelasting (OZB).

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden

Jaar	OZB*	Rioolheffing**	Afvalstoffen-heffing***	Totaal	Wijziging t.o.v. voorgaand jaar
2015	€ 228	€ 295,10	€ 281,80	€ 804,90	-
2016	€ 227	€ 304,55	€ 278,10	€ 809,65	+ 0,59%
2017	€ 228	€ 308,80	€ 238,40	€ 775,20	- 4,26%
2018	€ 229	€ 312,50	€ 238,70	€ 780,20	+ 0,65%
2019	€ 231	€ 316,90	€ 262,00	€ 809,90	+ 3,80%
2020	€ 234	€ 322,90	€ 315,80	€ 872,70	+ 7,75%
2021	€ 238	€ 330,97	€ 330,80	€ 899,77	+ 3,01%
2022	€ 241	€ 339,24	€ 330,80	€ 911,04	+ 1,25%
2023	€ 272	€ 350,77	€ 356,30	€ 979,07	+ 7,47%
2024	€ 244	€ 350,77	€ 362,00	€ 956,77	- 2,28%
2025	€ 273	€ 350,77	€ 368,00	€ 991,77	+ 3,66%

* op basis van de gemiddelde woningwaarde

** tarief t/m 500 m³ waterverbruik

*** vastrecht + gemiddeld 13 ledigingen 240 l. container restafval

Vergelijking woonlasten ten opzichte van landelijk gemiddelde

(bron: "Atlas van de lokale lasten 2024" van Coelo, ook deels te vinden op de website [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl))

	Roosendaal	Noord-Brabant	Landelijk
Eigenaar/bewoner	€ 957	€ 908	€ 994
Huurder	€ 665	€ 442	€ 457

Het betreft hier de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Voorgestelde tarieven 2025

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven:

Belastingsoort	2023	2024	2025	verschil
Onroerende zaakbelastingen				
- tarief eigenaren woningen	0,0931%	0,0814%	0,0895%	+ 10%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,1805%	0,1815%	0,2087%	+ 15%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1275%	0,1282%	0,1474%	+ 15%
Afvalstoffenheffing				
Vast bedrag per perceel	€ 245	€ 245	€ 251	+ 2,4%
Variabel tarief				
Per lediging van				
- 240-liter restafvalcontainer	€ 6,60	€ 6,60	€ 9,00	+ 36,4%
- 140-liter restafvalcontainer	€ 3,85	€ 3,85	€ 5,25	+ 36,4%
- per inworp ondergrondse container van 60 l.	€ 1,10			
1 t/m 100 aanbiedingen, per inworp		€ 1,50	€ 1,50	+ 0,0%
101 t/m 200 aanbiedingen, per inworp		€ 2,50	€ 2,50	+ 0,0%
201 t/m 500 aanbiedingen, per inworp		€ 3,50	€ 3,50	+ 0,0%
501 en meer aanbiedingen, per inworp		€ 4,50	€ 4,50	+ 0,0%
- per inworp ondergrondse container van 30 l.	€ 0,55			
1 t/m 100 aanbiedingen, per inworp		€ 0,75	€ 0,75	+0,0%
101 t/m 200 aanbiedingen, per inworp		€ 1,25	€ 1,25	+0,0%
201 t/m 500 aanbiedingen, per inworp		€ 1,75	€ 1,75	+0,0%
501 en meer aanbiedingen, per inworp		€ 2,25	€ 2,25	+0,0%
Rioolheffing				
- basistarief per jaar	€ 350,77	€ 350,77	€ 350,77	+ 0,0%
Parkeerbelasting				
- parkeren in gebied A, per uur	€ 2,10	€ 2,25	€ 2,65	n.v.t.
- parkeren in gebied B, per uur	€ 1,50	€ 1,65	€ 2,05	n.v.t.

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf worden de gemeentelijke risico's financieel vertaald en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te kunnen dekken.

De weerstandscapaciteit wordt afgestemd op het risicoprofiel van de gemeente, waarbij de ratio voor het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn.

Dit beleid is vastgelegd in de nota 'risicomanagement en weerstandsvermogen'.

Deze nota is in 2023 geactualiseerd.

Top 10 risico's

Elk jaar wordt een geactualiseerd risicoprofiel met de top 10 van risico's opgenomen in deze paragraaf.

1. Jeugdzorg (structureel risico)

De Jeugdwet is een open-einde regeling waardoor overschrijding tot de risico's behoort.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De contracten voor Niet Vrij Toegankelijke Zorg (NVTZ) zijn op basis van resultaatfinanciering belegd bij gecontracteerde zorgaanbieders, welke grotendeels voldoende is om te voorzien in een dekkend zorglandschap. Het vinden en behouden van voldoende gekwalificeerd personeel is voor veel aanbieders een uitdaging. Hierdoor zijn wachtlijsten niet te vermijden.
- > Door vroegtijdige signalering van problematiek kan met relatief lichte hulpverlening de juiste ondersteuning worden geboden, gemiddeld gezien wordt de hulp goedkoper, omdat er een effectievere inzet is van het voorliggend veld en de jeugdprofessional. Daarnaast wordt nog steeds strak gestuurd op het gebruik van hoogcomplex (dure) zorg.
- > De Hervormingsagenda is in 2023 door alle partijen ondertekend, de onduidelijkheid over de uitwerking hiervan zorgt nog voor een hoog risico.
- > Het aantal jongeren en kinderen dat een beroep doet op ondersteuning vanuit de gemeente stijgt nog steeds met 7%, maar het beroep op Niet Vrij Toegankelijke Zorg stijgt aanzienlijk minder (2,5%).
- > Het woonplaatsbeginsel heeft voor de gemeente Roosendaal een substantiële financiële impact.

2. WMO (structureel risico)

De WMO is een open-einde-regeling waardoor overschrijding tot de risico's behoort.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er ontstaat een toenemende druk op budgetten WMO als gevolg van de bezuinigingen op beschermd wonen. De verdergaande vergrijzing vergroot daarbij het aantal zelfstandig wonende inwoners met een ondersteuningsvraagstuk. Daarnaast zien we ook dat er een gebrek is aan geschikte woningen om langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen.
- > Vanaf 2023 is er een nieuwe overeenkomst voor de maatwerkvoorziening Wmo begeleiding. Hierin zullen risicobeperkende maatregelen worden meegenomen. Vanwege autonome ontwikkelingen (o.a. CAO-ontwikkelingen en vervoerskosten) lijkt een kostenstijging onontkoombaar.
- > De eigen bijdrage (max. € 20,60 per persoon per maand in plaats van inkomensafhankelijk) is door landelijke wetgeving opnieuw ingevoerd. Dit heeft reeds geleid tot een toename aan Wmo-voorzieningen.
- > Het kabinet heeft besloten om per 1 januari 2026 voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren.
- > Een groei in de aantallen jeugdigen die ondersteuning krijgen vanuit de Jeugdwet leidt ook tot groei in de instroom in de Wmo bij 18 jarigen.
- > We zetten in op de beweging naar het voorliggend veld en we gaan starten met indicatieloze dagbesteding.

3. Kosten bouw- en woonrijp maken Bravis valt duurder uit (incidenteel risico)

Met het bestemmingsplan De Bulkenaar is in februari 2022 het exploitatieplan vastgesteld. Het tekort op het exploitatieplan is door kredieten afgedekt. De opbrengsten (uitgifteprijs voor de gronden maatschappelijk) zijn vastgelegd en gemaximeerd in de anterieure overeenkomst met Bravis. De kostenkant is onderhevig aan macro economische ontwikkelingen, welke kunnen leiden tot forse prijsstijgingen (tot meer dan 10%).

4. Onderwijshuisvesting (structureel risico)

Uit landelijke benchmarks blijkt dat de kosten voor de bouw van nieuwe scholen stijgen. Door het grote aantal te vernieuwen scholen in de vastgestelde HPO's kan dit extra kosten met zich meebrengen. Het risico bestaat dat de huidige middelen voor onderwijs-huisvesting niet voldoende zijn. Dit geldt met name voor het primair onderwijs (PO).

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Landelijk worden de ontwikkelingen gevolgd. Mogelijk zal er ook op landelijk niveau worden nagedacht over de financiering van scholen, wat invloed kan hebben op het gemeentefonds.
- > Externe ontwikkelingen met betrekking tot de stikstofcrisis en sterk opgelopen kosten voor materiaal en arbeid hebben effect op de bouwbranche.
- > Voor VO zijn er contractafspraken gemaakt over doordecentralisatie. VO schoolbesturen hebben gemeld voor uitdagingen te staan om op lange termijn een positieve exploitatie te houden. Er is nog geen rekening gehouden met risico's die hiermee op de lange termijn kunnen gaan ontstaan.

5. Algemene Uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot (structureel risico)

De Algemene Uitkering gemeentefonds wordt altijd pas achteraf definitief vastgesteld, zodat er wijzigingen altijd nog mogelijk zijn. Er zijn nog forse onzekerheden over de meerjarige financiering van gemeenten via het Gemeentefonds.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er zijn nog forse onzekerheden over de meerjarige financiering van gemeenten via het Gemeentefonds, vooral met betrekking tot WMO en Jeugd. In hoeverre dit gemeenten gaat raken middels een lagere algemene uitkering is nog onduidelijk.
- > Het Rijk heeft de middelen die via de meicirculaire 2023 zijn verstrekt aan gemeenten niet structureel doorgetrokken na 2025. In 2026, het zogenaamde ravijnjaar, zien we de uitkering daarom kelderen. De keldering in 2026 maakt het voor gemeenten lastig om investeringen te kunnen doen, die ook na 2025 nog een behoorlijke financiële impact zullen hebben.

6. Stijging aantal bijstandsklanten (structureel risico)

Als het aantal bijstandsklanten meer stijgt (of minder daalt) dan begroot, nemen zowel de uitkeringslasten als de uitvoeringskosten bij het Werkplein toe. Door bijvoorbeeld faillissementen, instroom statushouders enzovoorts kan het aantal bijstandsklanten onverwachts snel toenemen.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > In de vastgestelde begroting 2025 van het Werkplein is uitgegaan van een stijging van het klantenbestand van 2%. In 2025 blijft het bestand stabiel (stijging van 0%). Eerder was voor 2024 nog uitgegaan van een stijging van het bestand met 1,4%. Dat betekent dat de verwachte ontwikkeling in 2024 nadeliger zal uitpakken. Dat heeft ook een financieel effect op de komende jaren. Tegenover de uitkeringslasten staan de BUIG-middelen. De inschatting van dit budget voor 2024 bedraagt € 34,6 miljoen. Dat betekent dat het BUIG-budget nog voldoende is om de lasten te kunnen dekken.
- > Vanaf 2022 werken we met een egaliseringsreserve participatie om de nadelen en voordelen van de bijstand te vereffenen. De verwachting is dat deze buffer de komende jaren niet voldoende saldo bevat om alle tegenvallers op te vangen.

7. Data wordt gegijzeld door cybercriminelen (incidenteel risico)

Als cybercriminelen toegang krijgen tot ons netwerk en data versleutelen, dan kunnen ze om losgeld vragen om de data weer vrij te geven.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er is continu aandacht voor bewustwording onder medewerkers voor informatiebeveiliging.
- > Technisch wordt met autorisaties enz. het risico verder verkleint.
- > Extra technische beveiligingsmaatregelen op de mailserver om de kans dat mailtjes met "foute links en bijlagen" doorkomen te minimaliseren.
- > Netwerksegmentering: bij infectie of versleuteling, wordt slechts een deel van het netwerk geraakt.
- > Opslag van data verspreiden: door onder meer toepassing van SaaS wordt de opslag van data verspreid over meerdere locaties en meerdere leveranciers. Als één leverancier gehackt wordt, wordt alleen die data versleuteld.

8. Beheer openbaar groen (structureel risico)

Het bestrijden van exoten (Eikenprocessierupsen, dennenprocessierupsen, Japanse Duizendknoop) wordt steeds meer regulier werk. Het risico bestaat dat de overlast groter wordt en dat dit extra kosten met zich mee gaat brengen om de overlast te beperken. Daarnaast kan klimaatverandering leiden tot langdurige droge periodes. Om het huidige groenassortiment te behouden, zullen extra maatregelen nodig zijn.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Meer eiken worden preventief gespoten en er komen steeds meer natuurlijke vijanden. Eerst ontstaat er een soort plaag, vervolgens zie je dat de natuur zich langzaam maar zeker herstelt.
- > Een andere exoot is de dennenprocessierups; deze is in aantocht vanuit het zuiden. Dennen hebben we alleen in bosstroken staan, maar deze rups heeft meer brandharen. Impact nog niet bekend.
- > Japanse duizendknoop is een echt probleem; om de locaties structureel Japanse duizendknoop vrij te maken (op sommige locaties minimaal 150 cm diep grond uitwisselen) hebben we minimaal € 50.000- € 100.000 nodig uitgaande van de huidige locaties.
- > Mogelijke oplossingen voor de droogte zijn dat Waterschappen het water langer vast moeten houden, maar ook moet nagedacht worden over ander groen en minder diversiteit in soorten (vooral soorten uit het Middellands zeeklimaat, maar die hebben het ook weer moeilijk in de winters).
- > Personeelstekorten op de arbeidsmarkt zullen komende jaren mogelijk leiden tot hogere personeelskosten

9. Grondverwerving Bulkenaar duurder (incidenteel risico)

Grondverwerving De Bulkenaar is gestart ten behoeve van de aanleg van het Bravis ziekenhuis. Het risico bestaat dat de gemeente een hogere grondprijs moet betalen door een uitspraak van een rechter bij de onteigeningsprocedures dat er sprake is van Maatschappelijke gronden.

10. Terugloop parkeeropbrengsten (structureel risico)

De afname van de parkeervraag de afgelopen jaren is enigszins hersteld, hoewel de opbrengsten van de parkeergarages achterblijven ten opzichte van voor corona. Het is nog niet duidelijk welk structureel effect dit heeft.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er wordt steeds meer online gewinkeld, de vraag naar fysieke winkels neemt af.
- > Er wordt een onderzoek uitgevraagd om te onderzoeken hoe de exploitaties van parkeergarages verbeterd kan worden.

Toelichting op het weerstandsvermogen

Risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de begroting 2025 is tot stand gekomen door voor alle organisatieonderdelen de risico's in het desbetreffende werkveld te bepalen.

Aan elke risicovolle gebeurtenis is een kans en een financiële waarde toegekend.

Omdat niet alle risico's zich maximaal en/of gelijktijdig zullen voordoen, is een zogeheten statistische Monte Carlo risico-simulatie uitgevoerd.

Daarmee is berekend hoe groot de weerstandscapaciteit is die minimaal benodigd is om met een waarschijnlijkheid van 90% de gevolgen van zich eventueel voordoende risico's af te kunnen dekken.

In totaal zijn er voor de organisatie 81 risico's in beeld gebracht, waarvan 70 met een geldgevolg. In onderstaande tabel is per vakje het aantal risico's geïdentificeerd naar risicobedrag en de kans dat een risico zich zal voordoen. Het risicoprofiel is een momentopname.

Geld	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 1.000.000	11	5	1		2
€ 500.000 < x < € 1.000.000	9	1			1
€ 200.000 < x < € 500.000	4	6	3	2	
€ 50.000 < x < € 200.000	1	4			
x < € 50.000	11	5			3
Geen geldgevolgen	6	1	3		1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

De benodigde weerstandscapaciteit

Indien alle geïdentificeerde gemeentelijke risico's zich gelijktijdig en in maximale omvang voor zouden doen is een bedrag van € 51,0 miljoen benodigd. Dit zal in de praktijk echter niet het geval zijn, zodat het reserveren van dit maximale bedrag niet noodzakelijk is. De risicosimulatie toont aan dat met een waarschijnlijkheid van 90% een bedrag van € 12,0 miljoen voldoende is om de geïdentificeerde risico's in financiële zin te kunnen afdekken (= benodigde weerstandscapaciteit).

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

A. De vrij aanwendbare algemene reserves (incidenteel karakter)

Deze bestaan uit	Stand	31-12-2025
Algemene reserve	€	22.979.648
Totaal	€	22.979.648

B. De vrij aanwendbare bestemmingsreserves (incidenteel karakter)

Bestemmingsreserves zijn vrij aanwendbaar voor zover deze niet zijn belast met verplichtingen aan derden, respectievelijk wanneer zij niet de functie hebben van een egaliseringsreserve. Indien een risicogebeurtenis zich voordoet heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om de bestemming van de reserve te wijzigen ter dekking van het risico. De volgende (delen van) bestemmingsreserves worden als vrij aanwendbaar aangeduid:

	Stand	31-12-2024
Bestemmingsreserve Roosendaal spreekt, Roosendaal Doet	€	281.258
Bestemmingsreserve grondexploitatie	€	5.749.100
Bestemmingsreserve Participatie	€	2.361.704
Bestemmingsreserve Investeringsfonds	€	15.427.051
Bestemmingsreserve Aanpak snelweg A58	€	1.000.000
Duurzaamheid	€	221.848
Totaal	€	25.040.961

C. De onbenutte belastingcapaciteit (structureel karakter)

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de werkelijk opgelegde en de maximaal te heffen Onroerend Zaak Belasting (OZB). De raad heeft de mogelijkheid om in geval van een calamiteit de financiële gevolgen te dekken met een verhoging van de OZB. Conform de beleidsnota 'risicomanagement en weerstandsvermogen' is dit 2% van de in 2025 op te leggen aanslagen = $2\% \times \text{€ } 15.242.112 = \text{€ } 304.842$.

D. De post onvoorzien in de programmabegroting (structureel karakter)

De post onvoorzien staat structureel in de begroting, is € 150.000 en wordt ook als weerstandscapaciteit aangemerkt. Het is een structureel opgenomen begrotingspost, waartegenover geen directe uitgaven geraamd staan en die ingezet wordt voor onvoorziene, incidentele tegenvallers.

Kapitalisatiefactor

Gezien de structurele beschikbaarheid en de mogelijkheid om de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien structureel in te zetten ter dekking van risico's wordt conform de beleidsnota 'risicomanagement en weerstandsvermogen' een kapitalisatiefactor toegepast van 2,5.

De beschikbare weerstandscapaciteit ziet er voor de gemeente Roosendaal per 31-12-2025 als volgt uit:

	Begroting 2024 (per 31-12-2024)	Begroting 2025 (per 31-12-2025)
Structureel karakter		
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	298.280	304.842
Post Onvoorzien	150.000	150.000
	448.280	454.842
Kapitalisatiefactor structurele beschikbaarheid	2,5	2,5
subtotaal weerstandscapaciteit exploitatie	1.120.700	1.137.105
Incidenteel karakter		
Vrij aanwendbare algemene reserves:	15.432.100	22.979.648
Vrij aanwendbare bestemmingsreserves:	23.630.300	25.040.961
subtotaal weerstandscapaciteit vermogen	39.062.400	48.020.609
Totale weerstandscapaciteit	40.183.100	49.157.714

De beoordeling van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio en bedraagt per 31 december 2025:

$$\text{Ratio weestandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 49,2 mln}}{\text{€ 12,0 mln}} = 4,1$$

In de nota 'beleid risicomanagement en weerstandsvermogen' is het streefgetal voor het weerstandsvermogen vastgesteld op een minimale waarde van 1,0. De ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2025 voldoet met de waarde 4,1 ruimschoots aan deze norm. Ten opzichte van de begroting 2024 is de weerstands-ratio precies gelijk. Zowel de beschikbare weerstandscapaciteit is hoger geworden, met name doordat de Algemene Reserve en de Bestemmingsreserve Investeringsfonds zijn gestegen. Daarnaast is ook de benodigde weerstandscapaciteit hoger, dit wordt verklaard door onderstaande belangrijkste wijzigingen in de top 10.

De belangrijkste wijzigingen in de top 10 risico's ten opzichte van de begroting 2024 zijn:

- > Het risico 'stijging aantal bijstandsklanten' is verhoogd, omdat het UWV een hoger aantal bijstandsklanten verwacht.
- > Het risico 'Onderwijshuisvesting' is verhoogd, dit omdat niet helder is wat de vorming van de IKC's qua kosten precies met zich mee gaat brengen. Ook geven Voortgezet Onderwijs-besturen aan dat ze zorgen hebben over hun structurele financiële exploitatie.
- > Het risico op een aanhoudend hoge inflatie is lager geworden doordat de inflatie richting 2% gaat, dit risico valt hiermee buiten de top 10.
- > Doordat het risico op aanhoudend hoge inflatie lager is geworden komt het risico over Terugloop Parkeeropbrengsten weer terug in de top 10.
- > Nieuw ten opzichte van de begroting 2024 in de top 10 is het risico 'Grondverwerving Bulkenaar duurder'. Uitspraak van een rechter kan de maatschappelijke functie en daarmee de grondprijs beïnvloeden.

Let op: Voorzichtigheid blijft geboden

Voor de duidelijkheid: de hoogte van de weerstandsratio zegt niets over eventuele vrije ruimte binnen de begroting. Onder elke bestemmingsreserve liggen immers plannen. Aanwending van deze reserves voor het afdekken van risico's die zich voordoen, heeft consequenties voor de huidige onderliggende plannen.

Kengetallen

Het besluit tot wijziging van het BBV is in mei 2015 aangepast vastgesteld.

Er dienen kengetallen opgenomen te worden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (Artikel 11 BBV). Het betreft:

- > netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- > solvabiliteitsratio;
- > grondexploitatie;
- > structurele exploitatieruimte;
- > belastingcapaciteit.

Het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK) is een provinciaal toezichtskader waarin signaleringswaarden staan hoe de in deze paragraaf genoemde kengetallen te interpreteren. Het betreft geen normering, de invoering van de set van vijf kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Signaleringswaarden financiële kengetallen (GTK 2020)

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90 %	90-130 %	>130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90 %	90-130 %	>130 %
Solvabiliteitsratio	>50 %	20-50 %	<20 %
Grondexploitatie	<20 %	20-35 %	>35 %
Structurele exploitatieruimte (begroting)	>0 %	0 %	<0 %
Belastingcapaciteit	<95 %	95-105 %	>105 %

Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in de beoordeling van de financiële positie kan betrekken. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling (26 oktober 2015, nr. 2015-0000611752).

Begroting 2024	Verloop van de kengetallen					
Kengetallen:	Jaarverslag 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
netto schuldquote	38%	71%	64%	75%	81%	82%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38%	71%	64%	75%	80%	82%
solvabiliteitsratio	30%	18%	20%	16%	15%	13%
structurele exploitatieruimte	5%	0%	1%	-2 %	-1 %	-1 %
grondexploitatie	15%	5%	5%	2%	2%	0%
belastingcapaciteit	99%	100%	100%	100%	100%	100%

Beoordeling kengetallen

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft de hoogte van de schulden aan in relatie tot de jaarlijkse inkomsten en geeft hierdoor een indicatie van de flexibiliteit van de begroting.

Signaal: Het provinciaal toezichtskader geeft aan dat indien dit kengetal lager is dan 90% dat het als 'minst risicovol' wordt gezien. Dit is in Roosendaal het geval.

Solvabiliteitsratio: De solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen en vreemd vermogen aan. Het geeft daarmee een indicatie of een gemeente haar bezit zeer zwaar belast met schuld.

Signaal: Het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een kengetal van 20% als 'neutraal' kan worden gezien. Voor de begroting 2025 is het percentage precies 20%. Structureel is een dalend percentage te zien. In verband met de geplande investeringen vanuit het collegeprogramma is dit verklaarbaar en geeft het kengetal op dit moment geen directe aanleiding tot actie. De ontwikkeling van dit percentage wordt in de gaten gehouden.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan in hoeverre structurele lasten ook gedekt worden met structurele baten.

Signaal: Het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een kengetal boven de 0% als 'minst risicovol' kan worden gezien. In Roosendaal is dit voor de jaren 2024 en 2025 het geval. De gemeentefondscirculaire valt vanaf 2026 terug. Op dit moment is er geen aanleiding tot actie.

Grondexploitatie: dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Het is lastig om een norm te bepalen voor dit kengetal. Wel geeft het aan of een gemeente veel geld heeft gestopt in haar grondexploitatie, dit geld dient namelijk nog wel terugverdiend te worden. De laatste jaren ligt met name de focus op het ontwikkelen van beschikbare gronden, daarnaast zijn de gronden afgewaardeerd naar actuele boekwaarden.

Signaal: het provinciaals toezichtskader geeft aan dat als dit kengetal onder de 20% zit, dat het dan kan worden gezien als 'minst risicovol'. In Roosendaal is dit het geval.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De woonlasten zijn voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. De hoogte van deze woonlasten geeft aan in hoeverre de gemeente relatief hoog zit met de woonlasten ten opzichte van de WOZ-waarden, in vergelijking met andere gemeenten.

Signaal: het provinciaals toezichtskader geeft aan dat een percentage tussen de 95% en de 105% als 'neutraal' kan worden gezien. Dit is in Roosendaal het geval. In paragraaf 2 Lokale heffingen worden de onderliggende tarieven toegelicht.

Conclusie: De kengetallen tonen in totaliteit een goede financiële positie. Er is geen noodzaak om op basis van deze kengetallen beheersmaatregelen te treffen.

Paragraaf 3. Financiering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de gemeente Roosendaal haar activiteiten voor het komende jaar gaat financieren.

We staan voor een transparante en duurzame wijze van financiering van onze activiteiten. Als doelen zijn geformuleerd:

- > Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- > Het beschermen van het gemeentelijk vermogen en resultaat tegen financiële risico's, zoals rente-, koers-, krediet- en liquiditeitsrisico's.
- > Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.
- > Het optimaliseren van de banksaldi en renteresultaten.

Deze doelen worden binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido), Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) en verder Wet verplicht Schatkistbankieren (vSB) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Renterisico vlottende schuld

Het financieren van de gemeentelijke activa en exploitatie door middel van kortlopende geldleningen heeft twee voordelen: er kan snel worden ingespeeld op mutaties in de financieringsbehoefte en bij een normale rentestructuur - waarin het aantrekken van lange geldleningen duurder is dan korte geldleningen - is het een relatief goedkope financieringsvorm. Tegenover deze voordelen staat echter het nadeel van de korte rentevastheid, waardoor de gemeentelijke huishouding gevoelig wordt voor schommelingen in de rentestand. Om deze rentegevoeligheid te beperken heeft de wetgever de kasgeldlimiet ingesteld. Deze limiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld die de gemeente mag hebben. Er is sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet wanneer het kwartaalgemiddelde van de netto vlottende schuld gedurende twee opeenvolgende kwartalen hoger is dan de berekende limiet. Het percentage voor de limiet is bepaald op 8,5% van de begrotingsomvang met een minimum van € 300.000.

In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet berekend.

Lasten in de kolom 2024 zijn volgens de gegevens zoals die bij ons bekend waren op 22-08-2024. In dit bedrag zijn de lasten mutaties van de aanbiedingsnota en de amendementen, uiteraard, nog niet verwerkt.

Kasgeldlimiet (Bedragen x € 1.000)	2024 Primair	2024 Primair + 1e wijziging	2025 Primair (1)
Omvang lasten programmabegroting (1)	319.020	321.825	348.952
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	27.117	27.355	29.661

(1) Stand in de begroting voor het jaar 2025 op 22-8-2024

Renteontwikkeling

De rente op de geldmarkt vertoont een opgaande lijn. De Europese Centrale Bank (ECB) voert op dit moment een beleid waarmee de rente geleidelijk, afhankelijk van de Europese ontwikkelingen op de geldmarkt, wordt verhoogd. Het effect voor de gemeente is een stijgende rentelast.

Renteschema

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording is onderstaand renteschema opgenomen.

Renteschema 2025 (Bedragen x € 1.000)				
a.	De externe rentelasten over korte en lange financiering			5.174
b.	De externe rentebaten (idem)		-/-	18
	Saldo rentelasten en rentebaten			5.156
c1.	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-	548	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0	
			-/-	548
	Aan taakvelden toe te rekenen rente			4.608
d1.	Rente over eigen vermogen		+/+	0
d2.	Rente over voorzieningen		+/+	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			4.608
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	5.143
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (-/- = voordeel)			-535

Financieringssaldo

In de financiering van de gemeentelijke investeringen wordt deels door interne en deels door externe middelen voorzien.

Boekwaarde (Bedragen x € 1.000)	Rekening balansstand 31-12-2022	Rekening balansstand 31-12-2023 (Na resultaat verdeling)	Begroting prognose balansstand 31-12- 2024	Begroting prognose balansstand 31-12-2025
A. Investerings:				
Grondexploitatie	41.447	44.579	36.559	21.240
Overige investeringen	225.975	239.331	279.395	323.331
Totaal investeringen (A)	267.422	283.910	315.954	344.571
B. Financiering:				
Interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	136.274	139.982	132.002	124.646
Externe financieringsmiddelen (langlopende geldleningen en waarborgsommen)	98.000	86.875	104.950	98.025
Totaal financieringsmiddelen (B)	234.274	226.857	236.952	222.671
Financieringssaldo (B-A)	-/- 33.148	-/- 57.043	-/- 79.002	-/- 121.900

De in de tabel opgenomen berekeningen zijn gemaakt vanuit de stand van de huidige informatie en vragen om nadere toelichting.

Per 31 december 2025 is er een begroot restant financieringstekort van € 122 miljoen. Door het afzetten van de jaarlijkse mutatie in de investeringen van 2020 t/m 2022 blijkt dat circa 50% hiervan wordt gerealiseerd. Daarom is dit percentage van 50% gehanteerd voor de berekening van de rentelasten voor het verwachte financieringstekort. In de begroting 2024 is hiervoor € 1,383 miljoen opgenomen.

Door het naar verwachting wederom achterblijven van investeringen in 2025 t.o.v. de begroting 2025 is de verwachting dat het werkelijke financieringstekort over het jaar 2025 minder zal zijn dan begroot. Per 31 december 2025 wordt een financieringstekort verwacht van circa € 122 miljoen. De feitelijke omvang van het financieringstekort is onder andere afhankelijk van het daadwerkelijke verloop van de geplande investeringen en de dagelijkse ontvangsten en betalingen gedurende het jaar 2025.

De herfinanciering van het financieringstekort per ultimo 2025 kan worden ingevuld door een (her)financiering van maximaal € 100 miljoen aan nieuwe geldleningen (Lang geld). De resterende € 22 miljoen financieren wij met kort geld (Kasgeldleningen).

Vaste schuld

Mutaties vaste schuld

Vaste schuld ontstaat wanneer geldleningen worden aangegaan met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Daartoe wordt overgegaan wanneer de liquiditeitsplanning aangeeft dat er sprake is van een structurele financieringsbehoefte.

Renterisico vaste schuld

In de Wet Fido is onder andere de renterisico norm met betrekking tot de vaste schuld opgenomen. Deze norm dient decentrale overheden aan te zetten tot het spreiden van hun lange termijn renterisico door bij het samenstellen van de leningenportefeuille door middel van de verschillende rente typische looptijden rekening te houden met deze normstelling. De renterisico norm is bij ministeriële regeling vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het renterisico voor de komende jaren aan. De gevolgen van toekomstige geldopnamen zijn daarin nog niet verwerkt. Uit deze tabel blijkt dat we de komende jaren ruimschoots onder de renterisico norm blijven.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal lasten (1)	348.952	342.154	339.547	344.643
Renterisiconorm (20%)	69.790	68.431	67.909	68.929
Berekening renterisico				
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	31.925	5.925	4.925	4.925
Renterisico	31.925	5.925	4.925	4.925
Ruimte onder de rente risiconorm	37.865	62.506	62.984	64.004

(1) Stand lasten in de begroting voor het jaar 2025 per 22-08-2024.

Vaste uitzettingen

Mutaties vaste uitzettingen

Vaste uitzettingen zijn door de gemeente verstrekte geldleningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Dergelijke leningen worden enerzijds verstrekt in het kader van de publieke taakuitoefening, anderzijds in perioden waarin er sprake is van een liquiditeitsoverschot. Dit laatste komt echter zeker de laatste jaren niet of nauwelijks voor. In onderstaand overzicht staan de partijen vermeld aan wie door de gemeente Roosendaal in het verleden geldleningen zijn verstrekt, en ook de restantschuld en de ontstaansgrond van de leningen.

Geldnemer	Bedragen x € 1.000		Ontstaansgrond
	Rekening 31-12-2023	Begroting 01-01-2025	
Leningen Participatie Wet	443	600	Uitvoering Participatie Wet
Krediethypotheek Participatie Wet	73	73	Uitvoering Participatie Wet
Leenbijstand BBZ	405	405	Uitvoering Participatie Wet
Stimuleringsleningen Woon-Werk locaties	81	79	Volkshuisvesting
Startersleningen Roosendaal	12.863	15.488	Volkshuisvesting
Startersleningen Nieuwbouw dorpen	0	0	Volkshuisvesting
Startersleningen Huurwoningen Alwel	84	79	Volkshuisvesting
Duurzaamheidsleningen Roosendaal	465	372	Volkshuisvesting
Stimuleringsleningen	2.854	3.674	Volkshuisvesting
Verzilverleningen	133	190	Deelneming in NV
Monumentenfonds NV	600	600	Deelneming in NV
Totaal	18.001	21.560	

Debiteurenrisico op verstrekte leningen

Aan het voor langere tijd verstrekken van middelen aan derden kleef het gevaar dat deze derden op een onvoorzien moment niet meer aan hun aflossingsverplichting kunnen voldoen.

Ten aanzien van geldleningen die verstrekt zijn in het kader van de publieke taak speelt het debiteurenrisico een ondergeschikte rol. Bij de besluitvorming is aan het maatschappelijk belang van het verstrekken van dergelijke leningen een hogere prioriteit toegekend dan aan het daarmee samenhangende financiële risico. Dit geldt overigens ook ten aanzien van gegarandeerde geldleningen.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

De in de wet HOF vastgestelde macronorm wordt door vertaald naar individuele gemeenten in de vorm van een individuele referentiewaarde, die een indicatie geeft van het maximale aandeel in het EMU-saldo.

In onderstaande tabel is de berekening opgenomen voor de gemeente Roosendaal. Dit volgens de gegevens zoals die bij ons bekend waren op 29 augustus 2023. In deze berekeningen zijn de mutaties van de aanbiedingsnota en de amendementen uiteraard nog niet verwerkt.

Berekening EMU-saldo (1) (Bedragen x € 1.000)	Begroting			
	2025	2026	2027	2028
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	- 4.212	- 12.484	- 4.297	- -5.964
Bij:				
Mutatie voorzieningen	- 6.123	- 6.704	- 817	486
Af:				
Mutatie (im)materiële vaste activa	44.017	17.640	12.685	11.117
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-15421	-10.351	-75	-6.647
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im) materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-/- 38.931	-/- 26.477	-/- 17.724	-/- 9.948

Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB)

De wet vSB (zonder leenfaciliteit) houdt in dat decentrale overheden en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën. Er is een vrijstellingsgrens voor het afstorten van overtollige liquide middelen (het bedrag dat buiten het schatkistbankieren door de gemeente mag worden gehouden). Als het gemiddelde kwartaal bedrag van de positieve tegoeden minder is dan 2,00% van het begrotingstotaal, mag dit op de eigen bankrekeningen blijven staan. De (voorlopige) vrijstellingsgrens voor 2025 is, afgerond, € 7,0 miljoen. (2,00 % van € 349 miljoen).

Paragraaf 4. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Een groot deel van het gemeentelijke vermogen investeren we in het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen: groen, grijs (verhardingen, openbare verlichting, verkeersvoorzieningen, straatreiniging en onkruidbestrijding), blauw (water en riolering), civieltechnische kunstwerken en speelvoorzieningen. Onderhoud en tijdige vervanging van deze kapitaalgoederen is een belangrijke taak van de gemeente. Zorgvuldig beheer is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen en om de veiligheid van onze infrastructuur te waarborgen. Ook onderhouden we kunst in de openbare ruimte en ontsluiten we deze digitaal om de identiteit van Roosendaal blijvend te versterken.

Het totale bestand aan kapitaalgoederen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, duiden we aan met de term areaal. Het beheer en onderhoud van het areaal voeren we uit aan de hand van de door de gemeenteraad vastgestelde kaders ten aanzien van onderhouds- en kwaliteitsniveaus. De feitelijke planning van het beheer en onderhoud is opgenomen in de Beheerkalender.

Een algemene tendens die we hebben sinds 2023 is dat we zien dat de kosten voor het onderhoud structureel zijn gestegen. Dit wordt veroorzaakt door hogere materiaalkosten, tekort aan personeel, verduurzaming materieel. Vooraf is de hoogte van deze stijging niet voorzien.

In 2023 zijn we overgestapt naar een nieuw onderhoudsbeheerssysteem, van GBI naar iAsset, hierbij ervaren we nog veel technische mankementen. Onze areaalgegevens die we hier in deze paragraaf noemen zijn daarom wisselend afkomstig uit ons oude systeem GBI of uit ons nieuwe systeem iAsset.

In 2024 is een integraal onderhoudsbestek op de markt gezet. De opzet van dit integrale bestek is dat de gemeente Roosendaal op beeldkwaliteit zal worden onderhouden. Hierbij zal op basis van meldingen onderhoud worden gepleegd aan het groen, zal er straatreiniging worden uitgevoerd, maar ook onkruidbestrijding worden gedaan en zullen waar nodig afvalbakken worden geleegd.

Groen

Groen betreft het beheer en onderhoud van openbaar groen, bossen en natuurterreinen.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

In 2024 is een integraal onderhoudsbestek op de markt gezet in twee percelen, boven en onder de A58. Tijdens de offerteaanvraag was een significante prijsstijging te zien, welke veroorzaakt werd door verschillende omstandigheden: het groeiseizoen, en daarmee samenhangend de maaiperioden zijn langer geworden. Ook zijn er grote personeelstekorten bij de aannemers, en zorgt de verduurzaming van het materieel voor prijsstijgingen, daar de aanschaf van elektrische machines veel hoger is.

Grijs

Verhardingen

Verhardingen betreft het beheer en onderhoud van verhardingen bestaande uit elementen, asfalt, half-verhard en onverhard.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de Beheerkalender zijn de noodzakelijke projecten opgenomen die in het jaar 2025 worden uitgevoerd. Om de kwaliteit van de verhardingen te bepalen, vindt een jaarlijkse wegenspectie plaats.

Openbare verlichting

Openbare verlichting betreft lichtmasten/armaturen en voorzieningen voor bijvoorbeeld het aanlichten van bijzondere gebouwen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de Beheerkalender zijn de in 2025 noodzakelijk te vervangen lichtmasten en armaturen opgenomen. In 2024 zal worden gestart met het versneld voorzien van LED lampen in de lichtmasten en armaturen.

Verkeersvoorzieningen

Verkeersvoorzieningen betreft onder meer bebording, bewegwijzering, geleide systemen en verkeersregelininstallaties (VRI's).

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

De aanpassingen aan de VRI's voeren we conform het vastgestelde vervangingsprogramma uit. Voor 2025 staan er een aantal vervangingen gepland en deze doen we met intelligente VRI's (iVRI's). Een iVRI is een regelininstallatie die kan communiceren met voertuigen en fietsers. Het vervangingsprogramma is zo goed als mogelijk afgestemd op de ruimtelijke ontwikkelingen in Roosendaal. Bij nieuwe iVRI's passen we LED-armaturen toe, zodat de lampen langer meegaan en niet elk jaar vervangen hoeven te worden. In het kader van duurzaamheid en kostenbesparing worden armaturen van de bestaande VRI's ook vervangen door LED-armaturen.

Straatreiniging

Straatreiniging betreft het vegen van straten.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Voor de reiniging van straten is met Saver een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Saver veegt de straten op basis van een vaste frequentie; iedere straat in Roosendaal wordt circa zes keer per jaar geveegd. Digitaal wordt bijgehouden wanneer welke straat is geveegd. Voor ontvangen meldingen rijdt iedere dag een zogenaamde 'hotspotwagen'. Deze wagen veegt eerst het centrum van Roosendaal en rijdt daarna langs de ontvangen meldingen in de buurten en dorpen; iedere buurt en/of dorp komt om de week aan de beurt. Bij de veegwagen rijdt een gehele ronde een onkruidbestrijdingsmachine mee als proef met als doel een betere kwaliteit te leveren en de meldingenstroom te verminderen. In 2024 is een integraal onderhoudsbestek gegund, dit betekent dat meldingen binnen dit bestek worden opgepakt en de vaste frequentie door Saver blijft.

Onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding betreft de bestrijding van onkruid op verhardingen binnen de bebouwde kom.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Het onkruid op verhardingen wordt bestreden door inzet van hete lucht, borstels, een waterunit en bosmaaiers. Verhardingen waar weinig gebruik van wordt gemaakt en die moeilijk te onderhouden zijn, worden mogelijk vervangen door groen of door printbeton. In 2024 is het onderhoud in een integraal onderhoudsbestek weg gezet. Hiermee wordt Roosendaal op beeldkwaliteit onderhouden. Hierdoor zullen losse meldingen voortaan binnen het integraal bestek opgepakt worden.

Blauw

Water

Water betreft de volgende onderdelen die onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen:

- > De ontvangstplicht voor drijfvuil, baggerspecie en maaisel van de watergangen die in beheer en onderhoud zijn bij het Waterschap (categorie A watergangen);
- > Het onderhoud van de overige watergangen (categorie B en C watergangen);
- > Het onderhoud van vijvers en andere waterpartijen (inclusief oeverzones, beschoeiingen en retentievoorzieningen);
- > Vaarwegbeheer voor de haven (vaardiepte op orde);
- > Beheer van (berm-)sloten.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

Het Waterschap is verantwoordelijk voor het beheer van het oppervlaktewater, zowel voor de waterkwaliteit als voor de waterkwantiteit. Voor het onderhoud is onderscheid gemaakt in afvoerende functie binnen het regionale watersysteem.

Riolering

Riolering betreft het beheer en onderhoud van de voorzieningen voor het afvalwater, hemelwater en grondwater.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

De focus van het rioleringsbeheer is in de planperiode van het Water- en Rioleringsprogramma (WRP) vooral gericht op:

- > Het in stand houden van het huidige areaal;
- > Het voorkomen van wateroverlast en bevorderen van klimaatadaptatie;
- > Het beperken van de stijging van de rioolheffing;
- > De samenwerking in de Water- en Klimaatkring West-Brabant
- > Monitoren van het Water- en Rioleringsprogramma

Het rioleringsstelsel in Roosendaal is in voldoende tot goede staat. De geplande maatregelen worden genomen naar aanleiding van inspecties. Waar nodig wordt de riolering vervangen, gerenoveerd of gerepareerd. Gelet op de impact van deze werkzaamheden op de openbare ruimte is de discipline riolering leidend bij de afstemming met de overige beheerdisciplines (met name wegonderhoud/-reconstructies). In de Beheerkalender zijn de noodzakelijke projecten opgenomen. In 2025 zetten we het ingezette proces door van data gedreven (risico gestuurd) beheer voor de vrijvervalriolering. De opgedane ervaringen worden gebruikt om de andere beheerprocessen binnen het domein van stedelijk water te verbeteren.

Civiltechnische kunstwerken

Betreft het beheer van bruggen, tunnels, viaducten, keerwanden, damwanden, kademuren, geluidschermen, steigers, vlonders, schanskorven en keermuurtjes.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in het op orde brengen van bruggen, tunnels, geluidschermen, steigers, keerwanden en keermuren. Daarbij is door middel van afgesloten contracten de onderhoudssituatie verzekerd. Ook is en wordt geïnvesteerd in de vervanging van damwanden. De inschatting is dat de overige kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau gehouden kunnen worden binnen de beschikbaar gestelde kredieten voor civieltechnische kunstwerken. Met uitzondering van de viaducten Nelson Mandelaweg. Mogelijk is komende jaren een nieuw krediet voor herstelwerkzaamheden viaducten Nelson Mandelaweg benodigd. Schadeontwikkeling aan deze jonge viaducten wordt onderzocht.

Speelvoorzieningen

Betreft het beheer van uiteenlopende speelvoorzieningen, variërend van afgebakende plekken met speeltoestellen tot trapvelden en jongerenontmoetingsplaatsen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Doelstelling is om alle locaties veilig in stand te houden. Het onderhoud van de speeltoestellen is gegund aan de WVS. De jaarlijkse verplichte keuring wordt uitgevoerd door een marktpartij. Waar mogelijk worden in overleg en met inzet van inwoners nieuwe speellocaties aangelegd. Het beschikbare budget voor het onderhouden van de speeltoestellen is toereikend. Voor het compleet vervangen van speellocaties en uitbreiden van locaties of het aantal locaties dienen indien nodig apart middelen voor te worden aangevraagd.

Gemeentelijke gebouwen

Voor de instandhouding van het gemeentelijk vastgoed wordt het vastgoed onderhouden conform de afspraken die worden vastgelegd in huur- en gebruiksovereenkomsten.

In de praktijk heeft het vastgoed daarmee conditiescore 2 (goede conditie) of 3 (redelijke conditie) en minimaal 4 (matige conditie; voor af te stoten gebouwen).

Een vastgesteld meerjaren onderhoudsplan ligt hieraan ten grondslag.

Buitensportaccommodaties

Roosendaal heeft acht sportparken met in totaal 39 buitensportvelden (waarvan acht kunstgrasvelden) en een atletiekbaan in eigendom. De verenigingen die deze velden gebruiken, onderhouden de velden en de overige sportvoorzieningen in de meeste gevallen zelf. Hiervoor zijn gebruiksovereenkomsten met de verenigingen aangegaan. Verenigingen betalen geen gebruiksvergoeding en ontvangen daarnaast een onderhoudsbijdrage. Daarmee moet het onderhoudsniveau van de velden op het basisniveau gehouden worden. 'Basis' betekent dat de accommodaties op een veilige manier gebruikt kunnen worden voor sportbeoefening. Noodzakelijke vervangingsinvesteringen, zoals natuurgrasrenovaties en het vervangen van kunstgrasvelden, worden door de gemeente uitgevoerd. Het vastgestelde Beheerplan Buitensportaccommodaties ligt daaraan ten grondslag.

Areaalgegevens

(bronnen: iAsset 2024/GBI 2022/Florox 2024)

	eenheid	heden
WEGEN		
Wegvakonderdeel	m ²	5.101.612
-waarvan: elementen	m ²	2.729.283
-waarvan: asfaltverharding	m ²	2.107.029
-waarvan: half verhard / onverhard	m ²	194.586
-waarvan cementbeton	m ²	70.714
Bermen in Buitengebied	m ²	905.858
OPENBARE VERLICHTING		
Masten	stuks	16.973
Armaturen totaal	stuks	18.224
-waarvan conventioneel	stuks	12.501
-waarvan led	stuks	5.723
Totaal energieverbruik	KW	424,76
RIOLERING		
vrijervalleiding	m ¹	523.810
drainage	m ¹	125.600
goot	m ¹	3.550
persleiding/drukriolering	m ¹	153.400
gemalen	stuks	133
mini gemalen	stuks	551
infiltratievoorzieningen	stuks	43
WATER		
waterloop	m ¹	863.139
watervlakte	m ²	910.410
GROEN		
	eenheid	hoeveelheid
boom	stuks	51.731
plantenbak	stuks	176
haag	m ²	62.245
natuurlijke beplanting	m ²	1.717.443
gras	m ²	4.531.312
cultuurrijke beplanting	m ²	557.640
CIVIELTECHNISCHE KUNSTWERKEN		
civieltechnische kunstwerken	stuks	259
VERKEERSREGELINSTALLATIES		
verkeersregelinstallaties	stuks	38
HEKWERKEN EN POORTEN		
IJzeren sierhekwerk, natuursteen, metselwerk	m ¹	252
Eenvoudig hekwerk, paal en gaas, hout, harmonicagaas en hekwerk draadstaalmaat	m ¹	10.975
Hekwerk draadstaalmaat	m ¹	821
Poorten	stuks	41

	eenheid	heden
Buitensportaccommodaties		
sportparken	stuks	9
natuurgrassportvelden	stuks	31
kunstgrassportvelden	stuks	8
Gebouwen		
gebouwen (eigendom)	stuks	60
Artistieke kunstwerken		
artistieke kunstwerken	stuks	66
SPEELVOORZIENINGEN		
speeltoestellen	stuks	1.079
speellocatie	stuks	239
speelondergrond	m ²	32.249

Financiële gegevens

(volgens meerjarenbegroting 2025-2028 en Investeringsplan 2025-2028)

KAPITAALGOED	P.	2025	2026	2027	2028
Groen	4	€ 7.499.365	€ 7.739.345	€ 7.982.812	€ 8.221.466
Wegen	4	€ 14.882.465	€ 15.353.761	€ 16.012.478	€ 16.658.288
Oppervlaktewater/ havens	4	€ 757.757	€ 787.584	€ 818.931	€ 851.866
Riolering/drainage	4	€ 11.932.789	€ 12.741.838	€ 13.555.298	€ 14.457.083
Civiltechnische kunstwerken	4	€ 1.270.615	€ 1.270.090	€ 1.269.804	€ 1.270.139
Speelvoorzieningen	4	€ 414.254	€ 417.966	€ 421.752	€ 425.602
Div. tractiemiddelen OW (IP 2025-2029)	IP	€ 30.000	€ 392.500	€ 300.000	€ 90.000
TOTAAL		€ 36.787.245	€ 38.703.084	€ 40.361.075	€ 41.974.444

Paragraaf 5. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de gemeente als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de gemeente zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft. De gemeente Roosendaal neemt zowel deel in rechtspersonen, tot stand gekomen op grond van de publiekrechtelijke Wet Gemeenschappelijke Regelingen als in rechtspersonen, gestoeld op privaatrechtelijke samenwerkingsvormen.

Visie en doelstellingen

Onze ambitie is ervoor te zorgen dat verbonden partijen op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij door zoveel mogelijk een scheiding van klantrol (vakwethouder) en eigenaarsrol (andere wethouder). Dit wordt onder andere bereikt door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Nota Verbonden Partijen

Op 16 mei 2024 heeft de Roosendaalse gemeenteraad ingestemd met de nieuwe nota 'Verbonden Partijen en overige samenwerking West-Brabant 2024'. Deze nota geldt voor de periode 2024-2028 en is in regionaal verband opgesteld. In de nota is rekening gehouden met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr.).

In 2027 wordt deze nota geëvalueerd en geactualiseerd.

In de nota worden de spelregels benoemd voor verbonden partijen.

De hoofdlijnen van deze spelregels staan opgenomen in 2 infographics, waarin de scheiding gemaakt is tussen publiekrechtelijke verbonden partijen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr.) en privaatrechtelijk verbonden partijen op basis van het Burgerlijk Wetboek (BW).

De algemene afspraak die geldt voor samenwerkingen:

1. Elke vorm van samenwerking begint bij duidelijke afspraken over bevoegdheden, verantwoordelijkheden, kaders en verantwoording;

Afspraken die gelden voor publiekrechtelijke samenwerking op grond van de Wgr:

2. Risicoprofiel als kader voor actieve informatieplicht, informatievoorziening en vorm van raadssamenwerking;
3. Gemeenten zorgen voor gezamenlijke integrale aansturing en afstemming;
4. Gezamenlijke kaderstelling met financiële en beleidsmatige richtlijnen voor de begroting;
5. Termijnen voor behandeling van conceptbegroting en jaarrekening (1 april en 1 juli);
6. Evaluatie wordt 4-jaarlijks overwogen;

Afspraken die gelden voor privaatrechtelijk verbonden partijen op grond van het BW:

7. Borgen van zeggenschap via statuten en beïnvloeding hiervan door wensen en bedenkingen;
8. Actief beheer, informatie uitwisselen en rapporteren op maatschappelijke effecten;
9. Evenwichtig samengestelde raden van bestuur, directies en raden van toezicht/ commissarissen (benoemen, verlengen, schorsen en ontslaan);
10. Geen bestuurders of ambtenaren van gemeenten in Raden van Commissarissen of Raden van Bestuur/directies;
11. Beloningsbeleid zoveel mogelijk conform WNT;
12. Invloed op strategiebepaling door college en gemeenteraad;
13. Vermogenspositie en dividendbeleid bij deelnemingen periodiek herijken;
14. Tijdig deponeren van jaarstukken, beoordeling en transparant publiceren daarvan.

Richtlijnen begrotingen 2025 gemeenschappelijke regelingen

De deelnemers geven jaarlijks richtlijnen mee aan een verbonden partij. Hierdoor kunnen de deelnemers sturen op de beleidsmatige en financiële kaders van een verbonden partij. Het opstellen van de richtlijnen gebeurt in overleg met de andere deelnemers van een verbonden partij, zodat het draagvlak voor de richtlijnen groot is. Bij voldoende draagvlak moet een verbonden partij de richtlijnen verwerken in de Kaderbrief, die als opmaat dient voor de begroting.

De richtlijnen die we als gemeente meegeven aan onze verbonden partijen worden door de gemeenteraad vastgesteld. Separaat aan onze gemeentebegroting worden deze richtlijnen aan de gemeenteraad aangeboden, zodat de gemeenteraad deze in november kan behandelen.

De financiële richtlijnen voor de begroting 2025 zijn eerder in 2023 meegegeven. Tijdens het opstellen van de meerjarenbegroting 2025 hebben de verbonden partijen zoveel mogelijk rekening gehouden met de afspraken en richtlijnen uit de eerdere conceptversie van de nieuwe nota.

In de nieuwe nota verbonden partijen liggen nu de financiële richtlijnen voor de komende vier jaar vast. Daarmee zorgen we ervoor dat de jaarlijkse richtlijnen in hoofdzaak over de inhoud gaan. Wanneer er ontwikkelingen zijn die invloed hebben op de gemeentefinanciën dan is een heroverweging van deze afspraken mogelijk.

In de nota Verbonden Partijen zijn de volgende financiële richtlijnen vastgelegd:

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.
2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerp-begroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerp-begroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerp-begroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemoogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).
6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Lijst verbonden partijen van de gemeente Roosendaal

De verbonden partijen van onze gemeente zijn, conform het nieuwe BBV, gesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Vennootschappen en coöperaties
3. Stichtingen en verenigingen
4. Overige verbonden partijen

Op de volgende pagina's is een uitgebreide lijst opgenomen van alle verbonden partijen die onze gemeente heeft. Hieronder zijn de verbonden partijen alvast gegroepeerd volgens bovenstaande indeling.

Gemeenschappelijke regelingen	Vennootschappen en coöperaties
1. Veiligheidsregio Midden en West-Brabant	1. NV Monumentenfonds Brabant
2. Regio West-Brabant	2. NV Rewin West-Brabant
3. ICT West-Brabant West	3. Roosendaal Borchwerf II BV
4. Regionaal Bureau Leren West-Brabant	4. Borchwerf II BV
5. West-Brabants Archief	5. Borchwerf II CV
6. WVS-Groep	6. Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal BV
7. Werkplein Hart van West-Brabant	7. Parkeer Beheer Roosendaal BV
8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	8. NV Saver
9. Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GR OGZ) / GGD West-Brabant	9. NV Brabant Water
10. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord	10. NV Bank Nederlandse Gemeenten
11. Belastingssamenwerking West-Brabant	11. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
12. BENEKO (Benelux Groepering voor territoriale Samenwerking)	12. CSV Amsterdam BV
13. Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (GR GIA)	13. Enexis Holding NV
	14. Binnenstad Roosendaal BV (voorheen Smart City Roosendaal BV)
Stichtingen en verenigingen	Overige verbonden partijen
1. Stichting Beheer Borchwerf II	

Toekomstige ontwikkelingen

De focus van de Regio West-Brabant (RWB) verlegt zich naar de nieuwe economie gericht op plantbased, innovatie en circulariteit. Daarbij worden de taakvelden op het gebied van mobiliteit en ruimte grotendeels afgestoten richting de stedelijke regio's en eventuele andere gemeentelijke samenwerkingsverbanden. De stedelijke regio's zijn op hun beurt bezig met een nieuwe samenwerkings- en governance structuur om zich te richten op de taakvelden ruimte/wonen, mobiliteit, economie, landschap en verduurzaming. In 2025 zal hierover meer duidelijkheid komen.

Ook wordt er met 6 deelnemers gewerkt aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling Beschermd wonen onder programma 5: GR Centrumregeling beschermd wonen, maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en aanverwante taken. Deze zal na vaststelling ingaan in 2025.

STADSTUIN VAN HASSELT

Uitgebreide lijst van verbonden partijen van de gemeente Roosendaal

1. Gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Roosendaal

1. Veiligheidsregio Midden en West-Brabant (Tilburg)	
Programma: 1. Besturen & Samenwerken	
Opgericht per: 1 januari 2010	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2025: € 5.233.000 > Per 31-12-2025: € 4.444.000	
<u>Grootste risico's in 2025:</u> Een belangrijk risico is de WNRA en Europese deeltijdrichtlijn. Het is nog onzeker of het huidige stelsel met vrijwillige brandweerlieden, die alleen voor onkosten worden gecompenseerd kan blijven bestaan. Indien dit niet het geval is, kan dit tot hoge extra structurele lasten leiden. De Veiligheidsregio heeft geen algemene reserve die kan dienen om de risico's op te vangen.	
2. Regio West-Brabant (Etten-Leur)	
Programma: 1. Besturen & Samenwerken	
Opgericht per: 1 januari 2011	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2025: € 977.000 > Per 31-12-2025: € 916.000	
<u>Grootste risico's in 2025:</u> In de begroting 2025 noemt de RWB een aantal risico's waarvan de RWB aangeeft dat de kans dat het risico zich voor doet zeer klein tot klein is. De grootste risico's betreffen uitval van personele capaciteit (langdurig) en het verminderen van subsidiemogelijkheden. De RWB heeft geen reserves opgebouwd die kunnen dienen voor het opvangen van risico's.	

Portefeuillehouder:
Burgemeester Buijs (AB-lid)

Doelstelling:
Zorg voor veiligheid: crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.

Deelnemers:
24 gemeenten

Aantal fte's:
602,1

Aantal vrijwilligers:
1.265

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 49.959.000
> Per 31-12-2025: € 57.369.000

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 5.695.086
2026: € 5.859.938
2027: € 5.949.367
2028: € 6.013.895

Portefeuillehouder:
Burgemeester Buijs (AB-lid)

Doelstelling:
Versterking van de regio op de gebieden economie en arbeidsmarkt, mobiliteit, duurzaamheid, zorg, welzijn, onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling en wonen. Daarnaast is de RWB een strategische gesprekspartner voor o.a. de provincie, de nationale overheid en Europa.

Deelnemers:
16 gemeenten

Aantal fte's:
10,1 (Bedrijfsvoering RWB)
10,8 (Strategische agenda)
49,3 (Uitvoeringsgerichte taken)

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 6.420.000
> Per 31-12-2025: € 6.420.000

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 2.571.038
2026: € 2.609.928
2027: € 2.723.141
2028: € 2.807.580

3. ICT West-Brabant West (Moerdijk)

Programma:
Besturen & Samenwerken

Opgericht per:
1 augustus 2015

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 0
> Per 31-12-2025: € 0

Grootste risico's in 2025: De grootste risico's hebben betrekking op het kunnen handhaven van het niveau van de dienstverlening en het kunnen werven van voldoende gekwalificeerd personeel. De risico's zijn niet gekwantificeerd en ICTWBW beschikt niet over reserves om zelf eventuele tegenvallers op te vangen. Dit is in lijn met de (regionale) nota Verbonden Partijen waarbij het weerstandsvermogen wordt aangehouden bij de deelnemers (en niet bij de GR).

4. Regionaal Bureau Leren (Breda)

Programma:
2. Leren & Ontwikkelen

Opgericht per:
1 augustus 2012

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 0
> Per 31-12-2025: € 0

Grootste risico's in 2025: Vaste formatie op VSV programma gelden. Doorontwikkeling RBL als geheel. Uittreding of verandering in afname van diensten door deelnemers. Hierdoor kan de bijdrage van de gemeente Roosendaal stijgen

Portefeuillehouder:
Wethouder Van der Star (Lid Bestuur)

Doelstelling:
Het realiseren van een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur, zodat gemeenten zich kunnen blijven ontwikkelen richting een efficiëntere en digitale overheid.

Deelnemers:
4 gemeenten (Roosendaal, Etten-Leur, Moerdijk, Tholen) en het Werkplein

Aantal fte's:
32,64

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 3.605.277
> Per 31-12-2025: € 4.955.277

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 2.921.344
2026: € 2.921.521
2027: € 2.812.357
2028: € 2.739.978

Portefeuillehouder:
Wethouder Koenraad (lid bestuur)

Doelstelling:
Een effectieve en efficiënte leerplichtadministratie waardoor schooluitval en verzuim worden voorkomen.

Deelnemers:
16 gemeenten

Aantal fte's:
24,01 (vanaf 1/8:22,94)

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 2.080.639
> Per 31-12-2025: € 2.080.639

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal
2025: € 77.862
2026: € 81.286
2027: € 84.272
2028: € 87.370

5. West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)

Programma:
Leren & Ontwikkelen

Opgericht per:
1 juli 2016

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 255.095
> Per 31-12-2025: € 255.095

Grootste risico's in 2025: geen.

6. WVS-Groep (Roosendaal)

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Opgericht per:
1974

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 4.250.000
> Per 31-12-2025: € 4.000.000

Grootste risico's in 2025: De rijksbijdrage voor de Wsw laat zich moeilijk voorspellen. Hierdoor kunnen grote fluctuaties ontstaan in het resultaat van de WVS. De uitstroom van SW-ers wordt niet meer gecompenseerd door nieuwe instroom. Hierdoor komt de uitvoering van opdrachten en daarmee ook de toegevoegde waarde onder druk te staan. Het achterblijven van het aantal afgenomen leerwerktrajecten door het Werkplein en de ISD Brabantse Wal, waardoor WVS een deel van de opbrengsten niet kan realiseren. In de keten is dit effect echter neutraal, omdat bij het Werkplein en de ISD dan ook geen kosten gemaakt worden.

7. Werkplein Hart van West-Brabant (Etten-Leur)

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Opgericht per:
1 januari 2015

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 0
> Per 31-12-2025: € 0

Grootste risico's in 2025: De ontwikkeling van het klantenbestand van het Werkplein wordt als grootste risico beschouwd. Indien het klantenbestand toeneemt, neemt ook de bijdrage aan het Werkplein toe. Dit risico wordt beheerst door de inzet van de egaliseringsreserve participatie.

Portefeuillehouder:
Wethouder Van der Star

Doelstelling:
Het WBA draagt bij aan een efficiënte en effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Het WBA faciliteert de gemeenten in het maken van een omslag naar digitale archivering en informatievoorziening.

Deelnemers:
9 gemeenten

Aantal fte's:
23

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 460.348
> Per 31-12-2025: € 425.250

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 706.601
2026: € 754.198
2027: € 777.868
2028: € 802.668

Portefeuillehouder:
Wethouder Van Ginderen

Doelstelling:
Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), alsmede activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.

Deelnemers:
9 gemeenten

Aantal fte's:
36,0

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 25.318.000
> Per 31-12-2025: € 24.818.000

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 2.125.919
2026: € 2.317.884
2027: € 2.465.219
2028: € 2.550.759

Portefeuillehouder:
Wethouder Van Ginderen (AB- en DB lid)

Doelstelling:
Zoveel mogelijk inwoners van de deelnemende gemeenten naar vermogen te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt, of - indien dit niet haalbaar is - in de maatschappij.

Deelnemers:
6 gemeenten

Aantal fte's:
194,58

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 7.744.943
> Per 31-12-2025: € 6.594.506

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal in de uitvoeringskosten:
2025: € 8.387.628
2026: € 8.746.460
2027: € 9.122.430
2028: € 9.524.990

8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (Tilburg)

Programma:
4. Wonen & Verblijven

Opgericht per:
1 januari 2013

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 3.148.000
> Per 31-12-2025: € 2.930.000

Grootste risico's in 2025: De invoering van de Omgevingswet heeft effect op de uitvoering van de VTH-taken. Wat de financiële gevolgen hiervan zijn is op dit moment lastig in te schatten. Uit een landelijk onderzoek blijkt dat de kosten van de Omgevingswet een miljard duurder uitvalt. Een deel van die kosten komt voor rekening van de OMWB. Het risico bestaat dat de werkprogramma's niet volledig gerealiseerd kunnen worden. Andere risico's betreffen nog altijd de krapte op de arbeidsmarkt en het hoge ziekteverzuim.

9. GGD West-Brabant (Breda)

Programma:
5. Zorgen & Stimuleren

Opgericht per:
1 januari 2000

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 6.587.000
> Per 31-12-2025: € 6.667.000

Risico's in 2025: Green Deal Duurzame Zorg is als PM post opgenomen, dit betreffen samenwerkingsafspraken met de Rijksoverheid om de zorg duurzamer te maken. Gezien de recente ervaring is een voornaam risico de informatiebeveiliging. Hiervoor worden maatregelen getroffen, tot die tijd is het een risico.

10. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Programma:
5. Zorgen & Stimuleren

Opgericht per:
31 oktober 2005

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 15.099.000
> Per 31-12-2025: € 14.758.000

Grootste risico's in 2025: Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen.

Portefeuillehouder:
Wethouder Koenraad

Doelstelling:
De OMWB werkt aan een leefbare en duurzame regio en maakt omgevingsvergunningen voor de deelactiviteit milieu. Bovendien controleert de OMWB of bedrijven zich aan de regels houden.

Deelnemers:
25 gemeenten + provincie Noord-Brabant

Aantal fte's:
348

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 5.386.000
> Per 31-12-2025: € 7.429.000

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 1.761.260
2026: € 1.834.528
2027: € 1.902.039
2028: € 1.972.034

Portefeuillehouder:
Wethouder Van Ginderen (AB lid)

Doelstelling:
De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners van West-Brabant. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.

Deelnemers:
16 gemeenten

Aantal fte's:
394

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 10.500.000
> Per 31-12-2025: € 10.500.000

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 2.118.286
2026: € 2.216.786
2027: € 2.319.866
2028: € 2.427.740

Portefeuillehouder:
Wethouder Van Ginderen

Doelstelling:
De RAV verzorgt zowel acute zorgverlening als besteld ambulancevervoer.

Deelnemers:
40 gemeenten

Aantal fte's:
688,7

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 33.302.000
> Per 31-12-2025: € 31.611.000

Verwachte financieel resultaat 2025:
€ 0

Bijdrage gemeente Roosendaal:
Van de deelnemers wordt geen bijdrage gevraagd.

11. Belasting Samenwerking West-Brabant

Programma:
6. Betalen & Financiering

Opgericht per:
1 januari 2012

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: € 0
> Per 31-12-2025: € 0

Grootste risico's in 2025: De Hoge Raad heeft inmiddels uitspraak gedaan en geoordeeld dat de regeling voor de berekening van de kostenvergoeding voor de behandeling van het bezwaar in belastingzaken deels buiten toepassing moet blijven. Concreet is de verlaging hiermee teruggedraaid. In de 1e Bestuursrapportage 2024 is hiermee rekening gehouden. Het risico is dus nihil

12. BENEKO

Programma:
1. Besturen & Samenwerken

Opgericht per:
1968

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: niet beschikbaar
> Per 31-12-2025: niet beschikbaar

Grootste risico's in 2025: Er zijn momenteel geen risico's in beeld

13. Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt crisiszorg West-Brabant (MCZ)

Programma:
5. Zorgen & stimuleren

Opgericht per:
2019

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2025: niet beschikbaar
> Per 31-12-2025: niet beschikbaar

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: De BWB is verantwoordelijk voor de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen. Daarnaast geeft de BWB uitvoering aan de wet WOZ.	Deelnemers: 12 gemeenten + waterschap Brabantse Delta	Aantal fte's: 142,3
--	--	---	-------------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2025: € 5.951.000 > Per 31-12-2025: € 5.801.000	Verwachte financieel resultaat 2025: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2025: € 2.038.000 2026: € 2.132.000 2027: € 2.221.000 2028: € 2.314.000
--	--	--

Portefeuillehouder: Burgemeester Buijs (AB lid)	Doelstelling: Bevordering grensoverschrijdende samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten	Deelnemers: 25 grensgemeenten in de provincies Antwerpen en Noord-Brabant	Aantal fte's: Niet beschikbaar
---	---	---	--

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2025: niet beschikbaar > Per 31-12-2025: niet beschikbaar	Verwachte financieel resultaat 2025: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2025: € 3.000
--	--	---

Portefeuillehouder: Wethouder van Ginderen (lid plenair overleg)	Doelstelling: Samenwerking verankeren bij de regionale aanpak van het voorkomen en bestrijden van GIA en de zorg voor 1 meldpunt Crisiszorg in de regio West-Brabant	Deelnemers: 14 gemeenten	Aantal fte's: Niet beschikbaar
--	--	------------------------------------	--

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2025: niet beschikbaar Per 31-12-2025: niet beschikbaar	Verwachte financieel resultaat 2025: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2025: € 1.087.696
--	--	---

2. Vennootschappen en coöperaties

1. NV Monumentenbeheer Brabant	
Programma: 2. Leren & Ontwikkelen	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 578.198 positief > Per 31-12-2023: € 2.177.726 negatief Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.	
Grootste risico's in 2025: Afwaardering van de achtergestelde lening als gevolg van de overname door BOEI.	
2. NV Rewin West-Brabant	
Programma: Werken & Ondernemen	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 1.430.771 > Per 31-12-2021: € 1.548.133 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	
Grootste risico's in 2025: Op dit moment zijn geen risico's voorzien.	
3. Roosendaal Borchwerf II BV	
Programma: Werken & Ondernemen	
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 3.755.883 > Per 31-12-2023: € 3.752.707 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.	
Grootste risico's in 2024: Zie Borchwerf II CV.	
4. Borchwerf II BV	
Programma: Werken & Ondernemen	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 144.008 > Per 31-12-2023: € 150.290 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.	
Grootste risico's in 2024: Zie Borchwerf II CV.	

Portefeuillehouder:
Wethouder van der Star

Doelstelling:
NV Monumenten Beheer Brabant houdt zich bezig met het verwerven, restaureren, herbestemmen en beheren van monumenten zodat het cultureel erfgoed in Brabant niet verloren gaat. Voor alle aangekochte monumenten wordt een rendabele herbestemming gezocht die past bij het monument en de omgeving en die bijdraagt aan het behoud en versterking van de kwaliteit en belevingswaarde van het historische stads- of dorpsbeeld. De gemeente Roosendaal heeft de voormalige kerk St. Jan op de Markt ingebracht bij Monumentenbeheer.

Aandeelhouders:
Provincie Noord-Brabant
Gemeente Roosendaal
Gemeente Meierijstad
Gemeente Tilburg
CZ Groep

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 8.749.543
> Per 31-12-2022: € 8.685.955
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.

Verwachte financieel resultaat 2025:
nihil

Bijdrage gemeente Roosendaal 2025:
N.v.t.

Portefeuillehouder:
Wethouder Vermeulen

Doelstelling:
Het versterken van de sociaal-economische structuur en het bevorderen van de werkgelegenheid in West-Brabant.

Aandeelhouders:
De 16 deelnemende gemeenten aan de GR RWB vormen de aandeelhouders van NV Rewin. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 9% in NV Rewin.

Verwachte omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2021: € 1.157.976
> Per 31-12-2021: € 1.178.230
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021

Verwachte financieel resultaat 2025:
Nihil

Bijdrage gemeente Roosendaal:
2025: € 287.529
(Rewin is onderdeel van de RWB; de gemeentelijke bijdrage is daarom ook meegenomen in de bijdrage aan de RWB)

Portefeuillehouder:
Wethouder Van der Star

Doelstelling:
Financiering van Borchwerf II. Deze BV is een stille vennoot in Borchwerf II CV.

Aandeelhouder:
Gemeente Roosendaal
(100% van de aandelen)

Omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2023: € 12
> Per 31-12-2023: € 11
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.

Verwachte financieel resultaat 2025:
Niet bekend.

Bijdrage gemeente Roosendaal 2025:
N.v.t.

Portefeuillehouder:
Wethouder Vermeulen

Doelstelling:
De exploitatie van Borchwerf II: in deze BV vindt de daadwerkelijke realisatie van het bedrijventerrein plaats. Beherend vennoot van Borchwerf II CV.

Aandeelhouders:
> Gemeente Roosendaal (25%)
> Gemeente Halderberge (25%)
> Heijmans Infrastructuur Ontwikkeling BV (50%)

Omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2023 € 304.444
> Per 31-12-2023: € 304.273
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de -jaarrekening 2023.

Verwacht resultaat 2025:
Niet bekend.

Bijdrage gemeente Roosendaal 2025:
N.v.t.

5. Borchwerf II CV**Programma:**

Werken & Ondernemen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 1.951.912

> Per 31-12-2023: € 1.850.912

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.

Grootste risico's in 2025: Het risico is beperkt. Er zijn nog maar een paar kavels waar geen verkoopovereenkomst of optie-overeenkomst onder ligt. Op Roosendaals grondgebied zijn alle kavels verkocht.

6. Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal BV**Programma:**

Wonen & Verblijven

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 739.139

> Per 31-12-2023: € 174.174

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023

Grootste risico's in 2025: De gemeente Roosendaal heeft een gemeentegarantie verstrekt van € 750.000 ten behoeve van een lening van DER BV bij de BNG. Om het risico voor de gemeente te beperken moet DER BV jaarlijks een risicopremie betalen voor de garantstelling van 2% van de uitstaande lening. Daarnaast is de exploitatie in de toekomst sterk afhankelijk van het bouwtempo in Stadsoevers.

7. Parkeer Beheer Roosendaal BV**Programma:**

Wonen & Verblijven

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2022: € 32.296

> Per 31-12-2022: € 3.918

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2022.

Grootste risico in 2024: Toename van de kosten die mogelijk niet te dekken zijn uit de opbrengsten.

8. NV SAVER**Programma:**

4. Wonen & Verblijven

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 25,4 miljoen

> Per 31-12-2023: € 26,3 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023

Grootste risico's in 2025: De belangrijkste risico's voor Saver hebben betrekking op de krapte op de arbeidsmarkt. Vanwege brand is er sprake van omzetzerving in 2024 met een uitloop naar 2025.

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Sturend en controlerend orgaan op de exploitatiemaatschappij (zijnde Borchwerf II BV). Financier van Borchwerf II BV.	Aandeelhouders: > Roosendaal Borchwerf II BV (24%) > Halderberge Borchwerf II BV (24%) > Heijmans Infrastructuur BV (48%) > Borchwerf II BV (4%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 52.654 > Per 31-12-2023: € 28.490 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.	Verwachte financieel resultaat 2025: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: De aanleg en exploitatie van het warmtenet in Stadsoevers.	Aandeelhouders: Gemeente Roosendaal (100%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 2.247.867 > Per 31-12-2023: € 2.655.547 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023	Verwachte financieel resultaat 2025: Nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: De uitvoering van het parkeerbeleid en de exploitatie van parkeergarages en vrachtwagenparking.	Aandeelhouder: Gemeente Roosendaal (100%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 14,1 miljoen > Per 31-12-2022: € 13,6 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2022.	Verwachte financieel resultaat 2025: Nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: € 1.450.000

Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad	Doelstelling: Het inzamelen, bewerken en verwerken van afval en het reinigen van de openbare ruimte.	Aandeelhouders per 1-1-2025: > Gemeente Roosendaal 2.400 gewone en 2.400 cum. pref. aandelen > Gemeente Bergen op Zoom 2.040 gewone en 2.040 cum. pref. aandelen > Gemeente Halderberge 900 gewone en 900 cum. pref. aandelen > Gemeente Woensdrecht 660 gewone en 660 cum. pref. aandelen > Gemeente Rucphen 1.200 gewone aandelen > Gemeente Zundert 1.150 gewone aandelen > Gemeente Steenberghe 1.300 gewone aandelen
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 13,6 miljoen > Per 31-12-2023: € 13,9 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023	Verwachte financieel resultaat 2024: Nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: € 11,8 miljoen

9. NV Brabant Water

Programma:

6. Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2022: € 685 miljoen

> Per 31-12-2022: € 690 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2022.

Grootste risico's in 2025: Brabant Water heeft een aantal strategische risico's (bijv. verontreiniging van de drinkwaterbron), operationele risico's (bijv. betrouwbaarheid van de waterleidingen), financiële verslaggevingsrisico's en compliance risico's benoemd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Het weerstandsvermogen van Brabant NV is ruim voldoende.

10. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Programma:

Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 4.615 miljoen

> Per 31-12-2023: € 4.721 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.

Grootste risico's in 2025: De bank beschikt over een uitgebreid risicomodel, waarmee alle risico's goed in beeld zijn en binnen de (wettelijke) normen blijven. Ook de beheersmaatregelen zijn op orde.

11. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Programma:

6. Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 1.480.014

> Per 31-12-2023: € 1.445.000

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2023.

Grootste risico's in 2025: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 1.535.187).

12. CSV Amsterdam BV

Programma:

6. Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 210.079

> Per 31-12-2023: € 98.188

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2023.

Grootste risico's in 2025: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 20.000).

Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad	Doelstelling: Drinkwatervoorziening in Noord-Brabant.	Aandeelhouders: > Provincie Noord-Brabant (31,6%) > 60 gemeenten (68,4%), waaronder Roosendaal (4,06%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 534 miljoen > Per 31-12-2022: € 576 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2022.	Verwachte financieel resultaat 2025: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: n.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: BNG Bank is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. Het doel daarbij is om duurzaam bij te dragen aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	Aandeelhouders: > Staat der Nederlanden (50%) > Provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap (50%), waaronder de gemeente Roosendaal (1%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 107.459 miljoen > Per 31-12-2023: € 110.819 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.	Verwachte financieel resultaat 2025: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: n.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in NV Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V., tevens voor 50% eigenaar van EPZ, heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50%-belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV. In 2011 is, na een bemiddelingstraject, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. Het voornemen is om in 2022 te liquideren.	Aandeelhouders: Alle gemeenten en provincies die hun aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent hebben verkocht aan energiebedrijf RWE. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 9.914 > Per 31-12-2023: € 31.995 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2022.	Verwachte financieel resultaat 2025: Negatief	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer.	Aandeelhouders: Alle gemeenten en provincies die hun aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent hebben verkocht aan energiebedrijf RWE. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in CSV Amsterdam BV.
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 13.351 > Per 31-12-2023: € 50.606 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2023.	Verwachte financieel resultaat 2025: -/- € 100.000	Bijdrage gemeente Roosendaal 2025: N.v.t.

13. Enexis Holding NV (vh Essent NV)

Programma:

6. Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 5.441 miljoen

> Per 31-12-2023: € 5.320 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023

Grootste risico's in 2025: Omdat de gemeente Roosendaal maar een klein belang heeft in Enexis, zijn de financiële risico's zeer gering.

14. Binnenstad Roosendaal BV

Programma:

3. Werk & Ondernemen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2023: € 42.856

> Per 31-12-2023: € 83.724

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.

Grootste risico's in 2025: N.v.t.

Portefeuillehouder:
Wethouder Van der Star

Doelstelling:
Enexis is verantwoordelijk voor het transport en de distributie van energie en het in stand houden van de netwerken daarvoor.

Aandeelhouders:
De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in Enexis Holding NV.

Omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2023: € 4.907 miljoen
> Per 31-12-2023: € 5.140 miljoen
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023

Verwachte financieel resultaat 2025:
Niet bekend

Bijdrage gemeente Roosendaal 2025:
N.v.t.

Portefeuillehouder:
Wethouder van Ginderen (commissaris)
Wethouder Van der Star (aandeelhouder)

Doelstelling:
Het gezamenlijk ontplooiën van activiteiten, waarbij technologie in brede zin wordt ingezet om de (binnen) stad Roosendaal te versterken en aantrekkelijker te maken voor consumenten, bewoners, ondernemers en commercieel vastgoed eigenaren.

Aandeelhouders:
Gemeente Roosendaal

Omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2023: € 115.655
> Per 31-12-2023: € 42.689
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2023.

Verwachte financieel resultaat 2025:
Niet bekend

Bijdrage gemeente Roosendaal 2025:
N.v.t.

3. Stichtingen en verenigingen

1.	Stichting Beheer Borchwerf II	
	Programma: Werken & Ondernemen	
	Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 829.448 > Per 31-12-2023: € 829.448 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.	
	Grootste risico's in 2025: N.v.t.	

Portefeuillehouder:
Wethouder Van Gestel

Doelstelling:
Beheer Borchwerf II.

Deelnemers:
> Gemeente Roosendaal (25%)
> Gemeente Halderberge (25%)
> Ondernemers Borchwerf II (50%)

Omvang Vreemd Vermogen:
> Per 01-01-2023: € 275.272
> Per 31-12-2023: € 461.271
Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2023.

Verwachte financieel resultaat 2025:
Niet bekend

Bijdrage gemeente Roosendaal 2025:
Geen gegevens beschikbaar

Paragraaf 6. Grondbeleid

Visie en beleid

In 2025 wordt de nieuwe nota Grondbeleid vastgesteld door de gemeente. Hierin wordt vastgelegd wanneer de gemeente kiest voor een actief grondbeleid en wanneer een faciliterende rol. Het Rijk dringt erop aan om tijdig een duidelijke keuze te maken en vervolgens met volle inzet die koers vast te houden.

Bij de keuze voor actief grondbeleid kan de gemeente maximale regie voeren en haar ambities op verschillende beleidsvelden zoals circulair, klimaat adaptief, natuur inclusief, biobased waar maken. Ambities kosten geld en als gevolg van het meer betaalbaar bouwen met lagere grondopbrengsten komt de economische uitvoerbaarheid onder druk te staan. Hierdoor zullen er keuzes gemaakt moeten worden over het ambitieniveau op de verschillende beleidsvelden op verschillende locaties. Dit ook om de woningbouw te versnellen.

Kostenverhaal

Als er sprake is van faciliterend grondbeleid is de gemeente verplicht al haar kosten te verhalen. De gemeente heeft als programma bij de omgevingswet de Nota Kostenverhaal vastgesteld. Hier ligt de basis voor het kostenverhaal en is het van belang een goede beleidsmatige onderbouwing in de omgevingsvisie te hebben om tot maximaal kostenverhaal te komen. We denken hierbij aan het verhalen van kosten inzake Bovenwijkse voorzieningen en bijdrage ruimtelijke ontwikkeling.

Aandachtspunt is dat er niet meer kosten verhaald kunnen worden dan er (grond)opbrengsten zijn. Dit betekent dat bij het faciliteren van het project de gemeente in aanvullende dekking dient te voorzien in kader van niet verhaalbare kosten.

Programmabegroting 2025

Momenteel kent de gemeente de volgende lopende grondexploitaties: Majoppeveld, Groot-Mariadal, Dunantstraat, Stadsoevers, Gebrande Hoef, Dunantstraat, De Hoogt, Kroeven-Noordoost en Vlietpark.

In de begroting 2025 worden de cijfers opgenomen op basis van de herziene grondexploitaties bij de jaarrekening 2023. Voor de toelichting van de afzonderlijke grondexploitaties wordt hiernaar verwezen.

Onderstaand het overzicht van de lopende grondexploitatie op basis van jaarrekening 2023:

Project	Netto contante waarde	Eindwaarde	Netto contante waarde	Eindwaarde	Netto contante waarde	Eindwaarde
	Begroting 2024	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2023
Majoppeveld	3.156	3.771	3.632	3.931	3.632	3.931
Bedrijventerreinen	3.156	3.771	3.632	3.931	3.632	3.931
Kroeven Noord Oost	188	203	188	203	0	0
Gebrande Hoef	-174	-208	136	148	136	148
Dunantstraat			15	16	15	16
Groot Mariadal	301	332	190	210	190	210
Stadsoevers	-2.865	-3.163	-3.762	-4.237	-3.762	-4.237
Wonen	-2551	-2.836	-3.233	-3.660	-3.421	-3.863
De Hoogt Wouw	414	448	81	86	81	86
Vlietpark	-214	-250	1.044	-1.199	1.044	-1.199
Totaal	200	197	1.126	-1.113	1.126	-1.113

Bestemmingsreserve grondexploitaties

De bestemmingsreserve kent per 1-1-2025 een geprognotiseerd saldo van € 5,76 miljoen.

De reserve is bestemd voor het verevenen van plansaldi van de verschillende grondexploitaties en het treffen van een verliesvoorziening bij vaststelling van grondexploitaties met een financieel tekort.

De bestemmingsreserve dient ook als weerstand vermogen om mogelijke risico's uit te dekken. Per grondexploitatie zal een risicoanalyse gemaakt worden om te bepalen wat het benodigde totale risicobudget is versus het beschikbare budget.

Momenteel zijn de volgende grondexploitaties in voorbereiding: Bovendonk 115, Geerhoek Wouw, Groene Kamers, Hart van de wijk Westrand, Laan van Brabant en Groot Kroeven Noordoost.

Flankerend beleid

Grondbeleid is een middel om de ruimtelijke beleidsdoelstellingen te realiseren.

Hierbij is een sterke relatie met de omgevingsvisie en het woonbeleid en overig vastgesteld beleid. De visie RSD2040 (schaalsprong) geeft een beeld over de mogelijke toekomstige ontwikkelingen en zal van invloed zijn op het grondbeleid. Daarnaast wordt in 2025 gewerkt aan een geactualiseerde woonstrategie. Ook dient rekening gehouden te worden met landelijk beleid en wetgeving, zoals bijvoorbeeld de Wet regie op de volkshuisvesting.

Paragraaf 7. Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de manier waarop we onze mensen, middelen en processen inzetten om het mogelijk te maken onze maatschappelijke doelen te realiseren. Vanuit onze Routekaart organisatieontwikkeling en ambitie Bedrijfsvoering zijn we continu alert naar verbetermogelijkheden om zo optimaal mogelijk in te spelen op de ontwikkelingen in de wereld om ons heen.

Visie en Kernwaarden

In 2023 hebben we onze visie aangescherpt naar:

Om de beste resultaten te halen voor Roosendaal werken we samen en zetten de leefwereld van inwoners centraal. We leren hierbij elke dag en bouwen vol ambitie aan een toekomstbestendig Roosendaal. Wij weten daarbij allemaal aan welke opgaven ons werk bijdraagt en dat motiveert. Wij geloven bovendien dat je meer werkplezier ervaart en tot betere resultaten komt als je zélf verantwoordelijkheid wilt en kunt nemen voor je eigen werk.

Nu sluit de visie nog beter aan bij het uitgangspunt dat we werken vanuit de leefwereld van onze inwoners. Dat past ook bij het ambitieakkoord.

Onze kernwaarden resultaatgericht, samen en de ander centraal blijven in 2024 ongewijzigd. We houden aandacht voor deze kernwaarden door bijvoorbeeld te investeren in leren en ontwikkelen. Door onze manier van werken te toetsen aan deze kernwaarden sluiten we optimaal aan bij de behoefte van het bestuur en onze inwoners.

Vier doelen voor ontwikkeling:

In de routekaart organisatieontwikkeling hebben we 4 doelen vastgesteld waar we van 2023 t/m 2025 aan gaan werken, om de organisatie nog verder te ontwikkelen en aan te blijven sluiten bij wat de maatschappij van ons vraagt:

1. Meer aandacht voor mensen
2. Samen (bij)sturen en prioriteiten stellen
3. Groeien naar een lerende organisatie
4. De juiste mensen aan boord houden en krijgen

In 2023 en 2024 hebben we al verschillende projecten afgerond die ook bijdragen aan deze vier doelen. In 2025 pakken we opnieuw een aantal acties op die bijdragen aan het realiseren van deze doelen: Zo voeren we ons recruitmentplan verder uit, gaan we nog actiever aan de slag met vertalen van onze kernwaarden naar onze werkpraktijk en blijven we continu ontwikkelen in onze sturing, waarbij het invoeren van projectmatig werken in 2025 een belangrijk onderdeel is.

CAO

De huidige CAO heeft een looptijd t/m 31 maart 2025. De onderwerpen arbeidsmarkt, vitaliteit en modernisering arbeidsvoorwaarden lopen door in het 1e kwartaal van 2025. Het is op dit moment nog niet duidelijk waarop de focus komt te liggen in de nieuwe CAO vanaf 1 april 2025. De verwachting is dat de vorming van het nieuwe Kabinet daar ook nog invloed op zal hebben.

Privacy en informatiebeveiliging

Privacy en informatiebeveiliging zijn van groot belang, omdat inwoners en partners erop moeten kunnen vertrouwen dat we zorgvuldig omgaan met hun gegevens. We hebben de wettelijke en maatschappelijke plicht om uiterst zorgvuldig om te gaan met privacygevoelige gegevens van onze inwoners en deze goed te beveiligen. Daarom is in 2025 ook aandacht voor privacy en informatiebeveiliging in de applicaties, processen en procedures. Door trainingen, workshops en e-learning blijven we investeren in het verhogen van het bewustzijnsniveau van onze medewerkers. Met technische maatregelen zorgen we voor een veilige ICT-infrastructuur. We voldoen aan wet- en regelgeving en geldende normenkaders zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), Wet Politiegegevens (Wpg) en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Het jaar 2025 staat in het teken van de invoering van de Europese richtlijn Network Information Security (NIS2).

Rechtmatigheid

Met ingang van het boekjaar 2023 legt het college via de jaarrekening verantwoording af over rechtmatigheid. Het voorlopige controleprotocol rechtmatigheid wordt telkens begin van een boekjaar door de Raad vastgesteld. Naar aanleiding van nieuwe regelgeving wordt deze een jaar later geactualiseerd. Dat is de opdracht voor het college om een rechtmatigheidsverantwoording voor te leggen. Gedurende het jaar vinden controlewerkzaamheden plaats. Voor het jaar 2024 zijn op dit moment geen bevindingen te melden.

Paragraaf 8. Subsidieverstrekingen

In 2025 subsidiëren we activiteiten die een aantoonbare bijdrage leveren aan het realiseren van gewenste gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. We verstrekken subsidies op basis van de Algemene subsidieverordening (ASV) Roosendaal.

De gemeente kan ervoor kiezen het beleid zelf uit te voeren, samen te werken in de regio, activiteiten te subsidiëren of de uitvoering in te kopen. Het is belangrijk een bewuste afweging te maken tussen de verschillende mogelijkheden.

Subsidiebeleid en subsidieregelingen 2024

In 2019 is het subsidiebeleid 'Open en transparant subsidiëren' vastgesteld. Ook in 2025 geven we uitvoering aan de algemene subsidieverordening en aan het nieuwe subsidiebeleid 'Open en transparant subsidiëren' met vernieuwde subsidieregels. Dat betekent dat regelingen voor meerjaren zijn uitgezet, waarvan een aantal met een open tenderregeling. Deze subsidies worden beoordeeld door een vooraf ingestelde onafhankelijke adviescommissie subsidies.

Nieuwe werkwijze één-op-één subsidies

In het subsidiebeleid zijn enkele uitzonderingen bekend, waar de subsidie is voorbehouden aan één vastgestelde organisatie. Voorheen werd voor deze subsidies een aparte één-op-één subsidieregeling vastgesteld. Vanaf 2024 worden deze subsidies aan vastgestelde organisaties opgenomen in het nieuwe 'Subsidieprogramma vastgestelde organisaties' en als begrotingssubsidie verstrekt. Hierbij staan zowel de ontvanger als het maximale subsidiebedrag expliciet op de begroting, waardoor aparte subsidieregels overbodig zijn.

Een aantal van huidige één-op-één subsidieregelingen hebben een looptijd tot en met 2024 en worden vanaf 2025 opgenomen in het Subsidieprogramma vastgestelde organisaties. Alle subsidies die door één organisatie aangevraagd en aan één organisatie kunnen worden toegekend, worden op termijn opgenomen in het Subsidieprogramma vastgestelde organisaties. Op deze wijze worden de nog lopende één-op-één subsidieregelingen uitgefaseerd, tot er geen lopende één-op-één subsidieregelingen meer zijn.

Vastgestelde organisaties en activiteiten voor de periode vanaf 2025

Vanaf 2025 zijn de volgende organisaties opgenomen in het Subsidieprogramma vastgestelde organisaties en één op één gesubsidieerd als (nieuwe of al lopende) begrotingssubsidie:

Naam instelling	Naam activiteit	Periode activiteit	Thema in programmabegroting	Subsidie 2025 (incl. 2,2% indexering)
Bibliotheek West-Brabant	Bibliotheekwerk incl. Nieuwe Media	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 1.610.915
Stichting Cultuur Verbindt Roosendaal	Cultuurnetwerk	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 510.703
Stichting Cultuurhuis Bovendonk	Exploitatiesubsidie - Beheer Cultuurhuis Bovendonk	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 117.805
Stichting Openluchttheater Nispen	Openluchttheater Nispen	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 13.198
Stichting Erfgoedcentrum Tongerlohuys	ErfgoedCentrum Tongerlohuys, incl. HIP en exploitatie	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 560.087
Stichting Schouwburg De Kring	Podiumkunsten	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 1.850.243
Stichting Energietransitie Roosendaal	Versnellen energietransitie	2024-2027	Programma 4 - Wonen en verblijven	€ 40.000
Stichting WijZijn Traverse Groep	Voorleesexpress	2024-2027	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	€ 49.452
Stichting RADAR (Regionale Anti Discriminatie Actie Raad) ¹	Uitvoeringsplan ADeR	2025-2026	Programma 5 - Zorgen en stimuleren	€ 338.387
Heemkundekring De Vierschaer ²	Laten beleven, motiveren en stimuleren van de erfgoedcultuur en gedachtegoed	2025-2028	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	nog niet bekend ²

¹ Vanaf 2027 worden de wettelijke taken en preventietaken voortgezet. Het daarvoor beschikbare budget wordt in 2026-2027 bekendgemaakt. Aansluitend wordt deze begrotingssubsidie voor 4 jaar voortgezet.

² Het college besluit eind augustus 2024 op de toevoeging van Heemkundekring De Vierschaer aan het Subsidieprogramma Vastgestelde Organisaties vanaf 2025.

Lopende één-op-één subsidieregelingen

Het Subsidieprogramma vastgestelde organisaties wordt jaarlijks geactualiseerd. Alle subsidies die door één organisatie aangevraagd en aan één organisatie kunnen worden toegekend, worden op termijn opgenomen in het Subsidieprogramma vastgestelde organisaties als begrotingssubsidie.

Ook subsidies aan vastgestelde organisaties waarvan de bestaande één-op-één subsidie-regeling afloopt worden toegevoegd aan het Subsidieprogramma. Op deze wijze worden de nog lopende één-op-één subsidieregelingen uitgefaseerd, tot er geen lopende één-op-één subsidieregelingen meer zijn.

Voor onderstaande subsidies zijn op dit moment nog één-op-één subsidieregelingen actief:

Naam instelling	Naam activiteit	Thema in programmabegroting	Huidige regeling
Stichting Jongerenraad Roosendaal	Jongerenraad 2022-2025	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	Jongerenraad 2022-2025 (1-op-1)
Stichting Speeltuin Kade	Speeltuinwerk 2022-2025	Programma 2 - Leren en ontwikkelen	Speeltuin 2022-2025 (1-op-1)
Samen in de Regio	Maatschappelijk Betrokken Ondernemersnetwerk 2022-2025	Programma 3 - Werken & ondernemen	Maatschappelijk Betrokken Ondernemersnetwerk 2022 tot en met 2025 (1-op-1)
Slachtofferhulp Nederland	Slachtofferhulp 2022-2025	Programma 5 - Zorgen en stimuleren	Slachtofferhulp 2022-2025 (1-op-1)
Stichting Roosendaals gehandicapte platform RoGeP	Activiteiten t.b.v. mindervalide personen 2022-2025	Programma 5 - Zorgen en stimuleren	Belangenbehartiging personen lichamelijke handicap 2022-2025 (ROGEP)
KBO-Kring Gemeente Roosendaal	Ondersteunen, informeren en adviseren van doelgroep senioren 2022-2025	Programma 5 - Zorgen en stimuleren	Belangenbehartiging, advies en ondersteuning senioren 2022-2025 (KBO)

Als de één-op-één subsidieregeling waar bovenstaande subsidies onder worden verstrekt afloopt, kunnen deze subsidies worden opgenomen in het Subsidieprogramma vastgestelde organisaties.

Lopende of voormalige 1-op-1 subsidies, die zijn of worden stopgezet per 2024 of 2025

In 2024 en/of per 2025 zijn een aantal voormalige 1-op-1 subsidies gestopt. Hieronder de organisaties en subsidies die het betreft, inclusief de reden van stopzetting.

Naam instelling	Naam activiteit	Thema in programma-begroting	Huidige regeling	Vervolg
Stichting RADAR (Regionale Anti Discriminatie Actie Raad) ³	Uitvoering WGA 2022-2025	Programma 5 - Zorgen en stimuleren	Anti-discriminatie-voorziening 2022-2025 (RADAR)	vanaf 2025 opname in subsidie-programma, zie ³
Stichting Citymarketingbureau Roosendaal	Citymarketing 2023-2024	Programma 3 - Werken & ondernemen	Citymarketing 2023 tot en met 2024 (1-op-1)	vanaf 2025 wordt een andere financieringsvorm gezocht
COC West-Brabant ⁴	Voorlichting, Zichtbaarheid, Ontmoeting 2022-2025	Programma 5 - Zorgen en stimuleren	Belangenbehartiging seksuele diversiteit LHBTI+ personen 2022-2025	gestopt per 2024, zie ⁴

³ Deze subsidieregeling wordt per 31/12/2024 ingetrokken, omdat de gesubsidieerde activiteiten vanaf 2025 zijn opgenomen in de begrotingssubsidie Uitvoeringsplan ADeR 2025-2026.

⁴ Het bestuur van COC West-Brabant heeft eind 2023 haar functie neergelegd. De subsidieverlening is per 1 januari 2024 gestopt. Als zich een nieuw bestuur vormt of de activiteiten worden overgenomen door een ander regiobestuur, kan deze subsidie als begrotingssubsidie worden opgenomen in het Subsidieprogramma Vastgestelde Organisaties.

Subsidieaanvragen 2025

Het aanvragen van subsidies verloopt digitaal. Zo kan de gemeente makkelijker en sneller met organisaties communiceren. Om rechtmatig te handelen wordt het subsidieproces 2024 en de daarbij behorende termijnen gevolgd. Dat betekent dat uiterlijk 31 december 2024 voor alle vastgestelde subsidieregelingen 2025 bekend moet zijn wie subsidie krijgt. In 2025 wordt de voortgang van de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten gemonitord.

Monitoring voortgang gesubsidieerde activiteiten

Een groot aantal subsidies zijn voor meerjaren verleend. Voor deze subsidies wordt tussentijds de inhoudelijke en financiële voortgang gerapporteerd, beoordeeld en besproken. Daar waar nodig kan op basis van de rapportages worden bijgestuurd.

Vorbereidingen subsidieregelingen 2026

In 2025 worden er opnieuw regels opgesteld voor het verstrekken van subsidies voor 2026. Het is niet noodzakelijk om voor alle lopende subsidieregelingen een nieuwe regeling op te stellen. Een aantal subsidieregelingen is voor meerdere jaren en loopt tot en met 2025. Voor deze regelingen wordt opnieuw bekeken of deze nog aansluiten bij de gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. Op basis daarvan wordt een nieuwe regeling opgesteld. Andere regelingen lopen bijvoorbeeld van 2023 t/m 2026 of 2024 t/m 2027. Hiervoor worden pas nieuwe subsidieregelingen opgesteld als de oude regeling verlopen is.

Paragraaf 9. Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Overheden moeten transparanter worden en moeten ervoor zorgen dat informatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Gemeente Roosendaal wil een open organisatie zijn. Op die manier dragen we bij aan de ambities op het gebied van betrouwbare en gastvrije gemeente. We streven naar meer dan een technisch-juridische implementatie van de Woo en maken steeds meer informatie actief openbaar, en makkelijk en snel vindbaar voor inwoners. Vanaf 2022 zijn we hiermee bezig en maken al veel informatie actief openbaar.

- > Op 1 november 2024 moeten de eerste vijf (van elf) informatiecategorieën verplicht actief openbaar worden gemaakt. We voldoen al aan die verplichting. We verwachten in 2025 een nieuw Koninklijk Besluit waarin nieuwe categorieën verplicht worden. We zorgen er daarom voor dat we tijdig klaar zijn voor de verplichting die gaat volgen, en sorteren daar waar mogelijk en wenselijk op voor;
- > We gaan verder met het aanpassen van onze processen en systemen om informatie makkelijk vindbaar en toegankelijk te maken voor inwoners en ondernemers;
- > We ontwikkelen het publicatieplatform door, zodat informatie toegankelijk is voor inwoners en zij op een laagdrempelige manier informatie kunnen vinden;
- > We zetten in op nog verder verbeteren van het proces behandelen Woo-verzoeken;
- > We gaan verder met het op orde brengen van onze informatiehuishouding;
- > We zetten verder in op bewustwording van medewerkers op hun rol in het proces en op hun rol in het zijn van een open en transparante gemeente;

Paragraaf 10. Indicatoren prioriteiten collegeprogramma

Inleiding

In het collegeprogramma 2022-2026, 'Zij aan Zij voor Roosendaal' staan 15 prioriteiten benoemd. We hebben daarbij voor elk punt aangegeven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en met wie we daarvoor samenwerken. Om de voortgang van de maatschappelijke doelen van de prioriteiten te volgen gaan we monitoren. Hierbij gaat het om de vraag: wat merken we meetbaar van deze prioriteit in de samenleving?

De maatschappelijke doelen van de prioriteiten¹ zijn zo veel als mogelijk vertaald naar indicatoren. Een indicator is een meetbaar begrip dat een signalerende functie heeft en een aanwijzing geeft over de mate waarin een doel wordt behaald. Een voorbeeld van een indicator om te kunnen volgen of inwoners in een vroeger stadium gebruik maken van regelingen op het gebied van bestaanszekerheid is 'De gemiddelde schuld bij huishoudens in schuldhulpverlening'.

De complexiteit van de maatschappelijke doelen is echter niet altijd te vangen in meetbare indicatoren. Een voorbeeld daarvan is de ambitie om te werken aan een inclusieve samenleving. De inclusiviteit van onze samenleving kunnen we niet eenvoudig meten. We kunnen geen uitspraken doen als 'onze samenleving is 14 procentpunten inclusiever geworden'. Voor de monitoring is het dan ook belangrijk om goed aan te sluiten op de complexiteit. Dit hebben we gedaan door voor elke prioriteit een set met indicatoren vast te stellen.

Daarnaast geldt voor alle maatschappelijke doelen dat de realisatie mede wordt beïnvloed door externe ontwikkelingen. Hiermee bedoelen we ontwikkelingen waarop we als gemeente geen invloed hebben. Een voorbeeld hiervan is de invloed van de temperatuur op het doel om het gemiddeld gasverbruik terug te dringen. Als gemeente werken we aan het terugdringen van het gasverbruik door onder andere het gebruik van isolatiemaatregelen te stimuleren. Maar in het geval van een lange koude winter zal het gasverbruik sowieso hoger zijn. Het is dus belangrijk om voorzichtig te zijn met conclusies.

Uitgangspunt voor de monitoring van de prioriteiten is dat de monitoring eenvoudig en betekenisvol is. Voor het overzicht zijn de indicatoren in deze paragraaf daarom per prioriteit weergegeven. Dit is een vereenvoudiging van de werkelijkheid, want de prioriteiten dragen bij aan elkaars maatschappelijke doelen. De prioriteit gericht op een inclusieve samenleving draagt bijvoorbeeld ook bij aan een gastvrije gemeente en aan leefbare en veilige buurten en dorpen. Daarnaast komen sommige indicatoren bij meerdere prioriteiten voor.

Voor een aantal bronnen geldt dat de cijfers met terugwerkende kracht worden gecorrigeerd. Het gaat dan om beperkte administratieve correcties. In het geval de cijfers met terugwerkende kracht zijn aangepast als gevolg van een wijziging in de methodiek of definitie, verandering van bron of fouten in de bron dan is dat expliciet aangegeven in het onderstaande overzicht.

---

¹ Voor de prioriteiten 'Perspectief voor het landelijk gebied' (prioriteit 11) en 'Op reis naar de stad en dorpen van de toekomst' (prioriteit 15) was het nog niet mogelijk om indicatoren vast te stellen. Dit komt doordat de maatschappelijke impact nog niet concreet is en ligt in de toekomst.

De indicatoren zijn ook terug te vinden op de website 'Roosendaal in Cijfers'.
Op deze website presenteren we de indicatoren op een interactieve manier.

Indicatoren per prioriteit

1. Een betrouwbare en gastvrije gemeente

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat geïnteresseerd is in lokale politieke onderwerpen	Bewonersenquête	2019: 45% 2021: 44% 2023: 55%
Percentage inwoners dat het contact met de gemeente met een ruime voldoende waardeert (8 of hoger) (meting sinds 2021)	Bewonersenquête	2021: (Gemiddelde: 6,8) 8 of hoger: 40% 2023: (Gemiddelde 6,9) 8 of hoger: 44%
Waardering betrouwbaarheid en volledigheid (rapportcijfer waardering aspecten contact gemeente, (meting sinds 2021))	Bewonersenquête	2021: 7,3 2023: 7,1
Waardering heldere en duidelijke communicatie (% positieve waardering aspecten contact gemeente, (meting sinds 2021))	Bewonersenquête	2021: 65% 2023: 58%
Percentage inwoners dat vindt dat de gemeente voldoende mogelijkheden biedt voor de samenwerking tussen inwoners en gemeente.	Quick scan lokale democratie	2021: 38% (Volgende meting medio 2024)

2. Leefbare en veilige buurten en dorpen

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat zich nooit onveilig voelt in hun eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 69% 2021: 69% 2023: 57%
Waardering inwoners van hun eigen buurt of dorp als woon- en leefomgeving (leefbaarheid)	Bewonersenquête	2019: 7,3 2021: 7,2 2023: 7,0
Totaal misdrijven per 10.000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl	2021: 583 2022: 587 2023: 595
Percentage jongeren met verhoogd risico om verdacht te worden van een drugsdelict (jongeren van 10 t/m 23 jaar) ²	Zicht op ondermijning	2019: 6,7% 2020: 6,7% 2021: 6,4%
Ervaren sociale cohesie in eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 6,1 2021: 6,0 2023: 5,9

2 De cijfers van 2019 en 2020 zijn gerectificeerd. Dit komt doordat het onderliggende risicomodel is aangepast. Bovendien wordt nu een percentage getoond in plaats van een risicoscore. De omschrijving van de indicator is daarom ook gewijzigd van 'Risicoscore jonge aanwas drugscriminaliteit' naar 'Percentage jongeren met verhoogd risico om verdacht te worden van een drugsdelict'.

3. Een inclusieve samenleving

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat zich nooit onveilig voelt in hun eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 69% 2021: 69% 2023: 57%
Percentage inwoners dat zich (heel) blij voelde de afgelopen 3 maanden	Bewonersenquête	2019: 80% 2021: 74% 2023: 78%
Waardering inwoners van hun eigen buurt of dorp als woon- en leefomgeving (leefbaarheid)	Bewonersenquête	2019: 7,3 2021: 7,2 2023: 7,0
Ervaren sociale cohesie in eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 6,1 2021: 6,0 2023: 5,9
Percentage inwoners dat zich sociaal of emotioneel eenzaam voelt	Bewonersenquête	2019: 49% 2021: 51% 2023: 54%

4. Bestaanszekerheid voor alle inwoners

Indicator	Bron	meting
Percentage huishoudens met een laag inkomen (Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (duur inkomenspositie: ten minste 1 jaar)	CBS	2019: 12,9% 2020: 12,8% 2021: 11,9% (voorlopig cijfer)
Percentage jongeren tot 27 jaar met een laag inkomen in de schuldhulpverlening	Armoedemonitor	2020: 3,6% 2022: 2,2% 2023: (nog) niet beschikbaar
Percentage huishoudens uit de doelgroep met bijzondere bijstand	Armoedemonitor	1-7-2019 tot 1-7-2020: 20% 1-7-2021 tot 1-7-2022: 19% 1-7-2022 tot 1-7-2023: (nog) niet beschikbaar
Percentage huishoudens met energiearmoede (Laag inkomen met óf hoge energierekening óf een woning met een lage energetische kwaliteit) ³	TNO met CBS	2021: 7,1% 2022: 4,9% 2023: 5,6%
Percentage huishoudens langer dan 4 jaar in bijstand	Werkplein	2022: 2,9% 2023: 2,9% 2024: 3,0%
Gemiddelde schuld bij huishoudens in schuldhulpverlening	Dashboard schuldhulpverlening	2022: € 36.282,09 2023: € 46.306,76

³ De cijfers van 2021 en 2022 zijn met terugwerkende kracht berekend en gecorrigeerd. Dit komt doordat er methodologische vernieuwingen zijn doorgevoerd door TNO en het CBS. De cijfers van 2022 en 2023 zijn gerectificeerd. Dit omdat alle huishoudens in bijstand waren meegenomen in plaats van huishoudens langer dan 4 jaar in bijstand.

5. Een goede toekomst voor onze kinderen

Indicator	Bron	meting
Percentage kinderen dat in armoede opgroeit (Percentage kinderen dat opgroeit in huishoudens welke minimaal 4 jaar een inkomen tot 120% sociaal minimum hebben)	CBS	2020: 6,6% 2021: 6,4% 2022: 5,8% (voorlopig cijfer)
Percentage leerlingen met een lager eindadvies dan het toetsadvies	DUO via Dashboard NPLV	2018: 23% 2020: 27% 2022: (nog) niet beschikbaar
Percentage 18 t/m 30 jarigen zonder startkwalificatie	KIS Wijkmonitor via Dashboard NPLV	2018: 14% 2019: 14% 2020: 15% 2021: (nog) niet beschikbaar
Percentage jongeren uit de doelgroep dat gebruik maakt van regelingen op sport (Stichting Paul), cultuur (Jeugdfonds cultuur) en onderwijs (Stichting leergeld)	Armoedemonitor	1-7-2019 tot 1-7-2020: 23% sport 4% cultuur 37% onderwijs 1-7-2021 tot 1-7-2022: 14% sport 2% cultuur 25% onderwijs 2023: (nog) niet beschikbaar
Gemiddelde afstand in meters tussen woonadres leerlingen en schoolvestiging (basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en onderwijs op speciale scholen)	DUO	2020: 1.686 2021: 1.868 2022: 1.651 2023: 1.675 (voorlopig cijfer)
Percentage peuters en basisschoolleerlingen met een verhoogd risico op onderwijsachterstand	CBS - Dashboard onderwijsachterstanden	2021: 18% 2022: 18% 2023: 17%

De cijfers van 2018 en 2020 zijn gerectificeerd. Dit omdat het landelijke Dashboard NPLV te maken had met fouten in de ontvangen data.

6. Zichtbaar beter onderhoud

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat zich nooit onveilig voelt in hun eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 69% 2021: 69% 2023: 57%
Waardering inwoners van hun eigen buurt of dorp als woon- en leefomgeving (leefbaarheid)	Bewonersenquête	2019: 7,3 2021: 7,2 2023: 7,0
Ervaren sociale cohesie in eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 6,1 2021: 6,0 2023: 5,9
Waardering inwoners onderhoud van de verhardingen in hun buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 5,7 2021: 5,7 2023: 5,4
Rapportcijfer voor de mate van vervuiling in eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 5,5 2021: 5,3 2023: 5,4

7. Prettig en veilig de weg op

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat vindt dat te hard rijden vaak voorkomt in hun eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 50% 2021: 49% 2023: 52%
Waardering inwoners voor verkeersveiligheid in hun eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 6,0 2021: 5,9 2023: 5,7
Gevaarlijke verkeerssituaties komen vaak voor in hun eigen buurt of dorp (meting sinds 2023)	Bewonersenquête	2023: 28%
Aantal verkeersongevallen (op gemeentelijke wegen)	VIA, ongevallen op gemeentelijke wegen op basis van politieregistratie	2020: 376 2021: 415 2022: 452 2023: 452

8. Ruim baan voor fietsers

Indicator	Bron	meting
Waardering inwoners voor de bereikbaarheid van hun eigen woning per fiets	Bewonersenquête	2019: 8,8 2021: 8,4 2023: 8,8
Waardering inwoners voor de bereikbaarheid van het stadscentrum per fiets	Bewonersenquête	2019: 8,0 2021: 8,2 2023: 8,0
Score Fietsstad	Waarstaatjegemeente.nl	2018: 3,5 2020: 3,5 2021: (nog) niet beschikbaar
Aantal verkeersongevallen met fiets (op gemeentelijke wegen)	VIA, ongevallen op gemeentelijke wegen op basis van politieregistratie	2020: 40 2021: 29 2022: 53 2023: 42
Het aantal fietsers per dag op een selectie van fietspaden binnen de gemeente (in november/ december).	Fietstellingen via Dashboard Verkeerstellingen	2023: 11.761
Gebruik van de bewaakte stallingen in het centrum	Nog in ontwikkeling	Deze indicator is nog in ontwikkeling. Metingen zijn nog niet beschikbaar.

9. Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat zich (heel) blij voelde de afgelopen 3 maanden - uitgesplitst naar 60 t/m 74 jaar en 75 jaar en ouder	Bewonersenquête	2019 2021 2023 60-74: 81% 75% 77% 75+: 67% 69% 69%
Percentage inwoners met een (zeer) goede gezondheid - uitgesplitst naar 60 t/m 74 jaar en 75 jaar en ouder	Bewonersenquête	2019 2021 2023 60-74: 68% 70% 67% 75+: 55% 55% 56%
Ervaren sociale cohesie in eigen buurt of dorp - uitgesplitst naar 60 t/m 74 jaar en 75 jaar en ouder	Bewonersenquête	2019 2021 2023 60-74: 6,2 6,1 5,7 75+: 6,3 6,2 6,2
Percentage inwoners dat over het algemeen de dingen kan doen die ze willen doen (zelfredzaamheid) - uitgesplitst naar 60 t/m 74 jaar en 75 jaar en ouder	Bewonersenquête	2019 2021 2023 60-74: 76% 76% 76% 75+: 61% 64% 61%
Ervaren informele hulp in eigen buurt of dorp - uitgesplitst naar 60 t/m 74 jaar en 75 jaar en ouder	Bewonersenquête	2019 2021 2023 ⁴ 60-74: 39% 39% 30% 75+: 54% 67% 41%
Percentage inwoners dat welzijnsvoorzieningen mist	Bewonersenquête	2019: 25% 2021: 27% 2023: 30%

10. Versnellen van de energietransitie en klimaatadaptatie

Indicator	Bron	meting
Gemiddeld gasverbruik woningen (temperatuur gecorrigeerd)	Duurzaamheidsmonitor	2020 1.380 2021: 1.350 2022: 1.190 2023: (nog) niet beschikbaar
Totale bekende CO2 uitstoot in ton (aardgas, elektr., warmte, voertuigbrandstof)	Duurzaamheidsmonitor	2019 441.800 2020 391.700 2021: 398.700 2022: (nog) niet beschikbaar
Percentage bekende hernieuwbare energie	Duurzaamheidsmonitor	2019: 14,1% 2020: 15,3% 2021: 17,1% 2022: (nog) niet beschikbaar
Percentage groen in openbaar gebied	Basisregistratie Grootschalige Topografie	2024: 65%
Percentage oppervlaktewater in openbaar gebied	Basisregistratie Grootschalige Topografie	2024: 9%
Percentage openbaar verhard oppervlak	Basisregistratie Grootschalige Topografie	2024: 24%

⁴ De cijfers van 2023 zijn niet 1 op 1 te vergelijken met voorgaande jaren.
Dit vanwege een wijziging in de antwoordcategorieën

12. Stimulans voor kunst en cultuur

Indicator	Bron	meting
Percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt van cultureel aanbod in gemeente	Bewonersenquête	2019: 60% 2021: 28% ⁵ 2023: 60%
Percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden de bibliotheek bezocht	Bewonersenquête	2019: 18% 2021: 11% 2023: 18%
Ervaren sociale cohesie in eigen buurt of dorp	Bewonersenquête	2019: 6,1 2021: 6,0 2023: 5,9
Percentage inwoners dat deelneemt aan kunstzinnige activiteiten	Bewonersenquête	2019: 27% 2021: 27% 2023: 27%
Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (bv. schouwburg, museum, bioscoop)	Bewonersenquête	2019: 7,4 2021: 7,5 2023: 7,6
Aantal vestigingen in de creatieve sector	Vestigingenregister	2021: 566 2022: 581 2023: 636

13. Ruimte voor ontspanning en vermaak

Indicator	Bron	meting
Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (bv. schouwburg, museum, bioscoop)	Bewonersenquête	2019: 7,4 2021: 7,5 2023: 7,6
Waardering inwoners voor terugkerende sportevenementen (meting sinds 2023)	Bewonersenquête	2023: 7,7
Waardering inwoners voor terugkerende muziek/cultuurevenementen (meting sinds 2023) ⁶	Bewonersenquête	2023: 7,5
Aantal toeristische overnachtingen (exclusief overnachtingen arbeidsmigranten) ⁷	BWB	2021: 116.530 2022: 117.274 2023: 104.108

5 Lager percentage in 2021 is waarschijnlijk veroorzaakt vanwege corona, waardoor het cultureel aanbod minder gebruikt kon worden.

6 De vraag is gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. De vraag had eerst betrekking op terugkerende evenementen in de volle breedte. In 2023 is deze vraag gesplitst in 'muziek en cultuur' en 'sport'.

7 De cijfers van 2021 en 2022 zijn gerectificeerd. Dit omdat de overnachtingen van voorlopige en definitieve aanslagen ten onrechte bij elkaar waren opgeteld.

14. Talenten, gouden handen en knappe koppen

Indicator	Bron	meting
Waardering inwoners voor sportvoorzieningen	Bewonersenquête	2019: 7,6 2021: 7,6 2023: 7,5
Aantal vestigingen per 10.000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl	2022: 1.146 2023: 1.206 2024: 1.239
Aantal gestarte vestigingen per 10.000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl	2021: 135,0 2022: 144,9 2023: 141,0
Percentage werkloze jongeren	Arbeidsmarkt InZicht	2020: 27,8% 2021: 25,2% 2022: 24,5%
Percentage mbo-geïndiceerden met werk aansluitend op opleiding (12 uur of meer per week)	Arbeidsmarkt InZicht	2020: 78,3% 2021: 76,9% 2022: 76,1%
Waardering studenten Roosendaal als studentenstad	Studentenonderzoek	2019: 5,4 2021: 5,7 2023: 5,2
Ontwikkeling aantal mbo- en hbo-studenten ingeschreven bij Roosendaalse onderwijsinstellingen	DUO ⁸	2021: 2.842 mbo studenten 726 hbo studenten 2022: 2.751 mbo studenten 738 hbo studenten 2023 (voorlopige cijfers): 2.694 mbo studenten 805 hbo studenten

⁸ Locaties met minder dan 5 inschrijvingen tellen niet mee in het totaal.
In 2021 waren dit 5 Mbo locaties, in 2022 2 Mbo locaties.

Bezoekadres

Stadserf 1
T 14 0165

info@roosendaal.nl

Postadres

Postbus 5000
4700 KA Roosendaal

roosendaal.nl